

İLLER ve BELEDİYELER DERGİSİ

Türkiye Belediyeler Birliği adına
sahibi
Birlik Başkanı ve
Adana Büyükşehir Belediye Başkanı

Aytaç DURAK

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Hayrettin GÜNGÖR

Genel Sekreter

YAYIN KURULU

Hayrettin GÜNGÖR
Sabahattin ÜTKÜR
Fethi AYTAÇ
M. Cemal İŞLEYİCİ
Neşe BALCI
Mustafa DÖNMEZ
M. Cemal ÖZYARDIMCI

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Burcu KULAÇ

YÖNETİM YERİ

Tunus Caddesi No: 12
Kavaklıdere - ANKARA
Tel: (0312) 419 21 00 (PBX)
Fax: (0312) 419 21 30
Misafirhane: Selanik Cad. No: 57
Kızılay - ANKARA
Tel: (0312) 425 00 03 - 425 00 31
e-posta: tbb@tbb.gov.tr
www.tbb.gov.tr

TASARIM - BASKI

ÜMİT OFSET MATBAACILIK
K. Karabekir Cad. Murat Çarşısı
41/1-2-9 İskitler-ANKARA
Tel: 0312 384 26 27 - 384 17 07

Yayın Türü: "Dergimiz ayda bir
yayınlanan yaygın süreli yayındır.
Ekim 2008, Sayı 726
Basım Tarihi: 5.11.2008

DERGİMİZİN YAYIN İLKELERİ

1- Yayınlanmak üzere dergimize gönderilen yazıların yayımlanıp yayımlanamayacağına Yayın Kurulumuz karar verir.

Dergi formatında 5 sayfayı geçmeyen yazılar tercih sebebidir.

2- Gönderilen yazılar, yayımlansın veya yayımlanmasın iade edilmez.

3- Yayımlanan yazılardan dolayı sorumluluk tamamen yazarlarına ait olup, dergimizde yayımlanmış olması onların görüşünü paylaştığımız anlamına gelmez.

4- Daha önce başka yerlerde yayımlandığı anlaşılan yazılar dergimizde yayımlanmaz.

5- Dergide yayımlanacak yazıların yerel yönetimlerle ilgili konuları içermesi esastır.

6- Dergimizde yayımlanmış yazılardan kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

3. manşet

Brüksel'e Çalışma Ziyareti

6. haber

Suriye Heyeti Birliğimizi Ziyaret Etti
Web Tabanlı Eğitim Portalı
Enerji Verimliliği Ve Yerel Yönetimler
Sürdürülebilir Kent Ulaşımı
Okul Servis Araçları Hizmet
Yönetmeliği Değişti
Beşinci Dünya Su Forumu ve
İstanbul Kentsel Su Mutabakatı

10. duyuru

Anayasa Mahkemesi Nüfusu 2 Binin
Altına Düşen Belediyelere İlişkin
Kararını Verdi

11. uzman gözüyle

11. Belediyelerde Borç Yönetimi
Hayrettin GÜNGÖR

21. Yerel Yönetimlerce, İçmesuyu Elde
Edilen Yüzeysel Suların Kalitesinin
Belirlenmesi
Dr. Mustafa TAMER

24. Koruma Amaçlı İmar Planının
Hazırlanmasına İlişkin Usul ve
Esaslar Nelerdir?
Faruk ŞAHİN

32. Acil Sağlık Hizmetlerinin Sunumu
Konulu Başbakanlık Genelgesi İle
Belediyelere Getirilen Yükümlülükler
Erkan KARAARSLAN

34. Sosyal Güvenlik Reformunda Prim
Oranları
Mahmut ÇOLAK

39. Çevre ve Orman Bakanlığı Mali
Kaynaklarından Belediyelerin
Yararlandırılması
Ahmet SANDAL

43. Okul Servis Araçları Hizmet
Yönetmeliği Kapsamında Belediyeler
Lehine Olumlu Bir Gelişme
Hafize ZÜLÜFLÜ

46. soru cevap hattı

55. resmi gazete

59. genelgeler

BRÜKSEL'E ÇALIŞMA ZİYARETİ

Türkiye Belediyeler Birliği ile İsveç Bölgeler ve Yerel Yönetimler Birliği işbirliğinde yürütülen "Belediye Ortaklık Ağları Projesi" (TUSENET) çerçevesinde, Türkiye Belediyeler Birliğinin Brüksel'de (Belçika) bir ofis açması kararı uyarınca, 13-14 Ekim 2008 tarihlerinde Brüksel'e çalışma ziyareti düzenlendi.

Ziyarette **Türkiye Belediyeler Birliğini (TBB)** Amasya Belediye Başkanı ve TBB Encümen Üyesi İsmet Özarslan, Selçuklu Belediye

Başkanı ve TBB Encümen Üyesi Doç Dr. Adem Esen, TBB Genel Sekreteri Hayrettin Güngör, TBB Genel Koordinatörü Sabahattin Ütkür, TBB Dış İlişkiler Müdürü A. Berrin Aydın, ve TBB'den Uzman ve TUSENET Projesi Eş-Direktörü Dr. Duygu Dalgıç Uyar temsil ederken; **İsveç Bölgeler ve Yerel Yönetimler Birliğini (SALAR ise SALAR Brüksel Ofisi** Başkanı Tommy Holm, Kıdemli Danışman ve TUSENET Projesi Genel Direktörü Rolf A Karlson temsil etti. Ayrıca **İsveç Ankara Büyükelçiliğinden** İkinci Sekreter ve İsveç - Türkiye İşbirliği Programı Koordinatörü Cecilia Bisgen Jansson'da görüşmelere katıldı.

Çalışma ziyaretinin ilk gününde; İsveç Bölgeler ve Yerel Yönetimler Birliğinin (SALAR) Brüksel ofisi, Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR), Romanya Belediyeler Birliği Brüksel Ofisi, Pomorskie Bölgesi Brüksel Ofisi temsilcileriyle görüşmeler yapıldı. İkinci günde ise, Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi (CoR) ve Malmö Şehrinin Brüksel Ofisi yerinde ziyaret edildi. Daha sonra Avrupa Parlamentosu ziyaret edilerek, parlamentonun yürüttüğü çalışmalar ve mekana ilişkin bilgiler alındı. Ayrıca Brüksel'deki Türk Büyükelçisi, Avrupa Birliği Daimi Temsilcisi Büyükelçi ile İstanbul'un Brüksel Merkezi ve TOBB, TUBİTAK, TESK ve KOSGEB işbirliğinde oluşturulan TuR&Bo Türkiye Araştırma ve İş Dünyası Kuruluşları Kamu - Özel Kesim Ortaklığı temsilcileriyle görüşmeler yapıldı.

SALAR Brüksel Ofisi

Ziyaret edilen kurumlar ve faaliyetlerine ilişkin edinilen bilgiler şöyle:

İSVEÇ BÖLGELER VE YEREL YÖNETİMLER BİRLİĞİNİN (SALAR) BRÜKSEL OFİSİ

İsveç 1995 yılında Avrupa Birliğine üye olmuş. İsveç'in AB'ne üyeliğiyle birlikte, AB müktesebatının yerel ve bölgesel yönetimlere etkisine dair yapılan etki analizinin sonucunda, bu kararların %60'ının yerel ve bölgesel yönetimler tarafından uygulandığı tespit edilmiş. Bu sonuç uyarınca, SALAR'ın, İsveç'te merkezi yönetim düzeyinde yürüttüğü lobi faaliyetlerine paralel olarak AB nezdinde de etkin lobi faaliyeti yürütmesinin gerekli olduğu görülmüş. SALAR Brüksel Ofisi, AB müktesebatına taslakteklif aşamasında etkin görüş verebilmek amacıyla çalışıyor. AB kurumlarındaki toplantı ve görüşmelere, Brüksel ofisinin yönlendirmesiyle SALAR merkez ofisinden uzmanlar katılıyor. SALAR Brüksel Ofisi, ayrıca Bölgeler Komitesindeki (CoR) İsveç'li yerel ve bölgesel politikacıları destekliyor.

SALAR'ın Stockholm'deki merkezinde 450 kişi, Brüksel Ofisinde ise 4 kişi çalışıyor. SALAR Brüksel Ofisinin bulunduğu binada, 18 ülkenin Belediye Birliğinin ofisi bulunuyor. Ayrıca CEMR, Eurocities gibi şemsiye organizasyonların da ofisi aynı binada yer alıyor. Kentler/Belediyeler binası olarak tanımlanan bu binada bir arada olmak, bilgi paylaşımı açısından avantaj sağlamakta ve

Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi (CoR)

iletişimi güçlendirirken; Brüksel'de ofisi bulunan belediye birliklerinin temsilcileri iki haftada bir toplanarak görüşmeler yapıyor. Her bir Birliğin farklı bilgi kaynakları ve iletişim noktaları bulunuyor. Koordinasyon toplantılarıyla elde edilen bilgiler ve tasarı/teklifler paylaşarak AB kurumları nezdinde nasıl bir yol izlenerek güç birliği oluşturulacağı ve lobi faaliyeti yürütüleceğine ilişkin görüş alışverişi yapılabiliyor. Söz konusu bilgi ve tasarıların paylaşımı sağlanarak, yerel ve bölgesel yönetimlerin yararına kararların çıkması amacıyla paylaşım ve etkileşim ortamı oluşturulmakta.

AVRUPA BELEDİYELER VE BÖLGELER KONSEYİ (CEMR)

CEMR İkinci Dünya Savaşı'nı takiben 1951 yılında kurulmuş olup, Avrupa'nın en eski yerel yönetim birliği unvanına sahip. Yaşları 50'nin üzerinde olan belediye başkanları, yeni bir dünya savaşının yerel düzeyde işbirliğiyle ve kardeş-şehir ilişkileriyle önlenebileceğine inanarak CEMR'ı kurmuşlar. Avrupa'da 100.000 yerel ve bölgesel yönetim mevcut iken, CEMR'ın üyelerini yerel yönetim birlikleri oluşturuyor. CEMR Avrupa'daki yerel ve bölgesel yönetimlerle yerel yönetim birlikleri aracılığıyla iletişim kuruyor. Gönüllü üyeliğin söz konusu olduğu CEMR' a üye olan yerel yönetim birliklerinin genel sekreterleri iki

ayda bir toplanıyor. CEMR'ın 2 milyon Avro'luk bütçesinin, %85'i üyelik aidatlarından, %15'i Avrupa Komisyonunun kardeş-şehir (town-twinning) ilişkilerinin geliştirilmesi amacıyla verdiği fondan oluşuyor. 17 kişinin çalıştığı CEMR, özellikle belediyelerin kardeş-şehir (town-twinning) ilişkileri / işbirlikleriyle yerel yönetimler arasında ilişkileri geliştirmek ve AB'ne yeni üye olan ülkelerin yerel yönetimlerinin AB'ye uyumu yönünde çalışmalar yapıyor. CEMR, AB mevzuatının %70'inin yerel ve bölgesel yönetimler düzeyinde uygulanması nedeniyle, mevzuatın oluşturulması sürecinde

etkin lobi faaliyetleri yürütmeye çalışıyor. CEMR'ın bir diğer çalışma alanı ise, yerel ve bölgesel yönetimlerin deneyimlerini ve uygulamalarını paylaşmasına olanak sağlayan seminer ve atölye çalışmaları düzenlemek. Ayrıca CEMR tarafından, yerel yaşama, kadın erkeklerin eşit katılımına ilişkin ŞART'ın yerel yönetimler tarafından imzalanması teşvik edilmekte.

AVRUPA BİRLİĞİ BÖLGELER KOMİTESİ (CoR)

Maastrich Antlaşmasıyla yerel ve bölgesel yönetimleri temsil etmek ve güçlendirmek amacıyla danışma organı olarak kurulmuş. AB'ye üye ülkelerde 180.000 yerel ve bölgesel yönetim bulunuyor. CoR, yerel ve bölgesel yönetimlerin temsilcileri yani

Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR)

seçilmiş yerel politikacılardan oluşuyor. Bölgeler Komitesinde (CoR), 344 asıl ve yedek üye, 27 ulusal delegasyon, 6 tematik komisyon ve 4 politik grup yer alıyor. Bölgeler Komitesi (CoR) Başkanı ve Başkan Yardımcısı, CoR üyeleri tarafından iki yıllığına seçiliyor. Bölgeler Komitesinde (CoR) çalışan 450 personelden; 150 personel danışmanlık hizmeti verirken 300 personel de tercüman olarak görev yapıyor.

MALMÖ ŞEHİRİ BRÜKSEL OFİSİ

Malmö Şehri Brüksel Ofisinde üç kişi çalışmakta olup, maaşlar dahil ofisin yıllık gideri 180.000 Avro olarak belirtildi. Brüksel Ofisi başarısını, Malmö kentindeki politikacıların ve çalışanların talebi ve memnuniyeti ile ölçüyor. Ofis, Malmö'deki tüm siyasi partilere destek olup Malmö'nün Brüksel Ofisi, kendi belediyesinde bulunan 27 birimin AB koordinatörü ile birlikte çalışıyor. Ofis, Malmö'nün AB fonlarından daha fazla yararlanmasını sağlamak amacıyla çalışmalar yürütüyor. Brüksel'deki ofis sayesinde, Brüksel'deki diğer ofislerle işbirliği ve iletişim sağlanmakta ve iletişimağlarına "networklere" ulaşarak aktif rol alma şansı tanınıyor. Malmö'deki Brüksel Ofisi, Brüksel'deki etkinliklere Malmö'den temsilcilerin katılımını da sağlıyor.

TuR&Bo TÜRKİYE ARAŞTIRMA VE İŞ DÜNYASI KURULUŞLARI KAMU - ÖZEL KESİM ORTAKLIĞI (AISBL)

AISBL, Türk Araştırma, Bilim ve İş Dünyasını temsil eden TOBB, TÜBİTAK, KOSGEB ve TESK tarafından Belçika yasaları çerçevesinde Brüksel'de kurulmuş, kar amacı gütmeyen uluslararası bir birlik.

TuR&Bo, AB bilim, teknoloji ve özel sektöre yönelik Lizbon Stratejisi kapsamındaki programlarda, bilgilendirme, iletişim, danışmanlık ve eğitim hizmetlerini sunarak; bu hedefe yönelik işbirliği

ağlarını ve lobi faaliyetlerini hayata geçirerek temsil ettiği kurumların ve bu kurumların hedef kitlelerinin beklentileri doğrultusunda Türkiye'nin AB üyeliği yolunda, bu programlardaki başarısının en yüksek noktaya varmasına yardımcı olmayı hedefliyor.

TuR&Bo'nun kuruluş felsefesi "Kamu-Özel Sektör Ortaklığı" prensibine dayanıyor. 2004 Mart ayından itibaren resmi faaliyetlerine başlayan TuR&Bo'nun temel amacı özel sektör anlayışı ve verimliliği ile kamu yararına hizmet etmek ve bu ortak girişimlerden ülkemize topluca azami fayda sağlamak.

Bu kapsamda verilen TuR&Bo hizmetleri şöyle:

Bilgilendirme ve İletişim Alanında Hizmetler;

AB ATG (Araştırma, Teknoloji Geliştirme) ve KOBİ'lere yönelik Çok Yıllı Programlarla ilgili bilginin yayılması; bülten, broşür, el kitapçıkları v.s. yayını; paydaşların güncel bilgiye kolay erişimini sağlayan web sayfası (www.turboppp.org); e-uyarı sistemleri; AB kurumları temsilcileri ile kolay bağlantı kurma olanakları; ortak arama (proje ortakları bulunmasında destek hizmeti); bilgi merkezi (veri tabanları, iletişim listeleri, Avrupa Komisyonu yayınları v.s.), içermekte.

Danışmanlık ve Eğitim Hizmetleri;

AB Araştırma Programları'na yönelik stratejik danışmanlık ve rehberlik hizmeti; paydaşların proje ve ilgili faaliyetlerinde karşılaştıkları güçlüklerin çözümü konusunda yardımcı olma; eğitim ve bilgilendirme amaçlı konferans, seminer ve çalıştay organizasyonlarına destek hizmeti, içermekte.

İşbirliği Ağları ve Lobi Faaliyetleri;

Paydaşların AB stratejileri doğrultusunda lobi faaliyetlerinde bulunulması; AB nezdinde paydaş kurumların yararına, gayriresmi bağlantıların kurulması ve geliştirilmesi; Türk Araştırma Alanı ve Avrupa Araştırma Alanı arasında köprü, hizmetlerini içermekte.

Büyükelçi Fuat Tanlay'a ziyaret

AB Daimi Temsilcisi Volkan Bozkır'a ziyaret

SURİYE HEYETİ BİRLİĞİMİZİ ZİYARET ETTİ

Suriye Arap Cumhuriyeti Yerel Yönetimler ve Çevre Bakanlığı tarafından oluşturulan heyet Ekim ayında, ülkemizdeki reform uygulamalarını yerinde görmek ve çeşitli kurum ve kuruluşlarla temaslarda bulunmak amacıyla Ankara'ya geldi. Bu kapsamda Türkiye Belediyeler Birliğini de ziyaret eden heyete; Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Hayrettin Güngör, "Belediyelerin Mali Denetimi" konusunda bir sunum yaptı. Ziyarete "Ülkemizdeki Belediye Birlikleri" konusunda ise Türkiye Belediyeler Birliği Dış İlişkiler Müdürlüğünde

uzman olarak görev yapan Dr. Duygu Dalgıç Uyar bilgi verdi.

WEB TABANLI EĞİTİM PORTALI

Belediye Ortaklık Ağları Projesi (TUSENET) çerçevesinde ortak çalışmalar yürütülen İsveç Bölgeler ve Yerel Yönetimler Birliğinden (SALAR) uzmanlar, web tabanlı eğitim portalı konusunda Türkiye Belediyeler Birliği personeliyle kendi deneyimleri konusunda bilgi paylaştı.

Türkiye Belediyeler Birliğinin hizmet binasında Ekim ayında düzenlenen toplantıda TUSENET Projesi Genel Direktörü Rolf A Karlson ve SALAR'ın Finansman ve Yönetim Bölümünden uzman Cecilia Berglin İsveç Bölgeler ve Yerel Yönetimler Birliğinin ilgili çalışmalarını aktardı.

SALAR'ın ana görevleri arasında yerel politikacıları eğitmek olduğunu anlatan uzmanlar, İsveç'te özellikle tam zamanlı yerel politikacılara yönelik eğitimlerin ağırlıklı olduğu 2001 yılında yarı-zamanlı politikacılara yönelik eğitimlerin gerekliliğinin ortaya çıktığını vurguladılar. Web tabanlı eğitim portalı çalışmalarına, 2002 yılında yapılacak seçim sonrası göreve gelecek yerel politikacılara yönelik eğitim programının uygulanması amacıyla başlanıldığını kaydettiler.

Çalışmanın planlanması sürecinde yerel yönetimlerden yararlanıldığına işaret eden uzmanlar çalışmalarını yönlendirecek prestijli kişilerden oluşan referans grubuyla birlikte çalışıldığı ayrıca SALAR bünyesinde bir teknik grup oluşturulduğu ifade ettiler.

Türkiye Belediyeler Birliği olarak İsveç Bölgeler ve Yerel Yönetimler Birliğinin web tabanlı eğitim portalı, incelenerek ülkemizdeki yerel yönetim sistemine ilişkin bilgileri içeren bir eğitim modelinin geliştirilerek yeni yapılacak yerel seçimler sonrası göreve gelecek belediye başkan ve belediye meclis üyelerinin çalışmalarına destek olması hedeflenmektedir.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ VE YEREL YÖNETİMLER

Türkiye Belediyeler Birliği ile Elektrik İşleri Etüt İdaresi işbirliğinde 17 Ekim 2008, tarihinde Birlik hizmet binasında belediyelere yönelik olarak “**Enerji Verimliliği ve Yerel Yönetimler**” konulu eğitim amaçlı bir toplantı yapıldı.

Günümüzde enerjinin etkin kullanılması, israfının önlenmesi, enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki yükünün hafifletilmesi ve çevrenin korunması için enerji kaynaklarının ve enerjinin kullanımında verimliliğin artırılması büyük önem taşıyor.

Türkiye Belediyeler Birliği, enerji verimliliği çalışmalarının ülke genelinde tüm ilgili kuruluşlar nezdinde etkin olarak yürütülmesi, sonuçlarının izlenmesi ve koordinasyonu amacıyla oluşturulan “Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu”nda da yer alıyor.

Bilindiği gibi 2008 yılı Başbakanlığın 15 Şubat 2008 tarih ve 26788 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2008/2 sayılı genelgesi ile ‘Enerji Verimliliği Yılı’ olarak ilan edilmişti.. Söz konusu genelge ile kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek odalarının yanı sıra belediyelerin de enerjinin verimli ve etkin kullanılması konusunda hassasiyet göstermeleri istenmişti..Bu amaçla düzenlenen toplantıya belediye başkan, başkan yardımcısı ve personelinden oluşan yaklaşık 60 kişilik bir grup katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Hayrettin Güngör, enerjinin verimli kullanımı konusunda yerel yönetimlere büyük görevler düştüğünü vurguladı.

“Küresel ve Türkiye Ölçeğinde Enerji Verimliliği ve Belediyeler” konusunda bir sunum yapan Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Makine Mühendisi Fatma Dilek Öznur, enerji verimliliğinin önemi, enerji tüketimi, AB enerji verimliliği direktifleri, Yapı Denetim

Yönetmeliği ve alınacak önemler konusunda ayrıntılı bilgi verdi. Öznur, ulaşımında enerji verimliliğinin artırılması konusuna da değindi.

Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Elektrik Mühendisi Derya Aydemir ise “Aydınlatmada Enerji Verimliliği” konusunda bir konuşma yaparak, aydınlatma türleri ve sistemleri hakkında bilgi verdi.

Çevre ve Orman Bakanlığı’ndan sunum yapan Mehrali Ecer, “Enerji Verimliliği ve İklim Değişikliği” konusuna değindi. Çevre sorunları ile enerji ve çevre konularını ele alan Ecer, sera gazı emisyonu hakkında açıklamalarda bulundu.

Çevre ve Orman Bakanlığında Fransız İkili İşbirliği çerçevesinde görev yapan Bernard Cornut “Mevcut Binaların Enerji Verimliliğinin İyileştirilmesinde Belediyeler, Konut Sahipleri, Gaz Dağıtım Şirketleri ve Bankaların İşbirliği” konusunda sunum yaptı.

Toplantının sonunda Sivas Belediyesi AB Koordinasyon Merkezi Koordinatörü Ahmet Turan Bozpolat, “Konutlarda ve Yapılarda Termal Rehabilitasyon İşleminin Gerçekleştirilmesi için Doğalgaz Tüketiminin Kontrolü” konulu proje uygulaması hakkında ayrıntılı bilgi verdi.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KENT ULAŞIMI

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ile İleri Eğitim Kurumu (InWent) arasında 2006 yılından bu yana “Türkiye’de Avrupa Birliği’ne Uyum ve Yönetim Reformu” projesi kapsamında yürütülen işbirliği çerçevesinde Birliğimizin ve belediyelerin çeşitli alanlarda kapasitelerinin güçlendirilmesi hedefleniyor.

Proje kapsamında 9-10 Ekim 2008 tarihlerinde Birlik hizmet binasında “Sürdürülebilir Kent Ulaşımı” konulu bir eğitim semineri düzenledi.

Seminerde ele alınan konular şöyle: “Çevre dostu ulaşım altyapısının oluşturulması; Organizasyon yapısı, işleyişte temel prensipler ve etkin kentsel ulaşım yönetimi, Kentsel ulaşım planlaması ve gelişimine ilişkin mevzuat; Çevre dostu alternatif ulaşım türlerinin (demiryolu hatlar, otobüs şeritleri, durak ve istasyonları, bisiklet ve yaya yolları) geliştirilmesi; Kentlerde otopark alanı düzenlemeleri; Kentsel yayılmanın ve gereksiz trafik yoğunluğunun engellenmesi;

Finansal seçenekler: özel-kamu ortaklık seçenekleri”

BİRLİĞİMİZ GİRİŞİMDE BULUNDU: Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği Değişti

Türkiye Belediyeler Birliği kanunla kendisine verilen görev çerçevesinde belediyelerimizin hak ve menfaatlerini korumaya devam ediyor. Bu amaçla okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde, Türkiye Belediyeler Birliği'nin girişimleri ile değişikliği gidildi.

Bilindiği gibi 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda toplu taşıma konusunda belediyelere verilen görev ve yetkiler çerçevesinde belediyeler;

Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettiirmek; Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; Durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettiirmek veya kiraya vermek, Kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek" hizmetlerini yerine getirmektedirler.

Bu bağlamda belediyelerin faaliyet alanına giren bir düzenleme geçtiğimiz yıl, 28 Ağustos 2007 tarihli Resmi Gazete'de Ulaştırma Bakanlığı tarafından hazırlanan "Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği" adı altında yayımlanmıştı.

11 Ekim 2008 CUMARTESİ

Resmî Gazete

Sayı : 27021

YÖNETMELİK

Ulaştırma Bakanlığından:

OKUL SERVİS ARAÇLARI HİZMET YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 28/8/2007 tarihli ve 26627 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliğinin 3 üncü maddesinin (ç) ve (e) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"ç) Okul Servis Aracı: Genel olarak okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim öğrencileri ile sadece rehber personel taşınmalarında kullanılan ticari tescilli yolcu taşıma mahsus taşıtı,"

"e) Özel İzin Belgesi: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, Karayolları Trafik Yönetmeliği ve bu Yönetmelik ile il-ilçe trafik komisyonu kararlarına uygunluğu anlaşılan okul servis araçlarına büyükşehir belediyelerince, diğer yerlerde ise ilgili belediyelerce verilen ve okul servis aracının işletmesini, şoförlüğünü, rehber personeli, taşıtın plakasını, cinsini, taşıma sınırnı ve izleyeceği güzergâhı belirten belgeyi,"

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c), (d) ve (e) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"c) İlgili belediyeden Özel İzin Belgesi (EK-4) almakla,"

"d) Yetkili mercilerce belirlenen okul servis araçları fiyat tarifelerindeki ücrete uymakla,"

"e) Taşıtan öğrencinin;

1) Okulun veya ikametgâhının değişmesi,

2) Uzun süreli tedaviyi gerektiren bir hastalık geçirmesi,

3) Okumaktan vazgeçmesi veya okuma hakkını kaybetmesi,

hallerinden herhangi birine bağlı olarak servisle tasınmaktan vazgeçmesi durumunda: varsa geri kalan avrının

Birliğimiz tarafından incelenen Yönetmeliğin, belediyelerin yetki alanına girdiği ve mahalli idareler reformu kapsamında belediyelere verilen bazı yetkilerin bu yönetmelikle geri alınmasının mümkün olamayacağı değerlendirilmiştir.

Toplu taşıma alanında belediyelere verilmiş olan yetki konusunda çeşitli karmaşa yaşandığı gözlenmiş, bazı belediyeler yetkilerini kullanmaya devam ederken, bazı belediyelerin okul servis araçlarına karışmadığı ortaya çıkmıştır.

Kanunla verilen bir yetkinin yönetmelikle geri alınmasının mümkün olmayacağından hareketle bu karmaşanın önüne geçilerek durumun düzeltilmesi amacıyla Birliğimiz yaklaşık bir yıl önce, Ulaştırma Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunarak, resmi yazı ile durumun düzeltilmesini istemiştir.

Türkiye Belediyeler Birliğinin konuya ilişkin girişimleri sonuç vermiş, 11 Ekim 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile gerekli değişikliklerin yapılarak, durum belediye yasalarına ve belediyelerin lehine düzeltilmiştir.

Belediyelerimizin menfaatlerinin korunması ve olumsuzlukların giderilmesi açısından diğer konularla ilgili olarak da Birliğimiz, girişimlerine devam etmektedir.

BEŞİNCİ DÜNYA SU FORUMU VE İSTANBUL KENTSEL SU MUTABAKATI

Beşinci Dünya Su Forumu, Çevre ve Orman Bakanlığı, Devlet Su İşleri, İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi ile Dış İşleri Bakanlığının Dünya Su Konseyi ile müşterek çalışmaları sonucu 16-22 Mart 2009 tarihinde İstanbul'da yapılacak.

Su topluluğunun, bakanların, yerel yöneticilerin, parlamenterlerin, bilim adamlarının ve sivil toplum örgütlerinin biraraya gelmesini, birbirleri arasında bağ kurulmasını, tartışma ortamı yaratılmasını ve su güvenliği sağlamaya yönelik çözümler bulunmasını amaçlayan Dünya Su Forumunun beşinci toplantısına Türkiye ev sahipliği yapacak. Üç yılda bir yapılan Forumlar daha önce sırasıyla Fas, Hollanda, Japonya ve Meksika'da yapılmış idi.

Forum, iki yılı aşkın bir süreye yayılmış hazırlık faaliyetlerinin ürünü olarak açık, ilgili herkesi kapsayan, çok paydaşlı bir sürecin sonucu. Böylece Dünya Su Forumu yalnızca bir haftalık bir etkinlik değil, su sorunlarına verilen önemi, konuyla ilgili farkındalığı ve anlayışı artırma ve küresel sorunlara yönelik somut çözümler getirme amacı güden bir süreç.

Beşinci Dünya Su Forumu Sekreteryasından alınan bilgilere göre; Dünya Su Forumu devlet, hükümet başkanları, yerel yöneticiler, parlamenterler ve bakanlar olmak üzere çeşitli gruplar içinde ve arasında bir diyalogu sağlar ve paydaşları "İklim Değişikliği/Değişikliği de içinde olmak üzere Küresel Değişiklikler için Su Yönetimi Uyum Stratejileri"ni tartışmak amacıyla bir araya getirir. Bu süreçler, toplumların iklim değişikliğinin yanı sıra nüfus artışı, arazi kullanım değişiklikleri, kentleşme ve göç gibi önemli küresel değişikliklerle mücadele etmelerine yardımcı olacak, uygulanabilir su yönetimi stratejileri belirlemeyi hedeflemektedir.

Forum kapsamında politik süreç çerçevesindeki Yerel Yönetimler süreci, 22 Mart 2008 Dünya Su Günü'nde İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen ve dünyanın farklı bölgelerindeki şehirlerden belediye başkanlarının katıldığı toplantı ile başlatıldı. Yerel yönetimler süreci önümüzdeki aylarda başka şehirleri de kapsayacak şekilde büyüyecek. Bu süreç "İstanbul Kentsel Su Mutabakatı" adı altında, Belediye Başkanları'nın taahhütlerini güçlendirmek ve yerel yönetimlerin karşılaştığı sorunları idari organların, yasa koyucuların ve uluslar arası toplumun dikkatine

sunmak amacıyla tasarlanmış ilkeleri içeren, bağlayıcı olmayan bir belge üretecek.

"İstanbul Kentsel Su Mutabakatı" taslağı, şehirlerin en üst karar mercileri olan belediye başkanlarının su konusunda karşılaştıkları sorunları idari organların, yasa koyucuların ve uluslararası toplulukların dikkatine sunmak amacıyla oluşturulmuş.

Beşinci Dünya Su Forumu Sekreteryasından alınan bilgilere göre Mutabakat belediye başkanlarını ve yerel idarecileri küresel değişimlere karşı kentsel su kaynakları yönetimi konusunda ortak taahhütte bulunmaya davet etmekte. Mutabakatın ilk kısmı bildiri mahiyetinde; ikinci kısmı ise şehrin veya yerel idarenin kendi şartlarına göre biçimlendirilen özel bir taahhüt içermekte. Beşinci Dünya

Su Forumu'na taşınması amaçlanan "İstanbul Kentsel Su Mutabakatı" Forumu kadar tartışmalara ve Forum sırasında dünyanın çeşitli şehirlerinin yerel yöneticilerinin imzalarına açık olacak.

İstanbul Kentsel Su Mutabakatı'nın ilk taslağı 22 Mart 2008 Dünya Su Günü'nde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir Topbaş tarafından Beşinci Dünya Su Forumu Yerel İdareler Başlangıç Toplantısında müzakereye açılmış. Mutabakatın ikinci taslağı ise 31 Temmuz 2008

İspanya'nın Zaragoza şehrinde "Şehirler Haftası"nda sunulmuş. Mutabakatı daha güçlü kılmak için daha fazla görüş ve yoruma ihtiyaç duyulduğu belirtilerek bu amaçla dünyanın çeşitli yerlerinde yerel idareler ile ilgili olarak düzenlenen etkinlikler, konferanslar vb. katılım sağlanarak Mutabakat üzerinde daha fazla yorum elde edilmesi amaçlanmakta. (Singapur'daki Uluslararası Su Haftası, Avustralya'da Metropoller Kongresi, Çin'deki UN-HABITAT toplantısı vb.) Mutabakat aynı zamanda Forumun resmi web sitesinde de yer alıyor.

(consensus@worldwaterforumBeşinciorg.)

Mutabakatın üçüncü taslağı ise 15-22 Ağustos 2008 tarihlerinde düzenlenen Stockholm Dünya Su Haftası'nda sunulmuş. Mutabakat, nihai hale getirildikten sonra 28-30 Kasım 2008'de İstanbul'da yapılacak olan ve yaklaşık 500 belediye başkanının katılacağı UCLG (United Cities and Local Governance) Dünya Konseyi toplantısında bir kampanya ile imzaya açılacak. 16-22 Mart 2009 Forum Haftası sırasında, İstanbul'da yerel idareciler Mutabakat'ta yer alan taahhütleri tartışmak ve karara bağlamak üzere bir araya gelecekler.

ANAYASA MAHKEMESİ NÜFUSU 2 BİNİN ALTINA DÜŞEN BELEDİYELERE İLİŞKİN KARARINI VERDİ

Anayasa Mahkemesi, nüfusu 2 binin altına düşen 862 belde belediyesi ile 283 ilk kademe belediyesinin tüzel kişiliğinin kaldırılması ve 43 yeni ilçe kurulmasını öngören 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un bazı hükümlerinin iptali ve yürürlüğünün durdurması istemiyle açılan davayı 30-31 Ekim 2008 tarihinde görüştü. Yüksek Mahkeme davayı esastan görüşmeye başlamadan önce, İçişleri Bakanı Beşir Atalay, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürü Ercan Topaca, Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı ve Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç Durak, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek ve İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu'nun sözlü açıklamalarını dinledi.

Anayasa Mahkemesinde görüşmeler yapılırken, belde belediye başkanlarından oluşan bir grupta Türkiye Belediyeler Birliğinin hizmet binasında basın açıklaması yaparak görüşlerini dile getirdi. Demokratik bir şekilde tepkilerini ifade eden başkanlar, çok zor koşullarda yörelerindeki insanlara hizmet vermeye çalışan belde belediyelerinin kapatılmaması gerektiğini vurguladılar.

Anayasa Mahkemesinin 31.10.2008 tarih E. 2008/34, K. 2008/153 sayılı kararı şöyle:

6.3.2008 günlü 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un:

A- Geçici 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

Yasa'ya ekli 44 sayılı listede gösterilen belediyelerden,

1- Türkiye İstatistik Kurumu tarafından gerçekleştirilen adrese dayalı nüfus sayımı sonuçlarına yasal süresi içinde iptal davası açanlar,

2- Yasa'nın yürürlüğe girdiği 22.3.2008 tarihinden önce 5393 sayılı Yasa'nın 8. maddesi uyarınca yapılan katılma işlemi ile nüfusu 2000'in üzerine çıkanlar,

3- "Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın önerisi ve Bakanlar Kurulu kararı ile ilan edilmiş turizm bölge, alan ve merkezleri ve kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri" kapsamında kalanlar ile "Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nca saptanan 2008 yılı turizm öncelikli yöreler" listesinde yer alanlar,

yönünden 31.10.2008 günlü, E. 2008/34, K. 2008/153 sayılı kararla iptaline karar verildiğinden, uygulanmasından doğacak sonradan giderilmesi güç veya olanaksız durum ve zararların önlenmesi ve iptal kararının sonuçsuz kalmaması için kararın Resmi Gazete'de yayımlanacağı güne kadar **YÜRÜRLÜĞÜN DÜRDÜRÜLMESİNE,**

44 sayılı listede kalan bölüme ilişkin iptal istemi 31.10.2008 günlü, E. 2008/34, K. 2008/153 sayılı kararla reddedildiğinden, **YÜRÜRLÜĞÜN DÜRDÜRÜLMESİ İSTEMİNİN REDDİNE,**

B- 1. maddenin (1) numaralı fıkrasının 11., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. ve 26. bentlerine

C- 2. maddesinin (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarına,

ilişkin iptal istemi 31.10.2008 günlü, E. 2008/34, K. 2008/153 sayılı kararla reddedildiğinden, bu fıkra ve bentlere ilişkin **YÜRÜRLÜĞÜN DÜRDÜRÜLMESİ İSTEMİNİN REDDİNE,**

31.10.2008 gününde **OYBİRLİĞİYLE** karar verildi.

BELEDİYELERDE BORÇ YÖNETİMİ

Hayrettin GÜNGÖR
Türkiye Belediyeler Birliği
Genel Sekreteri

GİRİŞ

Belediyeler Kanun'unda gösterilen usul ve esaslar çerçevesinde görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla iç ve dış borçlanma yapabilir; tahvil ihraç edebilirler. Borçlanma bir zorunluluk değildir. Ancak, ileride yapılacak bir işin daha önceye alınmasında fayda ve maliyet analizi yapılarak kamu yararı görülmesi halinde başvurulacak bir yöntem olarak düşünülmelidir.

1. DIŞ BORÇLANMA

Dış borçlanma, dış finansman sağlayan yabancı ülkeler, ülkelerce oluşturulan birlikler, resmi finansman fonları, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile uluslararası sermaye ve finansman piyasalarında faaliyet gösteren yatırım bankaları da dâhil olmak üzere bankalar, satıcı veya alıcı kredisi sağlayan kuruluşlar ile firmalardan yapılan borçlanmalardır.¹

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (a) bendine göre belediyenin her türlü görev ve hizmetlerinin giderlerini karşılamak amacıyla dış borçlanma yapılamaz. 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde belediyelerin, sadece yatırım programında yer alan projelerinin, finansmanı amacıyla dış borçlanma yapılabilir. Örneğin, cari giderlerin (personel giderleri gibi.) finansmanı için dış borçlanma yapılamaz.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin² 10'uncu maddesi hükmü ışığında cari ve yatırım harcamalarının ayrımı şu şekilde yapılacaktır;

01	PERSONEL GİDERLERİ	Cari Harcamalar
02	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİD.	
03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	
04	FAİZ GİDERLERİ	
05	CARİ TRANSFERLER	
06	SERMAYE GİDERLERİ	Yatırım Harcamaları
07	SERMAYE TRANSFERLERİ	

Dış borçlanma ancak belediye bütçesinde yer alan "06- Sermaye Giderleri" ve "07- Sermaye Transferleri"ne yapılacak harcamalar için yapılabilir.

4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 4 ve 7'nci maddeleri hükmü gereği, Türkiye Cumhuriyeti adına herhangi bir dış finansman kaynağından Devlet dış borcu sağlamaya ve malî dış koşulları da dâhil olmak üzere şartlarını tespit etmeye ve bu şartlar çerçevesinde malî yükümlülük altına girmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanın yetkili olduğu, söz konusu Devlet dış borcuna ilişkin anlaşmalar ve ilgili dokümanlara dair her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütüleceği ve sonuçlandırılacağını hüküm altına almıştır.

Dolayısıyla belediyelerin dış borçlanma yaparken İçişleri Bakanlığının iznini değil, Hazine Müsteşarlığının iznini almaları gerekecektir.

Ayrıca, 5393 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin (d) bendi hükmüne göre dış borçlanma için belediye meclisinin kararı da gerekir. Kanun dış borçlanma kararı alırken belediye meclisi kararında nitelikli (üye tam sayısının salt çoğunluğu veya dörtte üç çoğunluk gibi.) bir çoğunluk aramamıştır. Meclis genel olarak toplantı ve karar alma sayısı ile dış borçlanma kararı alabilecektir.

Belediyeler, 5393 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesinin (d) bendi hükmüne göre belediye meclisi kararı aldıktan sonra Hazine Müsteşarlığından iznine müracaat edeceklerdir.

2. İÇ BORÇLANMA

İç borçlanma, yurtiçinde bulunan bankalar ve finans kuruluşları ile piyasasından yapılan borçlanmalardır.

Dış borçlanma sadece yatırım harcamalarının finansmanı için yapılabilirken, iç borçlanmanın cari ve yatırım harcamalarının finansmanı için yapılması mümkündür.

Kanun iç borçlanma için böyle bir sınırlama getirmemiş olmasına karşın, iç borçlanma hangi amaç için (nakit, yatırım) yapılmış ise o amaç için kullanılması gerekir. Yatırım harcamalarının finansmanı için yapılan iç borçlanmanın cari harcamalarda kullanılması mevzuata uygun düşmeyecektir.

¹ 4749 Sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, Madde-3.

² 10 Mart 2006 gün ve 26104 sayılı Resmi Gazete'de.

Belediyeler, ihtiyaç duymaları halinde ülke içinde bulunan bankalardan, özellikle de İller Bankasından iç borçlanma yoluna gidebileceklerdir.

a) İller Bankasından borçlanma:

Belediyelerin İller Bankasından iç borçlanma yapma zorunluluğu bulunmamaktadır. Belediyeler İller Bankasının ortağıdır. Ayrıca Genel Bütçe vergi gelirlerinden belediyelere verilen payların dağıtımı İller Bankası aracılığı ile yapılmaktadır.

İller Bankası genellikle belediyelere daha avantajlı kredi verebilmekte ve kredi borçlarını kaynağa kesebilmektedir. Bu nedenlerle belediyeler ağırlıklı olarak İller Bankasından iç borçlanma yoluna gitmektedirler.

Belediyeler, İller Bankasından yatırım kredisi ve nakit kredisi kullanabilirler. İller Bankası Belediyelerin iç borçlanma taleplerini koşulsuz kabul etmek zorunda değildir. İller Bankasından yatırım ve nakit kredisi kullanan belediye, ödeme plânını bu bankaya sunmak zorundadır. İller Bankası hazırlanan geri ödeme plânını yeterli görmediği belediyenin kredi isteklerini reddeder.

Belediyeler, Kanun'un 68'inci maddesinin (d) ve (e) bentlerinde belirtilen şartları yerine getirmek koşulu ile İller Bankasına kredi talebinde bulunmalıdırlar. İller Bankası belediyelerin kredi başvurularını değerlendirirken Kanun'un 68'inci maddesinin (d) ve (e) bentlerinde belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğini aramak zorunda değildir. Bu sorumluluk tamamen belediye yetkililerine aittir.

b) Diğer bankalardan borçlanma:

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinde, belediyelerin İller Bankası dışında başka bankalardan borçlanmasını kısıtlayan bir düzenleme yer almamaktadır. Dolayısıyla belediyeler, Kanun'un 68'inci maddesinin (d) ve (e) bentlerinde belirtilen şartlara uymak koşuluyla kamu ve özel bankalardan da iç borçlanma yoluna gidebileceklerdir.

Belediyeler, diğer bankalardan da kredi talebinde bulunurken Kanun'un 68'inci maddesinin (d) ve (e) bentlerinde belirtilen şartları yerine getirmeleri ve daha sonra kredi talebinde bulunmalıdırlar. Bankalar belediyelerin kredi taleplerinde bu şartların yerine getirilip getirilmediğini aramak zorunda değildirler. Bu sorumluluk tamamen belediye yetkililerine aittir.

Belediyeler İller Bankası dışında diğer bankalardan borçlanma yoluna giderken, bu bankaların sunduğu

kredi şartlarının İller Bankasının sunduğu şartlardan daha iyi veya aynı olması gerektiği düşünülmektedir. Kredi şartlarının uygunluğu sadece faiz oranı olmayıp, teminat, vade gibi unsurlarında birlikte değerlendirilmesi gerekir.

3. TAHVİL İHRACI SURETİYLE BORÇLANMA

Tahvil; Ödünç para sağlamak amacıyla, devlet, kamu kuruluşları ve anonim şirketler tarafından çıkarılan kayıtlı değerleri eşit ve ibareleri aynı olan borç senetleridir.³ Tahvil, orta ve uzun vadeli borç senetleridir. 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 3.maddesinde devlet tahvili; ihraç edildikleri tarih itibarıyla bir yıl (364 gün) ve daha uzun vadeli Devlet iç borçlanma senetleri olarak tanımlanmıştır. Tahvil ihraç eden kuruluş, satın alana genellikle yıllık olarak faiz getirisi ve vade sonunda da tahvilin üzerinde yazılı değeri ifade eden anapara kadar geri ödemede bulunulur.⁴ Faiz getirisi, satın alınan tahvil üzerinde yıllık kuponlar halinde gösterilir.⁵

4749 sayılı Kanun'un "dış borçlanma" başlıklı 7'nci maddesinde tahvil ihracı ile ilgili yurtdışı kuruluşlarla anlaşma yapılmasından bahsedilmektedir. Bu düzenlemeye göre yurtdışına da tahvil ihracının mümkün olduğu gözükmektedir.

Ancak, yurtdışına tahvil ihracı belediyeler açısından değerlendirildiğinde; 4749 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde tahvilin "iç borç senedi" olarak tanımlanmış olduğu ve 4'üncü maddesinde mahalli idareler ile bağlı kuruluşları ve iktisadi teşebbüslerinin "yurtiçi piyasalardan" yapacakları tahvil ihraçları Hazine Müsteşarlığının iznine tabi olması ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "404 Tahviller Hesabı" başlıklı 272'nci maddesinde de "tahvil ihracı suretiyle yapılan iç borçların" bu hesaba kaydedilecek olması nedenleriyle belediyelerin sadece iç borçlanma yapmak amacıyla tahvil çıkarabilecekleri düşünülmektedir.

4749 sayılı Kanun'un "kapsam" başlıklı 2'nci maddesi belediye ve bunlara bağlı kuruluşları da bu kanun kapsamı içine almıştır. Dolayısı ile belediye ve bağlı kuruluşları bu kanun kapsamında bir yıl ve daha uzun vadeli iç borçlanma yapmak üzere tahvil çıkararak ihraç edebileceklerdir.

Belediyeler bir finansman sağlama yöntemi olan tahvil çıkarmak suretiyle borçlanma yoluna gidebilirler. Ancak, tahvil ihraç suretiyle borçlanma yatırım programında yer alan projelerin finansmanı için

³Müfit Akyüz-Nesrin Ertel, *Ansiklopedik Ekonomi Sözlüğü*, Dünya Yayınları:42, 2.Baskı, s.331.

⁴<http://www.ekodialog.com> (08.09.2008)

⁵A.k., (08.09.2008)

kullanılır. Belediyeler, cari harcamalarının finansmanı için tahvil ihracı suretiyle borçlanma yoluna gidemez.

4749 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi hükmüne göre, mahalli idareler ile bağlı kuruluşları ve iktisadi teşebbüslerinin yurtiçi piyasalardan yapacakları tahvil ihraçları Hazine Müsteşarlığının iznine tabidir. Bu iznin verilmesi Hazine garantisi sağlandığı anlamına gelmez. Sermaye piyasası mevzuatı hükümleri saklıdır.

Belediyeler tahvil ihraç ederken, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerini de dikkate almak zorundadırlar. 2499 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (h) bendi, anonim ortaklıklar, mevzuata göre özelleştirme kapsamına alınanlar dâhil kamu iktisadi teşebbüsleri, mahalli idareler ile bunlarla ilgili özel mevzuatları uyarınca faaliyet gösteren kuruluş, idare ve işletmeleri "ihraççı" olarak tanımlamış, "tahvil ve diğer borçlanma senetleri ihracı" başlıklı 13'üncü maddesi ise, mahalli idareler ve bunlarla ilgili özel mevzuatları uyarınca faaliyet gösteren kuruluş, idare ve işletmeler, mevzuata göre özelleştirme kapsamına alınanlar dâhil kamu iktisadi teşebbüslerinin tahvil ve sermaye piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senedi ihraç limitleri Bakanlar Kurulunca belirleneceğini ve bu durumda, özel kanunlarda belirlenen limitler uygulanmayacağını hüküm altına almıştır.

4. BELEDİYELERİN BORÇLANMASINDA SINIR

Belediyeler diledikleri miktarda iç ve dış borçlanma yapamazlar ve tahvil ihraç edemezler. 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (d) bendi, belediyelerin toplam borç stok tutarına bir üst sınır getirmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (d) bendi hükmüne göre belediyeler, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu miktar büyükşehir belediyeleri için bir buçuk (1,5) kat olarak uygulanacaktır.

Bu düzenlemeye belediyelere bağlı (ASKİ, İSKİ, EGO, İETT gibi) idareler ile belediyelerin sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerde dâhildir. Belediyelere bağlı idareler ile belediye şirketlerinin borç stok tutarlarının üst sınırı hesaplanırken belediyenin değil kendi bütçe gelirleri esas alınacaktır.

a) İç ve dış borç stok tutarı hesabı:

Faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarının hesabı nasıl yapılır? 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç

Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 3.maddesi, Devlet dış borcunu; Hazine Müsteşarlığı tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından belirli bir itfa planına göre geri ödenmek üzere sağlanan finansman imkânları ile Hazine garantileri kapsamında Müsteşarlık tarafından üstlenilen her türlü mali yükümlülükleri, Devlet iç borcunu ise; Hazine Müsteşarlığı tarafından yurt içinde ihraç olunan Devlet iç borçlanma senetleri, Hazinesinin geçici nakit ihtiyacını karşılamak için yurt içi piyasalardan yaptığı borçlanmalar ve senede bağlı olup olmadığına bakılmaksızın Müsteşarlık tarafından üstlenilen her türlü mali yükümlülükleri olarak tanımlamıştır.

4749 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde iç ve dış borç tanımlarına bakıldığında belediyelerin bilançolarının pasifinde yer alan yükümlülüklerin tamamı iç ve dış borç stok tutarına dâhil edilmeyecektir. Çünkü belediyelerin iç ve dış borç stok tutarı hesaplanırken 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesi kapsamında yapmış olduğu borçlanmaların kaydedildiği hesaplar esas alınacaktır.

İç ve dış borç stok tutarları muhasebe kayıtlarından elde edilecektir. Belediyelerde uygulanmakta olan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin⁶ 45, 204, 213, 267, 276'ncı maddelerinde iç ve dış mali borçların hangi hesaplarda takip edileceği açıklanmıştır.

Belediyelerin iç ve dış borç stok tutarı hesaplanırken bilançonun pasifinde yer alan şu hesaplar esas alınacaktır.

Tablo-1: İç ve dış borç stok tutarına dâhil edilecek hesaplar.

Hesaplar	Tutar
30- Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	180
300- Banka Kredileri Hesabı	80
303- Kamu İdarelerine Mali Boğlar Hesabı	50
304- Cari Yılda Ödenecek Tahviller Hesabı	10
309- Kısa Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	40
31- Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar Hesabı	0
310- Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar Hesabı	0
40- Uzun Vadeli İç Mali Borçlar Hesabı	300
400- Banka Kredileri Hesabı	120
403- Kamu İdarelerine Mali Boğlar Hesabı	20
404- Tahviller Hesabı	160
409- Uzun Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	0
41- Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar Hesabı	0
410- Dış Mali Borçlar Hesabı	0
Toplam (TL)	960

Yukarıda sayılan hesap gruplarının, alacak kalanları (net tutarları) iç ve dış mali borç stokunu vermektedir. Bu tablodaki rakamlara göre bu belediyenin iç ve dış borç stok tutarı 960.-TL'dir. Bu miktara faiz dâhil değildir.

⁶ 10 Mart 2006 gün ve 26104 sayılı Resmi Gazetede.

Bilançonun pasif kısmında bulunan diğer hesaplar belediyelerin yükümlülükleri (borçları) arasında yer almasına karşın, iç ve dış borç stok tutarı içerisinde yer almayacaktır.

Tablo-2: İç ve dış borç stok tutarına dâhil edilmeyecek hesaplar.

32	Faaliyet Borçları	39	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar
33	Emanet Yabancı Kaynaklar	43	Diğer Borçlar
34	Alınan Avanslar	44	Alınan Avanslar
36	Ödenecek Diğer Yükümlülükler	47	Borç ve Gider Karşılıkları
37	Borç ve Gider Karşılıkları	49	Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar
38	Gelecek Aylara Ait Gelirler	48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler

Çünkü yukarıda yer alan hesap gruplarında kayıtlı tutarlar muhasebe ilkelerine göre belediyenin yükümlülükleri arasında yer almasına karşın, iç ve dış mali borç stoku olarak sayılmamıştır. Bu yükümlülükler borç alma yoluyla oluşmuş borçlar değil, emanet hesaplarıdır. Başka bir ifade ile emanet hesabında kayıtlı tutarlar, belediyenin borcu olmasına karşın, iç ve dış mali borcu değildir.

b) Faiz tutarının hesabı:

Belediyelerin borçlanma sınırı belirlenirken faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarını esas alınmaktadır. Faiz tutarı da bütçe ve muhasebe kayıtlarından elde edilecektir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 256, 257, 298 ve 299'uncu maddeleri hükmüne göre, yılsonlarında uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki hesaplarda yer alan iç ve dış mali borçlar için hesaplanan ve içinde bulunulan yılı takip eden yıllarda ödenecek olan işlemiş faiz giderleri "381-Gider Tahakkukları Hesabına" ve daha sonraki yıllarda ödenecek olan işlemiş faiz giderleri; ise "481-Gider Tahakkukları Hesabına" kaydedilmektedir.

Tablo-3: İçinde bulunulan yıl dışında kalan faiz giderlerini gösteren hesaplar.

Hesaplar	TL
38- Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	15
381- Gider Tahakkukları Hesabı	15
48- Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	30
481- Gider Tahakkukları Hesabı	30
Toplam Faiz Tutarı	45

Tablo-3'de yer alan 45.-TL, cari yıldan sonraki yıl ile daha sonraki yıllara ait faiz giderlerinin toplamını göstermektedir.

Tabloda cari yıldan sonraki yıl ile daha sonraki yıllara ait faiz giderlerinin tutarları yer almakta, cari yılda ödenecek faiz tutarları yer almamaktadır. Diğer bir ifadeyle cari yıl faiz borçları bilançoda kayıtlarında bulunmamaktadır.

Dolayısıyla toplam faiz tutarının hesaplanabilmesi için içinde bulunulan yılın faiz tutarının da hesaplanarak bu toplama ilave edilmesi gerekir.

İçinde bulunulan yılda ödenecek faiz tutarları bilançoda değil, yılı bütçesinin "04- Faiz Giderleri" ekonomik kodunda yer almaktadır.

Tablo-4: Cari yılda ödenecek faiz giderlerini gösteren tablo.

I	GİDERİN EKONOMİK SINIFLANDIRMASI	Tutar
01	Personel Giderleri	35
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	25
03	Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	50
04	Faiz Giderleri	20
05	Cari Transferler	40
06	Sermaye Giderleri	60
07	Sermaye Transferleri	15
08	Borç Verme	5
09	Yedek Ödenekler	10
	Toplam	260

Belediye gider bütçesinde yer alan "04-Faiz Giderleri" toplamı cari yılda ödenecek faiz giderleri toplamını vermektedir.

Tabloda "04- Faiz Giderleri" toplamı olan 20.-TL bütçe uygulama yılında ödenecek toplam faiz giderleri tutarlarını göstermektedir.

Yukarıda yapılan açıklama ve tabloda gösterilen örnekler ışığında faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı şu şekilde hesaplanacaktır;

Tablo-5: Faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarını gösterir tablo.

AÇIKLAMA	Tutar
Tablo-1: Toplamı	960,0
Tablo-3: Toplamı	45,0
Tablo-4: "04-Faiz Giderleri Toplamı"	20,0
Toplam (TL)	1.025,0

Tabloda yer alan 1.025.-TL faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarını göstermektedir.

c) En son yıl bütçe geliri ve değerlendirilmesi:

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (e) bendinde "en son kesinleşmiş bütçe gelirleri" ifadesi yer almaktadır. Öncelikle en son kesinleşmiş bütçe gelirleri bulunmalı ve bu tutar yeniden değerlendirme oranıyla değerlendirilmelidir.

Gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri hangi mali tablodan elde edilir? Gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri sadece kesin hesap cetveliyle elde edileceği şeklinde bir anlayış da olmasına rağmen, bu düşüncenin doğru olmadığını ifade etmek gerekir. Kesin hesap bir sonraki yıl Mayıs ayında belediye meclisinde kabul edilerek elde edilmektedir.

Oysa gerçekleşen en son yıl bütçe geliri ifadesi, bütçe ve muhasebe sistemini ilgilendiren bir ifadedir. Bütçe ve muhasebe sisteminde benzer veriler farklı mali tablolarda yer alabilmektedir. Mali yıl (bütçe yılı) bittikten sonra gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamını en erken hangi mali tablo veriyorsa bu tablodaki veriler esas alınarak hesaplanmalıdır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin⁷ 343'üncü maddesinde düzenlenen "800-Bütçe Gelirleri Hesabı"nın, Aralık ayı mizanındaki alacak bakiyesi toplamı o yılın gerçekleşen bütçe gelirleri toplamını vermektedir. Aralık ayı mizanındaki bütçe gelirlerinin toplamı ile yıl bittikten sonra çıkarılarak Mayıs ayı meclis toplantısında görüşülen kesin hesaptaki toplam aynıdır. Dolayısı ile gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamı bulunurken 31-Aralıkta düzenlenen Aralık ayı mizanındaki "800-Bütçe Gelirleri Hesabının" alacak bakiyesi toplamı esas alınarak bulunabilecektir.

Kanun'un 68'inci maddesinin (e) bendinde "*en son kesinleşen bütçe gelirlerinin*" esas alınacağı belirtildiğine göre, belediye aktarılan ve aktarıldığı amaç için bütçeye gelir ve gider olarak kaydedilen ödeneklerin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri hesabından ayrı tutmak mümkün değildir. Çünkü bu ödeneklerde bütçe ve muhasebe ilkelerine göre bütçe geliri olup, belediyesine aktarıldığında "800- Bütçe Gelirleri Hesabına" kaydedilmektedir.

Örnek: (X) Belediyenin 31.12.2007 tarihi itibarıyla Aralık ayı mizanındaki "800-Bütçe Gelirleri Hesabının" alacak bakiyesi toplamı 10.000.-TL olsun.

Bu durumda, (X) Belediyesinin 2008 yılı için esas alacağı faiz dahil borçlanma oranı şu şekilde hesaplanacaktır;

A=En Son Yıl Gerçekleşen Bütçe Gelirleri Toplamı (2007)	10.000,0
B=2008 Mali Yılı Yeniden Değerleme Oranı (%)	7,2%
C= (A x 1,072)	10.720,0

Not: 213 sayılı VUK'a göre 2008 Yılı Yeniden Değerleme Oranı %7,2'dir.

(X) Belediyesinin 2008 yılında faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı 10.720.-TL'yi, büyükşehirde bulunan

belediyelerde ise $(10.720 \times 1,5) = 16.080$.-TL'yi geçmemelidir.

(X) Belediyesinin 2008 yılında faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı 10.720.-TL ve daha yukarı (büyükşehir belediyelerinde 16.080.-TL ve daha yukarı) ise bu belediyeler iç ve dış borçlanma yapamaz ve tahvil ihraç edemez.

5. SINIRLAMAYA TABİ OLMAYAN BORÇLANMALAR

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (d) bendi hükmünde belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin borçlanmalarına bir sınır (üst limit) getirilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (f) bendi bu düzenlemenin istisnasını oluşturmaktadır. Kanun'un 68'inci maddesinin (f) bendi hükmüne göre, belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddî kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmaz. Dış kaynak gerektiren projelerde Hazine Müsteşarlığının görüşü alınır.

Kanun'un 68'inci maddesinin (f) bendi hükmüne göre, belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddî kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalarda da, Kanun'un 68'inci maddesinin (a), (b), (c) ve (e) bentlerinde belirtilen şartlara uyulması gerekir.

Kanun'un 68'inci maddesinin (f) bendi hükmüne göre yapılacak borçlanmalar, 68'inci maddenin (d) bendinde belirtilen sınırlamaya tabi olmamakla birlikte, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı hesaplanırken bu hesaplama dâhil edilecektir.

6. BORÇLANMADA İZİN ALINACAK MAKAMLAR

Belediyeler borçlanma yaparken borçlanmanın miktarı ve türüne göre çeşitli makam ve organların kararını ve iznini almak zorundadırlar. 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinde kararı ve izni alınacak organ ve kurumlar belirtilmiştir.

⁷ 10.03.2006 gün ve 26104 sayılı Resmi Gazete.

Tablo-1: Belediyelerin borçlanması için alınacak organ ve kurumları gösterir tablo.

İÇ BORÇLANMA		DIŞ BORÇLANMA	TAHVİL İHRACI
% 10 Geçmeyen	% 10 Geçen		
Meclis Kararı	Meclisin Üye Tamsayısının	Meclis Kararı	Meclis Kararı
	Salt Çoğunluğunun Kararı		
	İçişleri Bakanlığının Onayı		
		Hazine Müsteşarlığının İzni	Hazine Müsteşarlığının İzni

Not: %10 Geçen/Geçmeyen, 5393 sayılı Kanun'un 68.maddesinin (e) bendindeki oranları ifade etmektedir.

Belediyeler ancak bu karar ve izin sonrasında iç ve dış borçlanma yapabilir ve tahvil ihraç edebilirler.

İçişleri Bakanlığı belediyelere borçlanma onayı verirken sınırsız takdir yetkisine sahip midir?

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesi "e" bendi İçişleri Bakanlığına belediyelerin borçlanması ile ilgili onay verme yetkisi vermiş ancak sınırı konusunda bir düzenleme içermemiştir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu⁸, İdari vesayet, merkezi yönetimin, yerel yönetimlerin icra-i kararlarını onama, geri çevirme ve kimi ayrıntı durumlarda da değiştirerek onama yetkisini içerdiği, bu yetki yerel yönetimlerin yetkisini ortadan kaldıracak, etkisiz kılacak biçimde kullanılmayacağı gibi kanunda öngörülen vesayet denetimine ilişkin sınırların yorum yoluyla genişletilmesine de hukuken olanak bulunmadığını belirtmiştir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun bu yorumundan hareketle 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin "e" bendinde göre belediyelere borçlanma onayı veren İçişleri Bakanlığının bu yetkisinin sınırsız bir takdir yetkisini içermediği gözükmemektedir.

İçişleri Bakanlığının belediyelerin borçlanması konusunda onama yetkisinin, 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin "d" bendindeki iç ve dış borç stok tutarının aşılıp aşılmadığını, "e" bendinde meclis üye tamsayısının salt çoğunluğunun kararının alınıp alınmadığını aramak ve borçlanma nedeniyle oluşacak faiz dâhil yeni borç yükünün belediyenin mali yapısının kaldırıp kaldıramayacağını değerlendirmek ile sınırlı olduğu düşünülmektedir. İçişleri Bakanlığı bu değerlendirmeleri yaparken keyfilikten uzak genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkelerine göre mali tabloları analiz ederek belediyelerin borçlanma taleplerini ret veya kabul yönünde sonuçlandırmalıdır.

Belediyelerin borçlanması için izin alınırken faiz tutarları anaparaya dâhil edilecek midir? Örneğin, (X) Belediyesi 1.000.-TL bir yıl vadeli borçlanmak

istiyor. Ancak, bu borç için bir yıl içinde 200.-TL'de faiz ödenecektir. Faiz dâhil toplam borç 1.200.-TL olacaktır. Borçlanma için meclis kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı alınırken 1.000.-TL mi? Yoksa 1.200.-TL mi esas alınacaktır?

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesi (d) bendi, borç stoku hesaplanırken faizlerin dâhil olacağını belirtmiş, maddenin (e) bendinde ise borçlanmada "borç tutarı" ifadesi kullanılmış, faizlerin dâhil edileceği konusunda bir hüküm yer almamıştır. Kanun'un 68'inci maddesinin (e) bendinde yer alan iç borçlanma için izin alınacak oranları faiz hariç tutarlar olduğu görülmektedir.

Örnek-1: (A) Belediyesinin 2007 yılı "800-Bütçe Gelirleri Hesabının" alacak bakiyesi toplamı 2.500.000.-TL olduğunu, İller Bankasından 2008 yılının ilk yarısı içinde 200.000.-TL nakit ve 2008 yılının ikinci yarısında bir yıl ödemesiz üç yıl içinde ödenmek üzere 260.000.-TL yatırım kredisi kullanmak istediğini, belediyenin bu borçlanma ile faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (d) bendindeki oranı aşmadığını varsayalım.

(A) Belediyesi her iki borçlanma için nereden izin alması gerekir?

Öncelikle (A) Belediyesinin 2007 yılı toplam bütçe geliri olan 2.500.000.-TL'yi 2008 yılında uygulanacak yeniden değerlendirme oranı ile değerlendirilmesi gerekir. 2007 yılının bütçe gelirlerinin değerlendirilmiş tutarı $(2.500.000.-TL \times 1,072)^9 = 2.680.000.-TL$ dir.

(A) Belediyesinin 2008 yılının ilk yarısında İller Bankasından alacağı 200.000.-TL nakit kredi tutarı, 2.680.000.-TL'nin %10'u olan 268.000.-TL'yi geçmediğinden, belediye meclisi kararı ile bu borçlanma gerçekleştirilebilecektir.

(A) Belediyesinin 2008 yılı ikinci yarısında İller Bankasından kullanacağı yatırım kredisi tutarı 260.000.-TL, 2.680.000.-TL'nin %10'u olan 268.000.-TL'yi geçmediği gözükmemekte ise de, Kanun'un 68'inci maddesinin (e) bendi bir yıl içinde alınan toplam borç miktarı bu oranı aşamayacağını belirtmektedir. Dolayısıyla, yılın ilk yarısında alınan 200.000.-TL ile yılın ikinci yarısında alınacak olan 260.000.-TL toplamı 460.000.-TL, 2.680.000.-TL'nin %10'nu olan 268.000.-TL tutarını aştığından, bu borçlanma ancak meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile yapılabilecektir.

⁸ Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 29.11.2007 gün ve YD. İtiraz No:2007/881 sayılı kararı.

⁹ 213 sayılı VUK'a göre 2008 Mali Yılında uygulanacak yeniden değerlendirme oranı %7,2'dir.

Örnek-2: (B) Belediyesi İller Bankasından yıllara yaygın bir içme suyu yatırım projesi için borçlanmak istiyor. Proje maliyeti 750.000.-TL olup, beş yıl sürecek ve İller Bankası ile koordineli yürütülecektir. İller Bankası projenin her yıl tamamlanan 150.000.-TL kısmına kredi verecek ve kredi bedeli hak ediş tutarına bağlı olarak ilgili firma hesabına çıkarılacaktır. Belediye bu borcu ilk ödemesiz on yılda ödeyecektir. (B) Belediye 2007 yılı bütçe gelirleri toplamı 2.900.000.-TL dir. Projenin yapımına 2008 yılında başlanacaktır. (B) Belediye bu borçlanma için nereden izin alması gerekecektir?

Öncelikle 2007 yılı gerçekleşen bütçe gelirini (2.900.000.-TL) 2008 yılında uygulanacak yeniden değerlendirme oranıyla (%7,2) değerlendirilmesi gerekir. Değerlendirilen bütçe geliri $(2.900.000.-TL \times 1,072) = 3.108.800.-TL$ rakamı bulunur. Proje maliyeti ve beş yıl içinde borçlanılacak miktar 750.000.-TL, 3.108.800.-TL'nin %10'u olan 310.880.-TL tutarı aşmakta, ancak yıllık kullanılacak kredi tutarı 150.000.-TL 3.108.800.-TL'nin %10'u olan 310.880.-TL tutarı aşmamaktadır.

Her ne kadar, yıllık olarak kullanılacak kredi dilimleri 150.000.-TL, en son bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirme oranıyla değerlendirilmesi sonucu bulunacak miktarın %10'unu geçmiyor ise de, belediyenin taahhüt altına sokulduğu kredi tutarı 750.000.-TL olduğundan, bu şekilde borçlanma için meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı gerekeceği düşünülmektedir. Kredinin belediyenin kasasına aktarılmasında önemli olmayıp, belediyenin yetki ve tasarrufunda olması yeterlidir.

Yıllık kullanılacak kredi dilimleri esas alınarak, meclis kararı ile borçlanma yapılması pratikte kolaylık gibi gözükebilir. Ancak, bu durumda, meclisin her yıl, bir önceki yılın gelirini dikkate alarak borçlanma kararı alması gerekir ki, buda yatırım projesinin devamını riske edebilir. Diğer yıllarda meclisin borçlanma kararı vereceğinin bir garantisi de bulunmamaktadır.

7. BAĞLI İDARELERİN BORÇLANMASI

Bağlı idare, belediyelere bağlı, kanunla kurulan, ayrı bütçeli ve kamu tüzelkişiliğine haiz su ve kanalizasyon, otobüs, ulaştırma ve benzeri hizmetleri yürüten (ASKİ, İSKİ, EGO, İETT gibi) idarelerdir.¹⁰ 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesi sadece belediyeler ile ilgili değil, belediyelerin bağlı kuruluşları ile belediye şirketlerin iç borçlanması ile ilgili düzenleme getirmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (e) bendi hükmüne göre belediyelerin bağlı kuruluşları, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde 10'unu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile yapabileceklerdir.

Belediyelere bağlı su ve kanalizasyon idarelerinin teşkilat kanunu olan 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesinin (j) bendi ile 9'uncu maddesinin (g) bendine hükümlerine göre iç ve dış borçlanmaya karar vermek genel kurulun vereceği yetki çerçevesinde yönetim kuruluna ait olduğu belirtilmektedir.

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (e) bendinde belediyelere bağlı idarelerin iç borçlanması için yer alan bu düzenleme, 2560 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin (g) bendinde yer alan yönetim kurulunun borçlanmaya karar verme yetkisini ortadan kaldırmadığı, yönetim kurulunun borçlanma kararından sonra ayrıca büyükşehir belediye meclisinin kararı alınması gerektiği düşünülmektedir. Çünkü 2560 sayılı Kanun'a tabi ve ayrı kamu tüzelkişilikleri olan bağlı idarelerin borçlanma iradesi (borçlanma talebi) yönetim kurulu kararı ile ortaya çıkmaktadır.

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesi belediyelere bağlı idarelerin "iç borçlanması" ile ilgili düzenleme içermektedir. Bağlı idarelerin "dış borçlanması" diğer mevzuatlarda aramak gerekecektir.

2560 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi hükmü, su ve kanalizasyon idarelerinin Maliye Bakanlığının izni ile yurtdışı borçlanma yapabileceği belirtilmiş olsa da, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un kapsamı içinde belediyelere bağlı idarelerinde bulunduğu, dolayısıyla 4749 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinin daha sonra olması ve özel bir düzenleme olduğu düşünüldüğünde dış borçlanmalarda Maliye Bakanlığının değil, 4749 sayılı Kanun'un 4 ve 7'nci maddeleri gereği Hazine Müsteşarlığından izin alınması gerekecektir.

8. ŞİRKETLERİN BORÇLANMASI

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesi belediye şirketlerinin "iç borçlanması" ile ilgili düzenleme içermektedir.

¹⁰ Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği, Md.4.

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (e) bendine göre, sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına belediyenin sahip olduğu şirketler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile yapılabilir.

Belediye şirketleri için bütçe gelirleri söz konusu olmadığından, şirketler için bütçe gelirleri ifadesi toplam hâsılat (satışlar-gelirler) olarak anlaşılmalıdır.

Şirketin sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına birden çok belediyenin sahip olması ve hiçbir belediyenin hissesinin tek başına yüzde elliden fazla hisseye sahip olamaması halinde iç borçlanma için izin alınması gerekir mi? 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (e) bendi *"bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler"* ifadesinden bir şirketin yüzde ellisinden fazlasına bir belediyenin sahip olması durumunu anlamak gerektiği düşünülmektedir.

Örneğin; Beş belediye bir şirkete eşit hisse oranında ortak (%20) olması durumunda, hiçbir belediye tek başına şirketin yüzde elliden fazla sermayesine sahip olmadığı için bu şirketin iç borçlanmasında 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin "e" bendi hükmü uygulanmayacaktır.

Herhalde Kanun belediye şirketlerinin borçlanmasında izin kuralı getirirken, belediyenin yüzde elliden fazla sermayesine sahip olma kriterini izin almak için esas almıştır.

9. BELEDİYELER BORÇ VEREBİLİR Mİ?

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinin (i) bendinde "borç almak, bağış kabul etmek" belediyenin yetkileri ve imtiyazları arasında ve 18'inci maddesinin (d) bendinde ise meclisin görev ve yetkileri arasında "borçlanmaya karar vermek" sayılmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinde de belediyelerin borçlanmasıyla (borç alması) ilgili usul ve esaslar açıklanmıştır.

Görüldüğü gibi 5393 sayılı Kanun'da belediyelerin borçlanmasıyla ilgili düzenleme yer alırken borç vermesiyle ilgili düzenleme yer almamaktadır. Dolayısıyla genel olarak belediyelerin borç vermesi 5393 sayılı Kanun hükümleriyle bağdaşmayacaktır.

Ancak, 5393 sayılı Kanun'un "diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde yer alan "ortak hizmet projesi gerçekleştirme ve kaynak aktarımında

bulunma" düzenlemesi kapsamında, 75'inci maddede belirtilen usul ve esaslara göre ortak hizmet projesi gerçekleştirilen kuruluşlara belediyelerin borç verebileceği düşünülmektedir.

Örneğin; belediye ortak hizmet projesinin bir kısmına transfer şeklinde, bir kısmına da borç vermek suretiyle kaynak sağlayabilir.

Öte yandan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 24'üncü maddesinin (c) bendinde yer alan "ilçe, ilk kademe belediyeleri ile bağlı kuruluşlara yapacakları yardımlar ve ortak proje giderleri" kapsamında, büyükşehir belediyelerinin bağlı idarelere ve sınırları içerisindeki ilçe belediyelerine borç vermesinin de mümkün olduğu gözükmektedir.

10. BORÇLANMALARIN BÜTÇE VE MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Bütçe hazırlık aşamasında cari yılda bütçe giderlerinin ne kadarlık bir kısmının borçlanma yoluyla finanse edileceği hesaplanmalı ve bütçe eki cetvel olan "finansmanın ekonomik sınıflandırılması" cetvelinde gösterilmelidir. Bu şekilde belediye meclisinin onayından geçen bütçede, borçlanma miktarı ve amacı da yer aldığından ayrıca borçlanma için meclisten bir karar alınmasına gerek bulunmamaktadır. Ancak, bütçede öngörülen borçlanmanın meclis tarafından kabulünde, 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesindeki borçlanmanın miktarıyla ilgili çoğunluğun mecliste sağlanmış olması gerekir.

Bütçe sürecinde borçlanmanın hesap edilerek "finansmanın ekonomik sınıflandırılması" tablosunda bunun gösterilmesi ve meclis tarafından bütçeyle müzakere edilerek kabul edilmesi sağlıklı ve önerilen bir yöntemdir. Ancak, uygulamada cari yıl içinde de ihtiyaç duyularak borçlanma yoluna gidilebilmektedir. Borçlanma ihtiyacı cari yıl içinde hâsıl olmuş ve bu şekilde borçlanılmak isteniyorsa, hangi amaçla ne kadar borçlanma yapılacağı konusu belediye meclisinin gündemine alınarak borçlanma kararı ve borçlanmanın miktarına göre gerekiyorsa İçişleri Bakanlığının izni de alınmalıdır. Cari yıl içinde yapılacak borçlanmaya ilişkin meclis kararında veya ayrı alınacak bir meclis kararı ile borçlanma yoluyla elde edilecek yeni finansman kaynağı "finansmanın ekonomik sınıflandırılması" tablosuna işlendikten sonra, bu finansman kaynağı ile gider bütçesinin hangi bölümündeki giderin finanse edileceği bütçeye "ek bütçe" yöntemiyle işlenmelidir.

Bütçe yılı içinde sadece borçlanmalar değil, borç ödemelerine ilişkin tutarlarda "finansmanın ekonomik sınıflandırılması" tablosunda yer alır.

Örnek-1: (C) Belediyesinin gider bütçesi 200.-TL, gelir bütçesi 180.-TL olarak hazırlanmış ve bütçe yılı içinde 60.-TL borç ödemesi mevcut olup, 80.-TL de borçlanma öngörülmüş ve bu şekliyle bütçe mecliste kabul edilmiştir.

Bu örneğe göre borç ödemesi ve borçlanma bütçede şu şekilde gösterilerek bütçe dengliği sağlanacaktır:

Tablo-1: Bütçe dengliğini gösterir tablo.

Gider Bütçesi	Gelir Bütçesi	Finansman Tablosu	
200	180	Borç Ödeme	(-60)
		Borçlanma	80
Toplam=200	Toplam=180	Toplam=20	

Finansman tablosunda borç ödemeleri (-), borçlanmalar ise (+) olarak gösterilir. Borç ödemesi ile borçlanmanın farkı, net finansman miktarını göstermektedir.

Tabloda görüleceği gibi bütçe dengliği= Gider Bütçesi (200) – Gelir Bütçesi (180) + Net Finansman (80-60=20) olarak sağlanmış olacaktır.

Borçlanmalar bütçenin gelir kalemi arasında yer almadığından borçlanmalarda muhasebe kaydı yapılırken bütçe geliri olarak yazılmaz. Aynı şekilde borç ödemeleri de bütçenin gider kalemi arasında yer almadığından bütçe gideri olarak kaydedilmez.

Örnek-2: Belediye 200.000.-TL kısa vadeli olarak İller Bankasından nakit kredisi kullanmıştır.

H.Kodu	Hesabın Adı	Borç	Alacak
102-	BANKALAR HESABI	200.000,0	
	300- BANKA KREDİLERİ HESABI		200.000,0

Örnek-3: Belediye vadesi gelmiş 50.000.-TL kısa vadeli iç mali borç olan banka kredisinin anapara ödemesini yapmıştır.

H.Kodu	Hesabın Adı	Borç	Alacak
300-	BANKA KREDİLERİ HES.	50.000,0	
	103- İVER. ÇEK. VE GÖN.EM.HS.		50.000,0

Örnek-4: Belediye 260.000.-TL İller Bankasından uzun vadeli iç mali borçlanma yapmıştır.

H.Kodu	Hesabın Adı	Borç	Alacak
102-	BANKALAR HESABI	260.000,0	
	400- BANKA KREDİLERİ HESABI		260.000,0

Örnek-5: Belediye yıllara yaygın bir içme suyu yatırım projesi için İller Bankasına borçlanmak istiyor. Proje maliyeti 750.000.-TL olup, beş yıl sürecek ve İller Bankası ile koordineli yürütülecektir. İller Bankası projenin her yıl tamamlanan 150.000.-TL'lik kısmına kredi verecek ve kredi bedeli hak ediş tutarına bağlı olarak doğrudan ilgili firma hesabına çıkarılacaktır.

H.Kodu	Hesabın Adı	Borç	Alacak
258-	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HES.	150.000,0	
	400- BANKA KREDİLERİ HESABI		150.000,0
830-	BÜTÇE GİDERLERİ HESABI	150.000,0	
	835- GİDER YANSITMA HESABI		150.000,0

11. YASA HÜKMÜNE AYKIRI BORÇLANMA

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesi, belediyenin borçlanmasındaki usul ve esasları açıklamış ve bu hususlara aykırı olarak borçlanan belediye yetkilileri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmeyen durumlarda 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun görevi kötüye kullanmaya ilişkin hükümleri uygulanacağını belirtmiştir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 257'nci maddesinde “görevi kötüye kullanma” suçu düzenlenmiş, görevinin gereklerine aykırı hareket eden kamu görevlisine suçun niteliğine göre altı aydan üç yıla kadar uzanan hapis cezasıyla cezalandırılacağı öngörülmüştür.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 257'nci maddesinde “görevi kötüye kullanma” suçunun oluşması için;

Kişi ya da kişilerin mağduriyeti,

Kamu zararı,

Kişilere haksız bir kazanç sağlama,

Koşullarından en az birinin gerçekleşmiş olması aranmaktadır. Bu koşullardan birinin gerçekleşmemesi durumunda görevi kötüye kullanma suçundan da bahsetmek zordur.

Nitekim Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun kararı; “5237 sayılı Yasa'nın 257'nci maddesindeki suçun oluşabilmesi için, norma aykırı davranış yetmemekte, bu davranış nedeniyle, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olunması ya da kişilere haksız bir kazanç sağlaması gerekmektedir. Bu sonuçları doğurmayan norma aykırı davranışlar, suç kapsamında değerlendirilemez.”¹¹ şeklindedir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 257'nci maddesinde sayılan şartlar oluşmamış olsa bile, 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesi bu konuda özel bir

¹¹ Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 18.10.2005 gün ve E: 2005/4-MD-96, K: 2005/118 sayılı kararı.

düzenleme olması nedeniyle, 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinde belirtilen usul ve esaslara aykırı olarak borçlanma yapılması görevi kötüye kullanma suçunun oluşması için yeterli olacağı düşünülebilir.

Ancak, Danıştay 1. Dairesi¹² bu görüşü benimsememiş ve 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinde belirtilen usul ve esaslara aykırı olarak borçlanmayapılması sonucunda hakkında ön inceleme yapılan bir belediye başkanı hakkında "ön inceleme raporu ve yetkili merci kararında, ... Belediye meclisi tarafından alınan karar uyarınca İller Bankasından talep edilen ve İller Bankası tarafından sağlanan kredi miktarının Belediyenin 2005 yılında kesinleşen en son gelir bütçesinin yeniden değerlendirme oranıyla ilave edilmiş tutarının %10'unun aşıldığı ve aşan bu kısım için İçişleri Bakanlığından onay alınmadığı belirtilmekte ise de, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesini (i) bendinde, borç alma ve bağış kabul etmenin belediyelerin yetkileri arasında olduğu, 18'inci maddesinin (d) bendinde, borçlanmaya karar vermenin belediye meclisinin yetkileri arasında olduğu, 2006 yılı içerisinde ödenecek borç miktarının 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinde bir mali yıl içerisinde ödenecek borç miktarına göre belirlenen %10'luk oranı geçmediği, İller Bankasından alınan kredilerin projelerde kullanıldığı, kredi geri ödemelerinin süresinde yapılmaya devam edildiği, Belediyenin borcunu ödemekte aciz duruma düştüğüne ilişkin bir tespitin bulunmadığı, borçlanma nedeniyle kamunun zarara uğratıldığına dair bilgi ve belgenin dosyada bulunmadığı, bu nedenle ilgiliye isnat edilen eylemin, hakkında soruşturma yapılacak nitelikte bulunmadığı" gerekçesiyle İçişleri Bakanlığının soruşturma izni verilmesine dair kararını kaldırmıştır.

Danıştay'ın bu kararı göstermektedir ki, belediyelerin 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinde belirtilen usul ve esaslara aykırı olarak borçlanma yapmasının doğrudan "görevi kötüye kullanma" suçu oluşturmayacağı, suçun oluşması için 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 257'nci maddesinde belirtilen koşullardan en az birinin gerçekleşmiş olması gerekmektedir.

12. MALİ TABLoların GÖNDERİLMESİ

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin son fıkrası, belediye, varlık ve yükümlülüklerinin ayrıntılı bir

şekilde yer aldığı malî tablolarını üçer aylık dönemler halinde;

İçişleri Bakanlığına,
Maliye Bakanlığına,
Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığına,
Hazine Müsteşarlığına,

Göndereceği şeklindedir. Kanun'un 68'inci maddesinin bu fıkrası hükmü, sadece borçlanan belediyeleri kapsamamakta, bütün belediyeleri kapsamaktadır. Bu durumda, iç ve dış borcu olsun veya olmasın bütün belediyeler üçer aylık dönemler halinde mali tablolarını belirtilen kurumlara göndermeleri gerekmektedir.

Mali tablolar hangi belgelerden oluşur? Mali tablo kavramı bütçe ve muhasebe ile ilgili bir kavramdır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin¹³ 418, 419, 420'nci maddelerinde belediyelerin düzenleyeceği mali tabloların neler olduğu açıklanmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesi hükmü varlık ve yükümlülüklerin yer aldığı mali tabloların gönderilmesini istemektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ekinde yer alan "mizan cetveli" (Örnek-76) ve "bilânço cetveli" (Örnek-77) varlık ve yükümlülüklerinin ayrıntılı bir şekilde yer aldığı malî tablo olarak görebiliriz. Bilânço cetveli yılsonu itibarıyla, yılda bir defaya mahsus olarak düzenlendiğinden, aylık mizanın üçer aylık dönemler itibarıyla bu kurumlara gönderilmesi Kanun'un 68'inci maddesinin son fıkrası hükmünün yerine getirilmesi için yeterli olacağı düşünülmektedir. Ancak, belirtilen idareler gönderilecek mali raporlarla ilgili ortak bir düzenlemede yapabilirler.

Üçer aylık dönemler;
Ocak-Şubat-Mart,
Nisan-Mayıs-Haziran,
Temmuz-Ağustos-Eylül,
Ekim-Kasım-Aralık,

Dönemlerinde ay sonları itibarıyla düzenlenen ve takip eden ay içinde ilgili kamu kuruluşlarına gönderilmesidir.

Örneğin, Mart ayı sonunda düzenlenen mizanının Nisan ayı içinde ilgili kurumlara gönderilmesi gibi.

¹² Danıştay 1. Dairesinin 20.03.2008 gün ve E: 2008/208, K: 2008/337 sayılı kararı.

¹³ 10.03.2006 gün ve 26104 sayılı Resmi Gazete.

YEREL YÖNETİMLERCE, İÇMESUYU ELDE EDİLEN YÜZEYSEL SULARIN KALİTESİNİN BELİRLENMESİ

Dr. Mustafa TAMER
Merkez Valisi

A. GİRİŞ

Bildiğiniz gibi; 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı **Çevre Kanunu**'nun 1 ve 8'inci maddeleri ile 1/5/2003 tarihli ve 4856 sayılı **Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun**'un 9'uncu maddesine dayanılarak hazırlanan **İçme suyu Elde Edilen veya Elde Edilmesi Planlanan Yüzeysel Suların Kalitesine Dair Yönetmelik** çeşitli hükümler ihtiva etmektedir. Söz konusu hukuki düzenlemelerin amacı; içme suyu temini amacıyla kullanılan ya da kullanılması planlanan yüzeysel sular ile ilgili esasları, kalite kriterlerini ve bu suların içme suyu amaçlı kullanılabilmesi için uygulanması gereken arıtma tiplerini belirlemektir. Yönetmelik bütünyle; **içme suyu temini amacıyla kullanılan ya da kullanılması planlanan yüzeysel suların karakteristik özelliklerini, suyun dâhil olduğu kategoriye göre uygulanacak arıtma tiplerini ve bu sularda izlenmesi gerekli parametreler için referans ölçüm metotları, örnek alma ve analiz sıklıklarını kapsar.**

Buna ilişkin en son durumları aşağıdaki şekilde anlatma imkânı bulunmaktadır.

B. GENEL HÜKÜMLER VE UYGULAMAYA İLİŞKİN HÜSUSLAR

1. Kalite Standartları ve Uygun Arıtma Metotları

Her şeyden önce; içme ve kullanma amacıyla kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel sular; Yönetmeliğin fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik özellikleri belirlenmiş 46 parametre için verilen zorunlu ve kılavuz sınır değerlere göre **üç farklı kategoriye ayrılmış** ve her kategori için arıtma tipleri belirlenmiştir.

Kategori A1: Basit fiziksel arıtma ve dezenfeksiyon ile içilebilir suları,

Kategori A2: Fiziksel arıtma, kimyasal arıtma ve dezenfeksiyon ile içilebilir suları,

Kategori A3: Yoğun fiziksel ve kimyasal arıtma, ileri arıtma ve dezenfeksiyon ile içilebilir suları ifade eder.

İçme ve kullanma amacıyla kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel suların; kategorilere göre verilmiş olan arıtma proseslerinden geçirildikten sonra nihai olarak 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı **Resmî Gazete**'de yayımlanan **İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik** ile belirlenmiş olan içme ve kullanma suyu standartlarını sağlaması

esastır Yönetmelik hükümleri; yeraltı suyu, acı su ve su taşıyan formasyonları besleyen sulara uygulanmaz.

2. Genel Yükümlülükler

Diğer yandan; Yönetmelikte yer alan kalite parametreleri ve standartları, referans ölçüm metotları, tespit sınır değerleri, hassasiyet değerleri ve doğruluk değerleri göz önünde bulundurularak kategorileri belirlenmiş olan ve içme suyu temini amacıyla kullanılan ya da kullanılması planlanan yüzeysel suların ilgili idarece, belirlenmiş kategorilere göre Yönetmeliğin 5'inci maddesinde belirtildiği şekilde arıtılması zorunludur. Yönetmelik uyarınca alınan önlemlerin uygulanmasında, doğrudan ya da dolaylı olarak **yüzeysel suların mevcut kalitesinde bozulmaya yol açamaz.** İçme ve kullanma amacıyla kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel suların korunması amacıyla 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı **Resmî Gazete**'de yayımlanan **Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği**'nin 16'ncı maddesinde belirtilen içme ve kullanma suyu temin edilen kıta içi yüzeysel sularla ilgili kirlenme yasaklarına ve içme ve kullanma sularının koruma alanları ile ilgili belirtilen esaslara ve yasaklara uyulur.

3. Kalite Standartları ile İlgili Esaslar

Diğer yandan; mahallin en büyük mülki amiri, her bir bireysel örnek alma noktasında ya da bütün örnekleme noktalarında bütün parametreler için (A1), (A2) ve (A3) kategorilerinin zorunlu değerlerinden daha esnek olmamak üzere yüzeysel suya uygulanabilecek değerleri gerektiğinde belirler ve Bakanlığın uygun görüşünü alarak bu Yönetmelikte belirtilenlerden daha kısıtlayıcı önlemler alabilir. Bu **değerler, içme suyu amacıyla kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel suyun birden fazla idare tarafından kullanılması halinde Bakanlığın koordinasyonunda bu illerin ilgili idarelerinin katılımı ile oluşturulacak olan komisyonca belirlenir.** Bakanlık, karşısında herhangi bir değer gösterilmeyen parametrelerin değerlerini, aynı tabloda verilen ve yüzeysel suyun fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik özelliklerini tanımlayan parametre listesini ve parametrelerin sayısal değerlerini, arıtma metotlarına ilişkin teknik ve bilimsel bilginin gelişmesi ya da içme suyu standartlarının değiştirilmesi halinde gözden geçirir ve gerekirse yeniden düzenler.

4. Kategorilerin Belirlenmesi İle İlgili Esaslar

Bütün bunlardan sonra, içme ve kullanma amacıyla kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel suların kategorileri aşağıdaki esaslar dikkate alınarak belirlenir:

a) İçme ve kullanma amacıyla kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel sudan aynı örnekleme noktasından düzenli aralıklarla örnek alınması durumunda, alınan örneklerin % 95'inin her bir parametre için Yönetmeliğin içinde verilen değerleri sağlaması ve sağlamayan % 5'lik kısım için;

1- Sıcaklık, pH, çözülmüş oksijen ve mikrobiyolojik parametrelerin haricinde kalan parametre değerlerinin % 50 den fazla sapma göstermemesi,

2- Kamu sağlığına yönelik tehlike oluşturacak bir sonuç yaratmaması,

3- İstatistiksel olarak uygun aralıklarla alınan ardışık su örneklerinin ilgili parametrik değerlerden sapmaması, durumunda suyun ilgili sınıfa ait olduğu kabul edilir.

b) Diğer durumlarda ise alınan örneklerin % 90'ının her bir parametre için Yönetmeliğin Ek-I'nin (Z) sütunlarında verilen değerleri sağlaması ve sağlamayan % 10'luk kısım için yukarıdaki koşulları taşıması şartı ile ilgili sınıfa ait olduğu kabul edilir.

c) Bu maddenin (a) bendinde belirtilen yüzdelerin hesaplanmasında bariz analiz hataları sonucu ortaya çıkan sonuçlar ile sel gibi doğal afetler ya da anormal hava şartları sonucu ölçülen yüksek değerler dikkate alınmaz.

5. Yönetmeliğin Uygulanması İle İlgili Hususlar

Her şeyden önce; Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) İdare, içme suyu amacıyla kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel suların Yönetmelikte belirlenen değerlere ve esaslara uymasını sağlamak amacıyla bütün gerekli önlemleri alır.

b) İlgili idare, içme suyu amacıyla kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel suların, özellikle (A3) kategorisinde yer alan yüzeysel suların iyileştirilmesini sağlamak için zaman çizelgesi dâhil sistematik bir içme suyu havzası koruma planı hazırlar.

İçme suyu havzası koruma planı içerisinde yer alan zaman çizelgesi çevrenin ve özellikle su çevresinin kalitesinin iyileştirilmesi doğrultusunda, ülkenin çeşitli bölgelerinde mevcut olan ya da ortaya çıkabilecek olan ekonomik ve teknik güçlükler dikkate alınarak hazırlanır.

c) (A3) kategorisi için verilmiş olan zorunlu sınır değerleri aşan, fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik kirlilik içeren suların içme suyu olarak kullanımı tercih edilmez. Ancak bu sular istisnai durumlarda suyun kalite özelliklerini içme suyu için uygun kalite standartları düzeyine yükseltecek uygun işlemlerden geçirilerek içme suyu temininde kullanılabilir.

C. ÖRNEKLEME VE ÖLÇÜM İLE İLGİLİ ESASLAR

1. Referans Ölçüm Metotları, Örnek Alma ve Analiz Sıklıkları

Daha öncede belirtildiği gibi; Yönetmelikte (Z) ve/veya (K) değerleri belirlenmiş olan 46 parametre için belirlenen referans ölçüm metotları ve örnek alma ve analiz sıklıkları kullanılır. Analizlerde, her bir parametre için belirlenmiş olan ölçüm metotlarının tespit sınırları, hassasiyet değerleri ve doğruluk değerlerine uyulur. Her bir parametre için minimum yıllık örnek alma ve analiz sıklıkları belirlenmiştir.

2. Referans Ölçüm Metotları, Örnek Alma ve Analiz Sıklıkları İle İlgili Esaslar

Belirtilenlerden başka; örneklerin içme suyu amaçlı kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel suyun özelliklerini tam olarak yansıtması gerekir. Bunun için;

a) Örnek almanın mümkün olduğu kadar yıla yayılması ve böylece suyun kalitesini tam olarak yansıtması,

b) İçme suyu amacıyla kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel sudan alınan örneklerin, yüzeysel suyun arıtma tesisine gönderilmek üzere alındığı noktadaki suyun kalitesini temsil etmesi,

c) Örnek alma için kullanılan kapların, bir veya daha fazla parametrenin analizi için bir örneğin korunmasında kullanılan maddelerin veya metotların, örneklerin taşınması, bekletilmesi ve analiz için hazırlanmasının analiz sonuçlarında önemli değişikliklere yol açacak şekilde olmaması ve analizlerin ölçülen parametrenin değerini etkilemeyecek en kısa sürede yapılması,

d) İlgili idarenin, her bir örnek alma noktasında parametre bazında örnek alma ve analiz sıklıklarını dikkate alarak belirlemesi,

e) Örnek alma ve analiz sıklıklarının verilen yıllık minimum sıklıklarından daha az olmaması, esastır.

Böylece; ilgili idarenin içme suyu temini amaçlı kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel sular üzerinde yaptığı araştırmalar sonucu, bazı parametreler için elde edilen değerlerin Yönetmeliğin Ek-I'inde yer alan değerlerden iyi olduğunun tespiti halinde, ilgili idare bu sulardaki o parametreler için örnek alma ve analiz sıklığını mahallin en büyük mülki amirinin uygun görüşünü alarak azaltabilir. **Mahallin en büyük mülki amiri bu durumu Bakanlığa bildirir.** İlgili idarenin içme suyu temini amaçlı kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel suda bazı parametreler için örnek alma ve analiz sıklıklarını azaltması halinde, suda hiçbir kirlenme ve suyun kalitesinin bozulma riski yoksa ve su kalite bakımından Yönetmelikte verilen sınır değerlerden düşükse, ilgili idare mahallin en büyük mülki amirinin uygun görüşünü alarak bu sular için düzenli analizlerin gerekli olmadığına

karar verebilir. İçme suyu temini amaçlı kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel suda bazı parametreler için düzenli analizlerin gerekli olmadığına karar verildiği durumda mahallin en büyük mülki amiri Bakanlığa bu durumu bildirir. Örneklerin analizleri, akredite olmuş ve/veya Bakanlıktan yeterlilik belgesi almış laboratuvarlarda yapılır.

D. İSTİSNALAR, İZLEME VE RAPORLAMA

1. İstisnalar

Bu konu hakkında belirlenen istisnaları aşağıdaki gibi belirlemek mümkündür. Buna göre;

- a) Sel ya da diğer doğal afetler durumunda,
- b) Belli parametrelerin, istisnai meteorolojik ya da coğrafi şartlar nedeniyle (İ) (istisnai iklimsel ya da coğrafi şartlar) olarak işaretlenmesi durumunda,
- c) Yüzeysel suyun belli maddelerle doğal olarak zenginleşmeye uğraması nedeniyle, tabloda (A1), (A2) ve (A3) kategorileri için belirlenen sınır değerleri aşması halinde,
- d) Sığ göller ya da durgun yüzey sularının içme suyu kaynağı olarak kullanımının söz konusu olması halinde, parametreler için, ilgili idarece askıya alınabilir.

(d) bendinde yer alan muafiyet yalnızca derinliği yirmi metreyi geçmeyen, su değişimi bir yıldan daha yavaş olan ya da su gövdesine atık su boşaltımı olmayan göllere uygulanır.

Hiçbir durumda yukarıda ifade edilen istisnalar kamu sağlığının korunması şartlarını engelleyemez.

2. İzleme ve raporlama

Daha sonra, ilgili idare, ilgili hükümler gereğince içme ve kullanma amacıyla kullanılan veya kullanılması planlanan yüzeysel suları izler. Yönetmeliğin hükmü altında yer alan yüzeysel suların kategorilerini ve bu sulara uygulanan ve/veya uygulanması planlanan arıtma tiplerini belirler ve mahallin en büyük mülki amirine bildirir. Mahallin en büyük mülki amiri izleme sonuçlarına göre belirlenen kategoriler ile mevcut ve/veya planlanan arıtma tiplerini gözden geçirir ve sonuçları Bakanlığa bildirir.

Ayrıca; Yönetmelik gereğince hazırlanacak olan içme suyu havza koruma planlarında, suyun coğrafi yeri (konumu), iyileştirilen parametreler ve yerine getirilen kalite kriterleri hakkında bilgilerin yer alması esastır. Yönetmeliğin ilgili idare, yetki sınırları içerisinde yer alan ve (A3) kategorisi için verilmiş olan zorunlu sınır değerleri aşan, fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik kirlilik içeren yüzeysel suları, uygun kalite standartları düzeyine yükseltecek uygun işlemlerden geçirerek içme ve kullanma suyu olarak kullanacak ise, bu içme ve kullanma suyunun

temin edileceği alana ilişkin içme suyu havza koruma planını dikkate alarak, suyun içilebilecek kaliteye getirilmesi için gerekli olan arıtma prosesinin mevcut olması halinde ve/veya yeni bir arıtma prosesinin kurulması halinde bu konuyla ilgili kayıtları tutar ve Bakanlığa bildirir. Bu kayıtların suyun coğrafi yeri (konumu), iyileştirilen parametreler ve kullanılan arıtma proseslerini içermesi esastır. Yönetmeliğin, istisnai bir durumun ortaya çıkması durumunda, yapılacak olan bilgilendirmenin; suyun coğrafi yerini ve adını, ilgili parametreleri ve bu durumun (azaltmanın) sürekliliğini, başlangıç ve bitiş tarihlerini içermesi esastır. İlgili idare, Bakanlığın talebi halinde parametrelerin analizinde kullanılan analiz metotları ve analiz sıklıkları hakkında Bakanlığa bilgi verir. Bakanlık, düzenli aralıklarla bu şekilde topladığı bilgilere dayalı olarak bir rapor hazırlar.

Diğer yandan; Yönetmeliğin kalite standartlarının izlenmesine 1/1/2007 tarihinde, kategorilerin ve mevcut arıtma tesislerinin Yönetmeliğe uygunluğunun belirlenmesine 1/1/2009 tarihinde, mevcut arıtma tesisi tipi uygun olmayan idarelerce arıtma tesisinde yapılacak olan revizyonlara ve yeni arıtma tesislerinin inşasına 1/1/2011 tarihinde başlanır. İlgili idare, Yönetmeliğin belirtilen özellikle A3 kategorisinde yer alan yüzeysel suların iyileştirilmesi ile ilgili faaliyetleri kapsayan sistematik bir içme suyu havza koruma planını Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı yıl içerisinde hazırlar ve mahallin en büyük mülki amiri kanalıyla Bakanlığa sunar. İlgili idare, Yönetmeliğin göre toplayacağı verilerin kayıtlarını Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sekiz yıl içerisinde hazırlar ve mahallin en büyük mülki amiri kanalıyla Bakanlığa sunar.

E. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Buraya kadar anlatılanlardan da anlaşılacağı üzere; içme suyu elde edilen yüzeysel suların kalitesinin belirlenmesi konusunda çeşitli idarelere görevler düşmektedir. Özellikle mülki idare amirleri ve bakanlıkların yanında yerel yönetimlerde bu konuda asıl yetkilidirler. Ancak yerel yönetimlerin ve özellikle belediyelerin bu konuda yeterince bilinçli ve bilgili olduğunu söylemeye imkân bulunmamaktadır. Yapılması gereken konunun çok iyi irdelenmesi ve gereken önemin verilmesidir.

Böylece; İçme suyu Elde Edilen veya Elde Edilmesi Planlanan Yüzeysel Suların Kalitesine Dair Yönetmelik, İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin çok iyi irdelenerek uygulanması kaçınılmaz olmaktadır.

Belediyelerin bu yönde daha çok araştırma ve hazırlık yapmaları gerekmektedir.

Faruk ŞAHİN
Kültür Turizm Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı
Kamu Yönetimi Uzmanı

KORUMA AMAÇLI İMAR PLANININ HAZIRLANMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR NELERDİR?

SUNUŞ

Türkiye’de imar hareketleri çeşitli yasa ve yönetmeliklerle yönlendirilmektedir ve Planların ölçek hiyerarşileri, yapım yöntemleri gibi benzeri uygulama konuları yasalarla uyumlu olmak durumunda olan yönetmeliklerle belirlenmiştir.

3194 sayılı İmar Yasası’nın 8b Maddesi’nde; “İmar Planları, Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından meydana gelir. Mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planları ilgili belediyelerce yapılır veya yaptırılır. Belediye meclisince onaylanarak yürürlüğe girer.” denilmektedir. Yasa maddesinde açıkça görüldüğü gibi İmar Planı yapım ve onama yetkisi kesin olarak belediye ve mücavir alan içinde belediyelerdedir. Belediyeden anlaşılması gereken, büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde büyükşehir belediyesini, dışındaki il, ilçe, belde belediye sınırları içinde ise; diğer belediyeleri anlamak gerekir.

Belediye sınırları dışında kalan yerlerle ilgili olarak ise, il özel idarelerinin imar planı yapma yetkilileri bulunmaktadır. Ayrıca özel kanunlarla belirlenmiş olan alanlarda imar planı yapma, yaptırma ve onama yetkisi bulunan ilgili kamu kurum ve kuruluşları da bulunmaktadır.

Bu çerçevede, Ülkemizde çeşitli sektörlerce genel plan çerçevesi içinde değişik amaç ve içeriğe sahip fiziksel planlamalar yapılmaktadır. Ancak, tüm ülke düzeyinde arazi kullanım çalışmasının yapılmamış olması ve sektörler arasındaki eşgüdüm yetersizliği, özellikle doğal ve kültürel değerlerin zarar görmesine ya da yok olması sonucunu doğurmaktadır. Değişkenliğin dinamiği ile korumanın kalıcılığı arasındaki dengenin ve uyumun sağlanması gerekmektedir.

3194 sayılı İmar Yasası’nın dışında, başkaca bir özel kanuna dayanarak hazırlanan planlardan biri de, “Koruma Amaçlı İmar Planları”dır.

Koruma Amaçlı İmar Planları, hızla değişen yaşam koşulları, hızlı kentleşme, nüfus artışı, sanayileşme ve teknik gelişmelerle doğal ve kültürel varlıkların yok olmadan korunması, bakımı ve günümüz yaşamı ile

bütünleştirilerek kullanılabilmesi amacı ile yapılan planlardır.

Tüm planlama çalışmalarında olduğu gibi, korunacak alanların planlanması plan hazırlama kararından uygulamaya kadar uzanan geniş kapsamlı bir planlama sürecini içerir. Koruma Amaçlı İmar planı detaylı analizlere dayanan ve detaylı kararlar üreten uygulama imar planı olarak da tanımlanabilir.

İşte, biz bu yazımızda, “**Koruma Amaçlı İmar Planını, Revizyon koruma amaçlı imar planı, İlave koruma amaçlı imar planı, Koruma amaçlı imar planı değişikliği, Koruma Amaçlı İmar Planlarının Hazırlanması, Yapım Esasları, Onaylanması, Uygulaması ve Denetimini; Koruma Amaçlı İmar Plan Müelliflerinin Yeterliliği ile Görev, Yetki ve Sorumluluklarına İlişkin Usul ve Esasları**” inceleyeceğiz.

I- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI NEDİR?

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 3’üncü maddesinin (8) bendinde şu şekilde tanımlanmaktadır:

“Koruma amaçlı imar plânı”; bu Kanun uyarınca belirlenen sit alanlarında, alanın etkileşim-geçiş sahasını da göz önünde bulundurarak, kültür ve tabiat varlıklarının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda korunması amacıyla arkeolojik, tarihi, doğal, mimarî, demografik, kültürel, sosyo-ekonomik, mülkiyet ve yapılaşma verilerini içeren alan araştırmasına dayalı olarak; hali hazır haritalar üzerine, koruma alanı içinde yaşayan hane halkları ve faaliyet gösteren iş yerlerinin sosyal ve ekonomik yapılarını iyileştiren, istihdam ve katma değer yaratan stratejileri, koruma esasları ve kullanma şartları ile yapılaşma sınırlamalarını, sağlaştırma, yenileme alan ve projelerini, uygulama etap ve programlarını, açık alan sistemini, yaya dolaşımı ve taşıt ulaşımını, alt yapı tesislerinin tasarım esasları, yoğunluklar ve parsel tasarımlarını, yerel sahiplilik, uygulamanın finansmanı ilkeleri uyarınca katılımcı alan yönetimi modellerini de içerecek şekilde hazırlanan, hedefler, araçlar, stratejiler ile plânlama

kararları, tutumları, plân notları ve açıklama raporu ile bir bütün olan nazım ve uygulama imar plânlarının gerektirdiği ölçekteki plânlardır.”

Bu tanım analiz edildiğinde şu temel yaklaşımlar görülmektedir:

- “Koruma Amaçlı İmar Planı”, sit alanlarında alanın etkileşim-geçiş sahasını da göz önünde bulundurarak hazırlanır. Sit alanı olarak koruma bölge kurullarınca tescil edilmeyen alanlarda ve koruma alanlarında “Koruma Amaçlı İmar Planı”, hazırlanmaz.

- Koruma Amaçlı İmar Planı’nın temel amacı kültür ve tabiat varlıklarının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda korunmasıdır,

- Koruma Amaçlı İmar Planı, bir alan araştırmasına dayalı olarak hazırlanmalıdır. Bu alan araştırmasında arkeolojik, tarihi, doğal, mimari, demografik, kültürel, sosyo-ekonomik, mülkiyet ve yapılaşmaya ilişkin veriler toplanmalıdır,

- Koruma Amaçlı İmar Planı, hali hazır haritalar üzerine hazırlanır,

- Koruma Amaçlı İmar Planı şu hususları sağlamalıdır:

1. Koruma alanı içinde yaşayan hane halkları ve faaliyet gösteren iş yerlerinin sosyal ve ekonomik yapılarının iyileştirilmesi,

2. İstihdam ve katma değer yaratılması,

3. Koruma esasları ve kullanma şartları,

4. Sağlıklaştırma, yenileme alan ve projeleri,

5. Uygulama etap ve programları,

6. Açık alan sistemi, yaya dolaşımı ve taşıt ulaşımı,

7. Alt yapı tesislerinin tasarım esasları,

8. Yoğunluklar ve parsel tasarımları,

9. Uygulamanın finansmanı ilkeleri uyarınca katılımcı alan yönetimi modelleri.

- Koruma Amaçlı İmar Planı, plan notları ve açıklama raporu ile bir bütün olan nazım ve uygulama imar plânlarının gerektirdiği ölçekteki plânlardır.

II- REVİZYON KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI NEDİR?

26.07.2005 tarih ve 25887 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulanması, Denetimi ve Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik’in 4’üncü maddesinin 14’üncü bendinde “Revizyon Koruma Amaçlı İmar Planı” şu şekilde tanımlanmıştır:

“Mevcut koruma amaçlı imar planının uygulanmasının mümkün olmadığı veya yeni ihtiyaç ve sorunların teknik ve bilimsel gerekçelere dayalı

araştırmalar sonucu hazırlanan raporlarla ortaya konulduğu durumlar ile üst ölçekli plan kararlarına uygunluğunun sağlanması amacıyla koruma amaçlı imar planı yapım ilkelerine bağlı olarak, planın tamamının veya plan ana kararlarını etkileyecek büyük bir kısmının yenilenmesi sonucu elde edilen planı ifade eder.”

III- İLAVE KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI NEDİR?

Yönetmeliğin 4’üncü maddesinin 15’inci bendinde “İlave koruma amaçlı imar planı” şu şekilde tanımlanmıştır:

“Yapılacak etütler sonrasında koruma amaçlı imar planının kapsadığı sit alanı sınırının genişlemesi, sit alanına yakın yeni sit alanları belirlenmesi veya başka zorunlu durumlarda, mevcut plana bitişik ve mevcut planın genel arazi kullanım kararları ile süreklilik, bütünlük ve uyum sağlayacak biçimde koruma amaçlı imar planı yapım ilkelerine ve bu Yönetmelik uyarınca plan hazırlama esaslarına bağlı olarak hazırlanan planı ifade eder.”

IV- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI DEĞİŞİKLİĞİ NEDİR?

Yönetmeliğin 4’üncü maddesinin 15’inci bendinde “Koruma amaçlı imar planı değişikliği” şu şekilde tanımlanmıştır:

“Koruma amaçlı imar planı ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü, teknik altyapı ve sosyal donatı dengesini bozmayacak nitelikte, bilimsel, nesnel ve teknik gerekçelere dayanan, sınırlı büyüklükteki bir alan için arazi kullanım kararını veya plan notunu değiştiren, kamu yararının, arkeolojik, tarihi, kültürel ve doğal değerlerin korunmasının zorunlu kılması halinde yapılan plan düzenlemelerini ifade eder.”

V-KORUMA AMAÇLI İMAR PLANINI HANGİ İDARELER HANGİ YÖNTEMLERLE VE HANGİ KAYNAKLARLA YAPAR YA DA YAPTIRIRLAR?

Bu husus Yönetmeliğin 5’inci maddesinde şu şekilde belirtilmiştir:

“Koruma amaçlı imar planları idareler tarafından;

a) Bu Yönetmeliğin 19’uncu maddesinde belirlenen koruma amaçlı imar planı yapımı ekibi bulunması koşuluyla doğrudan hazırlanabilir;

b) İhale mevzuatında belirtilen usul ve esaslara göre ihale suretiyle yaptırılabilir;

c) İller Bankası Genel Müdürlüğüne yetki verilerek hazırlanabilir.

Belediyeler koruma amaçlı imar planlama çalışmalarının program ve bütçesini hazırlayarak İller Bankası Genel Müdürlüğünün yıllık bütçesi oluşturulmadan önce İller Bankası Genel Müdürlüğüne müracaat eder ve bu amaçla belediyelere aktarılacak üzere İller Bankası Genel Müdürlüğü bütçesine yeteri kadar ödenek konur. İl özel idareleri ise bütçelerinde koruma amaçlı imar planlarının yapımı için ödenek ayırırlar.

Ayrıca, Kanun'un 10'uncu ve 12'nci maddeleri ile 16/4/2003 tarihli ve 4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi gereğince ilgili idarelerden yetki alarak Bakanlıkça da koruma amaçlı imar planları yaptırılabilir.

Ulusal ya da uluslararası ölçekte açılan yarışmalar sonucu elde edilecek koruma amaçlı imar planlarında, yarışmayı düzenleyen kurumlar yarışma şartnamelerini, Bakanlığın görüşünü alarak bu Yönetmeliğin 18'inci ve 19 uncu maddelerine göre düzenleyeceklerdir; ancak yarışmaya katılacak plan müelliflerinde 18'inci maddenin (c) ve (d) bentlerindeki koşullar aranmaz."

VI- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANLARI HANGİ İLKELER DOĞRULTUSUNDA HAZIRLANIR?

Bu husus, Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde şu şekilde belirtilmiştir:

"Koruma amaçlı imar planları aşağıdaki ilkeler doğrultusunda hazırlanır:

a) Bir alanın koruma bölge kurulunca sit olarak ilanı, bu alanda her ölçekteki plan uygulamasını durdurur. Sit alanının etkileşim çevresine ilişkin varsa 1/25000 ölçekli plan kararları ve notları alanın sit statüsü dikkate alınarak, yeniden gözden geçirilir ve ilgili idarelerce onaylanır.

b) İdareler planları, Bakanlıkça hazırlanan koruma amaçlı imar planları teknik şartnamesinde belirtilen esaslara uygun olarak hazırlar. İdarelerce planlama alanının özelliğine göre bu şartnameye ek olarak özel teknik şartname düzenlenebilir. İdare koruma amaçlı imar planı ile varsa etkileşim geçiş alanını birlikte planlayabilir.

c) Planlar, yeni bir koruma amaçlı imar planı veya koruma amaçlı imar planı revizyonu hazırlanıp onaylanmadan veya herhangi bir yargı kararı bulunmadan ilgili idarece iptal edilemez.

d) Koruma amaçlı imar planları, kadastral durum işlenmiş güncel onaylı halihazır haritalar üzerine çizilir.

e) Koruma amaçlı imar planlarının varsa etkileşim

geçiş sahaları da göz önünde bulundurularak ve sit alanının bütününe kapsayacak şekilde içinde bulunduğu yerleşme ile ilişkileri kurularak hazırlanması esastır.

f) Plan hazırlama süreci içerisinde idarelerce plan yapılacak alanda ilgili meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, üniversitelerin ilgili bölümleri, koruma alanı içinde yaşayan hane halkları ve faaliyet gösteren işyeri sahipleri ve etkilenen hemşerilerin katılımı ile plan kararlarının oluşturulmasından önce sorunlar, olanaklar, vizyon, hedefler, araçlar, stratejilerin oluşturulması üzerine ve taslak planın oluşturulmasından sonra taslak planın görüşülerek koruma bölge kuruluna sunulacak son şeklini alması için asgari iki toplantı düzenlenir.

Bu toplantıların halka duyurusu idarece köyler ve belde belediyelerinde mahalli anonslar ve ilan panoları ile, büyükşehir olmayan belediyelerde mahalli anonslar, ilan panoları ve yerel yazılı yayın kuruluşları aracılığıyla, büyükşehir belediyelerinde ise koruma alanında mahalli anonslar, ilan panoları, yerel yazılı ve görsel medya kuruluşları aracılığıyla yapılır. Ayrıca bu toplantılar ilgili meslek odalarına, üniversitelerin ilgili bölümlerine ve sivil toplum kuruluşlarına idarece toplantılardan onbeş gün önce toplantılara ait dokümanlar ve gündem yazılı olarak da bildirilir. Bu toplantılarda dile getirilen görüşler toplantıya katılan ilgili kurum, kuruluş ve kişilerce ayrıca yazılı olarak idarelere sunulur. Bu görüşlerin belirtildiği tutanaklar koruma bölge kuruluna sunulmak üzere koruma bölge kurulu müdürlüğüne iletilir. Müdürlük bu tutanakları arşivleyip, saklamakla sorumludur.

g) Yapılacak koruma amaçlı imar planlarında, Kanun gereğince kesin yapılaşma yasağı uygulanması gereken alanlar belirlenir.

h) Koruma amaçlı imar planlarında tescilli kültür varlıkları ile sit alanları içindeki faaliyetlerin ve yapı stokunun deprem, sel baskını, heyelan, yangın, kaya düşmesi ve benzeri afetlere karşı daha dayanıklı ve güvenli hale getirileceğine ilişkin hedefler, stratejiler ve uygulama esasları getirilir ve bunlar plan uygulama raporu ve plan notlarına işlenir.

i) Koruma amaçlı imar planlarının hazırlanması aşamasında; tarihi çevre, kültürel ve doğal miras, sosyal, kültürel ve ekonomik yapı, teknik altyapı, sosyal donatı, yapı ve sokak dokusu, mülkiyet yapısı, ulaşım, dolaşım sistemi, örgütlenme biçimi ve benzerlerine ilişkin gerekli etütler kent bütünü ile ilişkilendirilerek yapılır. Tespit edilen sorunların çözümü ve tarihi, kültürel, doğal çevrenin yaşanabilir ve sürdürülebilir

biçimde korunabilmesi için alana özgü stratejiler belirlenir.”

VII- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI HANGİ BİLGİLERİ İÇERİR?

Bu husus Yönetmeliğin 10'uncu maddesinde şu şekilde belirtilmiştir:

“Koruma amaçlı imar planlarının hazırlanmasında uygulanacak gösterimlerde Bayındırlık ve İskan Bakanlığının Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliği'nde belirtilen gösterimlere uyulur. Ancak koruma amaçlı imar planlarının özelliği, verilecek kararların detaylı olması ve her alanın farklı nitelik taşıması nedeniyle, plana özgü gösterim kullanılabilir.

Plan gösterimi ve plan notlarında yer alan yapılaşma düzeni, yoğunluk ve benzeri konularda tasarım esasları ve uygulama ilkeleri, ulaşım, dolaşım ve açık alan sistemi ile ilgili uygulama esasları, koruma, sağıklaştırma ve koruyucu yenileme program alan ve projelerinin etaplanma esasları, kentsel tasarım, peyzaj, restorasyon, mimari ve mühendislik projelendirme esasları ve prosedürleri ve benzeri hususlar plan raporunda daha detaylı olarak yazılı ve çizili yer alır.”

Bu madde analiz edildiğinde, Koruma Amaçlı İmar Planlarının hazırlanması sürecindeki aşamalar ve içermeleri gereken temel bilgi türleri ana hatlarıyla şunlar olduğu görülmektedir:

1. Bölgesel, Kentsel ve Planlama Alanı Ölçeğinde Araştırmalar

- Genel hususlar
- Tarihsel gelişim
- Planlama ve koruma çalışmaları

2. Planlama Alanı ve Yapı Parseli Ölçeğinde Analitik Etüdler

- Sosyo-ekonomik durum ve kültürel yapıya ilişkin etüdler
- Görsel ve fiziksel özellikler ile kullanıma ilişkin etüdler
- Arkeolojik alan ve kalıntılara ilişkin etüdler

3. Sentez ve Değerlendirmeler

- Tarihsel gelişime ilişkin verilerin değerlendirilmesi
- Bölgesel ve kentsel verilerin değerlendirilmesi
- Planlama alanı ve yapı parseli ölçeğindeki verilerin değerlendirilmesi
- Arkeolojik alan ve kalıntılara ilişkin verilerin değerlendirilmesi

- Fiziksel yapı/ sosyo-ekonomik durum ve kültürel yapı ilişkisinin değerlendirilmesi
- Sorun, değer ve potansiyeller açısından alt bölgelerin oluşturulması

4. Karar ve Öneriler

- Planlama alanının geleceği ile bölgesel / kentsel bütün içindeki rolüne ilişkin vizyon tanımlaması ve öneriler
- Planlama alanı ve yapı parseli ölçeğinde görsel ve fiziksel özellikler ile kullanıma ilişkin karar ve öneriler
- Planlama alanı ve yapı parseli ölçeğinde sosyo-ekonomik durum ve kültürel yapıya ilişkin karar ve öneriler
- Arkeolojik alan ve kalıntılara ilişkin karar ve öneriler
- Alan ve yapıların yasal statüleri ve sınırlarına ilişkin karar ve öneriler
- Örgütlenme, Koruma imar Planı yönetimi ve uygulanma sürecine ilişkin karar ve öneriler

Koruma Amaçlı İmar Planı yapım sürecini, çizim ve sunuma ilişkin esasları tanımlayan ayrıntılı teknik şartname Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünden temin edilebilir. Ancak bu şartnamenin, uygulanacağı yerleşmenin özellikleri doğrultusunda gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra kullanılması gerekmektedir.

VIII- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANLARININ YAPIMINDA SOSYAL DONATI VE TEKNİK ALTYAPI GEREKSİNİMİ GÖZ ÖNÜNDE TUTULUR MU?

Bu husus, Yönetmeliğin 7'nci maddesinde şu şekilde belirtilmiştir:

“Koruma amaçlı imar planlarının yapımında, planlama alanının şartları ile gelecekteki gereksinimleri göz önünde tutularak sosyal donatı ve teknik altyapı için Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 2/11/1985 tarihli ve 18196 sayılı Mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin EK-1 deki tablosunda belirtilen asgari standartlara uyulur. Ancak, yerleşik alanları kapsayan koruma amaçlı imar planlarında taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının fiziksel ve mülkiyet dokusu özellikleri, planlanan alanın şartları ile gelecekteki gereksinimleri göz önünde tutularak yeterli büyüklükte ve nitelikte sosyal donatı ve teknik altyapı alanları plan kararları ile belirlenir.

Planlarda, engelliler gibi kamu ortak mekanlarını

kullanmakta zorluk çeken kişilerin kentsel kullanımlara, sosyal donatı ve teknik altyapı alanlarına erişimini ve kullanımını sağlayıcı ve kolaylaştırıcı tedbirlerin alınması amacıyla tasarım ilkeleri geliştirilerek mekansal düzenlemeler yapılır ve her türlü mevzuat ve Türk Standartları Enstitüsü standartları dikkate alınır.”

IX- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANININ YAPIM VE ONAMA SÜREÇLERİ NASIL ÇALIŞIR?

Bu hususlar, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 17’nci maddesi ile bu maddeye dayanılarak çıkarılan Yönetmeliğin 8’inci maddesinde belirtilmiştir:

“Koruma bölge kurulu müdürlükleri, idarece uygun bulunarak kendilerine iletilen koruma amaçlı imar planını, 2863 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda eksik belgesinin olup olmadığı yönünde incelerler. Eksik belgesi bulunduğu saptanan planlar koruma bölge kurulu müdürlüğünce idareye iade edilir.

Koruma bölge kurulu, belgeleri tam olarak koruma bölge kuruluna ibraz edildiği tarihten itibaren koruma amaçlı imar planlarını en geç altı ay içinde karara bağlar.

Koruma bölge kurulunda görüşülen ve uygun görülen koruma amaçlı imar planları onaylanmak üzere idarelere gönderilir.

İdareler, koruma amaçlı imar planını en geç iki ay içinde görüşür ve karara bağlar. Koruma bölge kurulunca plana ilave edilen veya değiştirilen hususlar olması halinde, idare bu konularla ilgili plan yapım sürecinde alınan görüşler ve ana kararlar dikkate alınarak varsa değişmesini istediği hususları aynı süre içerisinde koruma bölge kuruluna bildirir. Bu süre içinde idarece herhangi bir husus koruma bölge kuruluna iletilmediği takdirde, koruma bölge kurulunca uygun bulunmuş haliyle planlar onaylanmış sayılır ve kesinleşerek yürürlüğe girer.

İdarece planda değiştirilmesi istenen hususlar koruma bölge kuruluna bildirildiği takdirde koruma bölge kurulunca bu hususlar değerlendirilir ve uygun görülen haliyle planlar idarelere onaylanmak üzere gönderilir. Altmış gün içerisinde onaylanmayan planlar onaylanmış sayılır ve yürürlüğe girer.

Planlar onay tarihinden itibaren idarece herkesin kolayca erişebileceği yerlerde ve görebileceği şekilde ilan yerlerine asılarak otuz gün süre ile ilan edilir. Planların nerede görüleceği köyler ve belde belediyelerinde mahalli anonslar ve ilan panoları ile,

büyükşehir olmayan belediyelerde yerel yazılı yayın kuruluşu aracılığıyla, büyükşehir belediyelerinde ise en yüksek tirajlı ulusal dört yazılı yayın kuruluşundan biri aracılığıyla duyurulur. Ayrıca planların askıya çıkacağı yer ve tarihle ilgili bilgiler plan toplantılarına katılmış kamu kurum ve kuruluşlarına, ilgili meslek odaları ve sivil toplum kuruluşlarına idarece yazılı olarak bildirilir.

İdare, onaylanan koruma amaçlı imar planı ve eklerini, koruma bölge kurulu kararı ile birlikte dağıtım yapılmak üzere asgari beş takım olarak ilgili koruma bölge kurulu müdürlüğüne gönderir.

Uygun bulunan planlara ilişkin koruma bölge kurulu kararı, koruma bölge kurulu müdürlüğünce ilgili yerlere, karar eki planlar ise sadece Genel Müdürlük ve ilgili idarelere gönderilir.”

Bu madde analiz edildiğinde, Koruma amaçlı imar planının hazırlanması ve onaylanmasına ilişkin sürecin aşağıda verildiği gibi çalıştığı görülür:

- Bir alanın koruma bölge kurulunca sit olarak ilanı, bu alanda her ölçekteki plân uygulamasını durdurur.
- Sit alanının etkileşim çevresine ilişkin varsa 1/25.000 ölçekli çevre düzeni plân kararları ve notları alanın sit statüsü dikkate alınarak yeniden gözden geçirilerek ilgili idarelerce onaylanır.
- Koruma amaçlı imar plânı yapılıncaya kadar, Koruma Bölge Kurulu tarafından üç ay içinde geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları belirlenir.
- Belediyeler, valilikler ve ilgili kurumlar söz konusu alanda ilgili meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve plândan etkilenen hemşehrilerin katılımı ile toplantılar düzenleyerek koruma amaçlı imar plânını hazırlatıp, incelenmek ve sonuçlandırılmak üzere koruma bölge kuruluna vermek zorundadır, (iki yıl içinde koruma amaçlı imar plânı yapılmadığı takdirde, geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarının uygulanması, koruma amaçlı imar plânı yapılıncaya kadar durdurulur. Bu iki yıllık süre içinde zorunlu nedenlerle plân yapılamadığı takdirde koruma bölge kurulunca bu süre bir yıl daha uzatılabilir.)
- Koruma Bölge Kurulunda görüşülen ve uygun görülen koruma plânları onaylanmak üzere ilgili idarelere gönderilir.
- İlgili idareler, koruma amaçlı imar plânını en geç iki ay içinde görüşür ve varsa değişmesini istediği hususları koruma bölge kuruluna bildirir.

- Koruma Bölge Kurulunda bu hususlar da değerlendirilir ve kurul tarafından uygun görülen haliyle plânlar ilgili idarelere onaylanmak üzere gönderilir.

- Altmış gün içerisinde onaylanmayan plânlar kesinleşerek yürürlüğe girer.

- Planlar onay tarihinden itibaren idarece herkesin kolayca erişebileceği yerlerde ve görebileceği şekilde ilan yerlerine asılarak otuz gün süre ile ilan edilir.

- Planların nerede görüleceği köyler ve belde belediyelerinde mahalli anonslar ve ilan panoları ile, büyükşehir olmayan belediyelerde yerel yazılı yayın kuruluşu aracılığıyla, büyükşehir belediyelerinde ise en yüksek tirajlı ulusal dört yazılı yayın kuruluşundan biri aracılığıyla duyurulur. Ayrıca planların askıya çıkacağı yer ve tarihle ilgili bilgiler plan toplantılarına katılmış kamu kurum ve kuruluşlarına, ilgili meslek odaları ve sivil toplum kuruluşlarına idarece yazılı olarak bildirilir.

- İdare, onaylanan koruma amaçlı imar planı ve eklerini, koruma bölge kurulu kararı ile birlikte dağıtım yapılmak üzere asgari beş takım olarak ilgili koruma bölge kurulu müdürlüğüne gönderir.

- Uygun bulunan planlara ilişkin koruma bölge kurulu kararı, koruma bölge kurulu müdürlüğünce ilgili yerlere, karar eki planlar ise sadece Genel Müdürlük ve ilgili idarelere gönderilir.

- Koruma amaçlı imar plânının yürürlüğe girmesiyle geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları ayrıca karar almaya gerek kalmadan ortadan kalkar.

X- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI NASIL DEĞİŞTİRİLİR?

Bu husus Yönetmeliğin 11'inci maddesinde şu şekilde belirtilmiştir:

“Koruma amaçlı imar planlarında yapılacak değişiklikler, revizyon ve ilaveler de yukarıda belirtilen usullere tabidir. Bu Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre Bakanlık tarafından yaptırılan koruma amaçlı imar planlarında değişiklik, revizyon ve ilave yapılması durumunda Bakanlığın görüşü de alınır.

Koruma amaçlı imar planlarında sit alanının bütünü olumsuz etkileyecek, mevcut korunması gerekli değerleri bozacak ya da yok edecek, geleneksel kentsel doku özelliklerini olumsuz yönde değiştirecek yeni işlev dönüşümlerine ilişkin plan değişikliği yapılamaz.”

XI- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANLARINA NASIL İTİRAZ EDİLİR?

Bu husus Yönetmeliğin 9'uncu maddesinde şu şekilde belirtilmiştir:

“Askı süresi içinde koruma amaçlı imar planlarına itiraz edilebilir. İtirazlar idarelere yapılır. İdarece itirazlar en geç otuz gün içinde değerlendirilir ve karara bağlanır. Alınan karar, koruma amaçlı imar planında değişiklik yapılmasını gerektirmesi halinde koruma bölge kurulunun değerlendirmesine sunulur.

İdareler ile gerçek ve tüzel kişiler, Koruma Yüksek Kurulu ve koruma bölge kurullarının kararlarına uymak zorundadırlar.

Koruma amaçlı imar planı yapılan alanda idareler koruma bölge kurullarınca alınmış ve alınacak koruma amaçlı imar plânları, değişiklikleri ve revizyonlarına ilişkin kararlara karşı altmış gün içerisinde Koruma Yüksek Kuruluna itiraz edebilirler. Bu itirazlar, Koruma Yüksek Kurulunca incelenir ve en geç altı ay içinde karara bağlanır.

Koruma amaçlı imar planına yapılan itirazlar uygulamayı ve yürütmeyi durdurmaz.”

XII- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANINI YAPMA YETKİSİ KİME/KİMLERE AİTTİR?

Bu husus “Yönetmeliğin ‘Yetki’ başlıklı 17'nci maddesinde şu şekilde belirtilmiştir:

“Koruma amaçlı imar planlarının müellifi, şehir plancısı veya şehir ve bölge plancısı veya kent plancısıdır. Planlama ekibinde alanın konumu, sit statüsü ve özellikleri göz önünde bulundurularak mimar, restorasyon konusunda yüksek lisans yapmış mimar, sanat tarihçisi, arkeolog, sosyolog, mühendis, peyzaj mimarı gibi meslek gruplarından yeterli sayıda uzman görev alır.

Ekte yer alacak uzmanların 19'uncu maddede belirtilen planlama ekibinde aranacak asgari niteliklere sahip olması gereklidir.”

XIII- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI MÜELLİFİNDE ARANACAK ASGARI NİTELİKLER NELERDİR?

Bu husus Yönetmeliğin 18'inci maddesinde şu şekilde belirtilmiştir:

“Koruma amaçlı imar planı müellifinde asgari aşağıdaki nitelikler aranır:

a) Asgari dört yıllık lisans eğitimi veren fakülte veya bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yüksek öğretim kurumlarının şehir planlama veya şehir ve bölge planlama bölümünden, şehir plancısı veya şehir ve bölge plancısı veya kent plancısı unvanını alarak mezun olmak,

b) 17/6/1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 1'inci maddesinde belirlenen niteliklere sahip olmak ve 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 33 üncü maddesi uyarınca ilgili meslek odasına kayıtlı olmak,

c) TMMOB Şehir Plancıları Odasından alınmış büro tescil belgesine sahip olmak,

d) Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca 2/11/1985 tarihli ve 18916 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İmar Planlarının Yapımını Yüklenecek Müellif ve Müellif Kuruluşlarının Yeterlilik Yönetmeliği kapsamında verilen imar planı yapımı yeterlilik belgesinden asgari (E) grubu yeterlilik belgesine sahip olmak ve söz konusu Yönetmelik uyarınca o yerleşmenin imar planlarının hazırlanmasında geçerli olan yeterliliğe sahip olmak.

Koruma amaçlı imar planlarının ihale yöntemi ile elde edilmesi durumunda plan müellifinin yukarıda belirtilen niteliklere sahip olması gerekmektedir.

Planlama çalışmasını yüklenen müellif kuruluşların ortaklarından yukarıdaki niteliklere sahip şehir plancısı veya şehir ve bölge plancısı veya kent plancısının asgari % 51 hissesi olmak zorundadır.

Koruma amaçlı imar planlarının doğrudan idarece yapılması halinde (c) bendinde belirtilen koşullar aranmaz."

XIV- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI MÜELLİFİNE AİT SINIRLAMALAR NELERDİR?

Bu Yönetmeliğin 20'nci maddesinde şu şekilde belirtilmiştir:

"Müellifler, yükümlendikleri planlama işinin kapsadığı planlama yapılan alanın sınırları içinde, planlama süresince idare dışında özel kişi veya kuruluşlara müşavirlik yapamaz, proje düzenleyemez, teknik sorumluluk ve fenni mesuliyet üstlenemezler. Ancak, devam eden veya bitmiş olan planlama işine ek yeni bir planlama işi bu hükmün dışındadır.

Müellif, planlama yapılan alanın sınırları içinde yalnız planlama konusuyla ilgili olarak kamu görevlilerinin tabi olduğu kanuni sınırlamalara, yasaklara ve sorumluluklara tabidir.

Müellifler ve müellif kuruluşları planlama çalışmalarını yürütürken objektif ve tarafsız davranmak; bilimsel ve teknik verilere göre hareket etmek zorundadırlar.

Plan kararlarının verilmesinde, hiçbir kişi ve kuruluştan, sözleşme kapsamı dışında herhangi bir

aynı veya nakdi menfaat temin edemezler. Böyle bir menfaat temin ettiği tespit edilenler hakkında kanuni işlem yapılır."

XV- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI MÜELLİF VE MÜELLİF KURULUŞLARININ YETERLİLİK BELGESİNİN SÜREKLİ İPTALI VEYA SÜRELİ ERTELENMESİ HANGİ HALLERDE GERÇEKLEŞİR?

Bu husus Yönetmeliğin 21'inci maddesinde şu şekilde belirtilmiştir:

"Müellif ve müellif kuruluşlarının yeterlilik belgelerinin sürekli iptali ve sürekli ertelenmesinde aşağıdaki hükümlere uyulur.

a) Müelliflerin yaptığı planlama işinden dolayı mesleki faaliyetleri ile ilgili konularda hüküm giymiş olması veya Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik veya İmar Planlarının Yapımını Yüklenecek Müellif ve Müellif Kuruluşlarının Yeterlilik Yönetmeliği hükümlerine aykırı iş ve işlemlerinin mahkeme kararı ile sabit olması halinde yeterlilik belgeleri sürekli iptal olunur.

b) Müelliflerin idare ile olan sözleşmelerinin müellifin hatası sebebiyle ayrı ayrı iki işte feshedilmiş olması veya planlama işinde ve aynı aşamada planın yetersizliği sebebiyle iki defa ret ve iade olunduğunun belgelenmiş olması halinde yeterlilik belgeleri bir yıl süre ile askıya alınır."

XVI- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI MÜELLİFİNİN ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ NE ŞEKİLDE GERÇEKLEŞİR?

Bu husus Yönetmeliğin 22'nci maddesinde şu şekilde belirtilmiştir:

"İdareler ve koruma bölge kurulları, müellifçe yapılan plan çalışmalarını değerlendirmek ve bu hususta rapor düzenlemekle yükümlüdürler. Bu husus idareler bünyesindeki ilgili birimler ile koruma bölge kurulu müdürlükleri tarafından ayrı ayrı yürütülür. Bu süreçte, hazırlanan planın mevzuata uygunluğu, koruma ve şehircilik ilke ve esasları ile uyumluluğu ve tutarlılığı, plan kararlarının uygulanabilirliği, hizmetin ilgili sözleşme ve teknik şartname esaslarına göre sürdürülüp sürdürülmediği idarelerce irdelenir.

Müelliflerle ilgili bu bilgilerin birer kopyaları müelliflerin sicil dosyalarına konulmak üzere Bayındırlık ve İskan Bakanlığına gönderilir."

XVII- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANINI HAZIRLAYACAK OLAN PLANLAMA EKİBİNDE ARANACAK ASGARI NİTELİKLER NELERDİR?

Bu husus Yönetmeliğin 19'uncu maddesinde şu şekilde belirtilmiştir:

“Planlama ekibinde yer alacak uzmanların; asgari dört yıllık lisans eğitimi veren fakülte veya bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yüksek öğrenim kurumlarının ilgili bölümlerinden mezun olmaları gerekmektedir.

Ayrıca ekipte yer alacak mimar, restorasyon konusunda yüksek lisans yapmış mimar, mühendis ve şehir plancısı veya şehir ve bölge plancısı veya kent plancısının 3458 sayılı Kanunun 1'inci maddesinde belirlenen niteliklere sahip olması ve 6235 sayılı Kanunun 33'üncü maddesi uyarınca ilgili meslek odasına kayıtlı olması gereklidir.

Müellifler, iş tanımına göre ekiplerinde belli sürelerle ya da sürekli olarak görev yapacak uzmanların isimlerini, özgeçmişlerini ve noterlikçe onaylı muvafakatnamelerini sözleşme aşamasında idareye vermek zorundadırlar.

Koruma amaçlı imar planı yapımı ekiplerinde plan müellifi dışında asgari;

a) Kentsel sit alanları için, şehir plancısı veya şehir ve bölge plancısı veya kent plancısı, restorasyon konusunda yüksek lisans yapmış mimar, peyzaj mimarı, sanat tarihçisi, sosyolog,

b) Arkeolojik sit alanları için, şehir plancısı veya şehir ve bölge plancısı veya kent plancısı, restorasyon konusunda yüksek lisans yapmış mimar, arkeolog, sosyolog,

c) Doğal sit alanları için, şehir plancısı veya şehir ve bölge plancısı veya kent plancısı, mimar, peyzaj mimarı, sosyolog ile alanın doğal karakterine bağlı

olarak orman mühendisi, ziraat mühendisi, çevre mühendisi, hidrolog, biyolog, zoolog gibi meslek gruplarından gerekli olanların,

d) Tarihi sit alanları için, şehir plancısı veya şehir ve bölge plancısı veya kent plancısı, mimar, tarihçi, sosyolog bulunması zorunludur.

Planlama ekibinde yer alacak uzmanların sayısı ile alanının niteliğine göre ihtiyaç duyulabilecek diğer meslek uzmanları idarece belirlenir. Aynı alanda birden fazla türde sit olması halinde planlama ekibi her sit türü için tanımlanan planlama ekibindeki meslek gruplarını içerecek şekilde oluşturulur.”

KAYNAKÇA

- 1- 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Kanunu
- 2- Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik
- 3- Kültür ve Turizm Bakanlığı- TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Der: Emre Madran- Nimet Özgönül, **Son Yasal Düzenlemelerde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması Ve Yerel Yönetimler El Kitabı**, DÖSiMM Matbaası, Ankara 2005.
- 4- Yüksel DİNÇER, **Ülkemizde Koruma ile İlgili Kararlara Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yaklaşımı, 1. Kentsel Koruma ve Yenileme Uygulamalar Kolokyum**, İstanbul, 1993.
- 5- Zeren NURAN, **Koruma Amaçlı İmar Planları, Yapım Süreci, İlkeler, Yöntemler, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurultayı**, Ankara, 1990
- 6- Sabih Kanadoğlu, **Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara, Mayıs 1998.
- 7- Bilge Umar-Altan Çilingiroğlu, **Eski Eserler Hukuku**, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, Yayın No:11, Ankara, 1990.
- 8- kulturturizm.gov.tr

Erkan KARAARSLAN
Maliye Bakanlığı
Muhasebat Başkontrolörü

ACİL SAĞLIK HİZMETLERİNİN SUNUMU KONULU BAŞBAKANLIK GENELGESİ İLE BELEDİYELERE GETİRİLEN YÜKÜMLÜLÜKLER

Son yıllarda, acil olarak hastanelere başvuran hastaların, herhangi bir sosyal güvencelerinin olmaması gerekçe gösterilerek tedavi edilmediği ve bunun sonucunda, toplum vicdanını da sarsan sonuçlar ortaya çıktığı, uygulamalar sıklıkla görülmektedir.

Bu tür ciddi sorunların medyaya da yansımaları neticesinde, Başbakanlık konuya el atarak meseleyi çözüme kavuşturmak amacıyla bir Genelgeyi¹ yürürlüğe koymuştur. Bu çalışmada söz konusu Genelge tüm yönleriyle ele alınarak açıklanacaktır.

I. GENEL OLARAK

Anayasanın 17'nci Maddesine göre herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Anayasanın 56'ncı maddesine göre de Devlet, herkesin hayatını beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamakla görevlidir.

Bilindiği üzere, acil tıbbi müdahale gerektiren durumlarda, hastanın uygun tedavisinin yapılabileceği sağlık kuruluşuna en hızlı şekilde ulaştırılması ve gereken müdahalenin zamanında yapılması hayati önem taşır. Bu sebeple, acil tıbbi müdahaleyi gerektiren durumlarda hastanın uygun bir sağlık kuruluşuna gecikmeksizin ulaştırılması ve hastanın getirildiği sağlık kuruluşunca da, gereken acil müdahalelerin öncelikle ve **ön şartsız olarak** yapılması insanî bir görev olduğu gibi hukukun da gereğidir.

Genelgeye göre, acil sağlık hizmeti vermekle yükümlü bulunan sağlık kuruluşları, acil vakaları hastanın sağlık güvencesi olup olmadığına veya ödeme gücü bulunup bulunmadığına bakmaksızın kabul edecek ve gerekli tıbbi müdahaleyi kayıtsız-şartsız ve gecikmeksizin yapacaktır. Hiçbir sağlık kuruluşu acil olarak gelen hastalara yeterli personeli veya donanımı olmadığı, ilgili birimi veya boş yatağı bulunmadığı, hastanın sağlık güvencesi olmadığı ve benzeri sebepler ile gerekli acil tıbbi müdahaleyi yapmaktan kaçınmayacaktır.

II. ACİL VAKALARDA TEDAVİ HİZMET BEDELİNİN ÖDENMESİ

a) Sosyal Güvencesi Bulunanların Tedavi Hizmet Bedeli

Acil vakalarda acil sağlık hizmetinden yararlananlardan sosyal güvencesi bulunan kişilerin tedavilerine ilişkin hizmet bedeli ilgili sosyal güvenlik kurumundan tahsil edilecek ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 73'üncü maddesinin yedinci fıkrası gereğince hastadan ayrıca **ücret farkı kesinlikle talep edilmeyecektir**

b) Sosyal Güvencesi Bulunmayanların Tedavi Hizmet Bedeli

Herhangi bir sağlık güvencesi olmayan kişilerden ödeme gücü bulunanlar, tedavi hizmet bedelini kendileri ödeyecektir. Ancak ödeme gücünün bulunup bulunmaması konusu hasta ve yakınlarının beyanına tabidir. Kişiler bu konuda kesinlikle zorlanamaz.

Herhangi bir sağlık güvencesi olmayan kişilerden **ödeme gücü bulunmayanların** acil sağlık hizmeti bedeli kendilerinden talep edilmeyecektir.

Ödeme gücü bulunmayanlar için yapılan tedavilere ilişkin hizmet bedeli, tedaviyi sağlayan hastaneler itibarıyla, aşağıda gösterilen kamu idarelerinden talep edilecektir.

- Kamuya ait sağlık kuruluşlarından acil sağlık hizmeti alanların hizmet bedelleri, ilgili sağlık kuruluşu tarafından, 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümleri çerçevesinde sağlık kuruluşunun bulunduğu yer sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfından talep edilecektir.

- Ayakta teşhis ve tedavi yapan özel sağlık kuruluşlarından bu hizmeti alanlar için, ilgili özel sağlık kuruluşu, bulunduğu yer sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfından hizmet bedelini talep edecektir.

- Özel hastanelerden acil sağlık hizmeti alanların hizmet bedelleri ise **talep edilmesi halinde** 2219 sayılı Hususi Hastaneler Kanunu'nun 32'nci, 5393

¹ 26 Haziran 2008 tarih ve 26918 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Acil Hizmetlerin Sunumu" Başlıklı 2008/13 Sıra Numaralı Başbakanlık Genelgesi

sayılı Belediye Kanununun 38'inci ve 60'ncı, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 18'inci maddeleri gereğince **sağlık kuruluşunun bulunduğu yerin belediyesince** ödenecektir.

III- BELEDİYELERCE YAPILACAK İŞLEMLER

Söz konusu Başbakanlık Genelgesi ile belediyelere bazı yükümlülükler getirilmiştir. Buna göre, Belediye sınırları dahilinde yer alan özel hastanelerden acil sağlık hizmeti alan kişilerin herhangi bir sosyal güvencesi ve ödeme gücü yoksa tedavi bedeli hastanenin talep etmesi halinde Belediye tarafından karşılanacaktır.

Belediyelerin bu ödemeleri yaparken dikkat etmeleri gereken hususlar şunlardır;

1- Özel hastanelere yapılacak bu ödemeler cari transfer niteliğindedir. Belediyeler bu tür ödemeleri yaparken bütçe giderleri için 830.05.04.03.01 (Sağlık amaçlı cari transferler) ekonomik kodlarını kullanacaklardır.

2- Ödemeler hane halkına yapılan transferlerin konulduğu kurumsal kodlardan yapılacaktır. Harcama yetkilisi de bu kurumun başındaki kişi olacaktır. Uygulamada bu tür ödemeler çoğunlukla özel kalem kurumsal kodlarından yapılmaktadır.

3- Genelge hükümlerine göre, belediyelerce bütçelere yeterli ödenek konulmak zorundadır. Ödenek yokluğunda, ödenek aktarımı ya da ek

ödenek yoluyla gerekli ödenek konulacak, ödenek yokluğu gerekçesiyle ödemeler durdurulmayacaktır.

4- Belediye tabibinin bulunması halinde, özel hastanelerden gelen faturalar kontrol ettirilerek doğruluğu anlaşıldıktan sonra ödenmelidir.

5- Hastaların acil olarak özel hastaneye gittiği, gerekirse acil defterleri de, kontrol edilerek, anlaşıldıktan sonra ödemeler yapılmalıdır.

6- Özel hastanenin acil servisinde tedavisi sağlanan hastanın, belediye sınırları dahilinde bir ikametinin olup olmamasının önemi bulunmamaktadır.

7- Ödemeler yapılmadan önce, tedavisi yapılan hastanın bir sosyal güvenlik sistemine üye olup olmadığı araştırılarak, ödemeler yapılmalıdır.

8- Trafik kazaları sonucunda, özel hastanelerin acil servisinde tedavisi sağlanan hastalara ilişkin tedavi hizmet bedellerinin, zorunlu mali sigorta şirketlerinden ödenmesi gerektiği için, belediye tarafından ödemesinin yapılmaması gerekmektedir.

9- Faturalar, tedavi giderlerinin ödenmesine ilişkin tebliğ ve diğer mevzuatta belirtilen esas, usuller ve fiyatlar açısından kontrol edilerek ödenmelidir.

10-Anılan düzenlemeler çerçevesinde ödenmesi zorunlu olan tedavi bedellerini ödeme emrine bağlamayan harcama yetkilileri hakkında gerekli adli ve idari işlemler yetkililer tarafından ivedilikle yapılacaktır.

Mahmut ÇOLAK
SGK Müfettişi

SOSYAL GÜVENLİK REFORMUNDA PRİM ORANLARI

I- GİRİŞ

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun¹ 81'inci maddesi prim oranlarını düzenlemektedir. Bu çalışmamızda, hizmet akdine istinaden çalışan eski SSK sigortalıları yeni düzenlemede 4a kapsamındaki sigortalılar, kendi adına ve hesabına çalışan eski Bağ-Kur sigortalıları yeni düzenlemede 4b kapsamındaki sigortalılar ile devlet memurları ve diğer kamu görevlilerinin eski Emekli Sandığı iştirakçileri yeni düzenlemede 4c kapsamındaki sigortalılar ve bunları çalıştıran gerek özel sektör gerekse de kamu sektör işverenlerinin Kuruma² ödeyecekleri sigorta prim³ oranları irdelenmeye çalışılacaktır.

II- 4a KAPSAMINDAKİ SİGORTALILARA AİT PRİM ORANLARI

1- Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı (MYÖSPO)

Filî hizmet süresi (FHS) zammı uygulanmayan işlerde; sigortalının prime esas kazancının % 20'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 11'i işveren hissesidir.

Filî hizmet süresi zammı uygulanan işlerde;⁴

FHS	MYÖSPO	EKLENECEK PUAN	TOPLAM MYÖSPO
60	%20	1	%21
90	%20	1,5	%21,5
180	%20	3	%23

Toplam MYÖSPO ile MYÖSPO (%20) oranı arasındaki farklara (%1, %1,5, %3) ait primlerin tamamı işverenler tarafından ödenir.

2- Kısa vadeli sigorta kolları prim oranı (KVSPO)

Yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre % 1 ilâ % 6,5 oranları arasında olmak üzere, Kurumca belirlenir. Bu primin tamamını işveren öder.

3- Genel sağlık sigortası prim⁵ oranı (GSSPO)

Kısa ve uzun vadeli sigorta kollarına⁶ tâbi olanlar için prime esas kazancın % 12,5'idir. Bu primin % 5'i sigortalı, % 7,5'i ise işveren hissesidir.

- Yalnızca genel sağlık sigortasına tâbi olanlar (Yürürlük tarihi:01.07.2008)

- 25.08.1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanun gereğince işsizlik ödeneği ve ilgili kanunları gereğince kısa çalışma ödeneğinden yararlandırılan kişiler,

- 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun'un 21'inci maddesi kapsamında iş kaybı tazminatı alanlar (*4a kapsamında sigortalı ve genel sağlık sigortalısı sayılır, ancak kısa vadeli sigorta kollarına tâbi değildir.*)

için genel sağlık sigortası primi, prime esas kazancın % 12'sidir.

4a'lılar yönünden prim oranları tablosu

Sigorta Kolu	Toplam Prim Oranı (%)	Sigortalı Hissesi (%)	İşveren Hissesi (%)
Kısa vadeli sigorta kolları	1-6,5	-	1-6,5
Malullük, yaşlılık ve ölüm	20	9	11
Genel sağlık sigortası	12,5	5	7
TOPLAM	33,5-39	14	19,5-25

¹ 16.06.2006 tarih ve 26200 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.10.2008'de yürürlüğe gireceği öngörülmüştür.

² Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)'nu ifade eder.

³ Sigorta primi: Sigortalılar için 5510, 5434 ve 2925 sayılı Kanunlarda belirtilen prime esas kazançlar ve oranlar üzerinden alınacak tutarı ifade eder.

⁴ Söz konusu işler/işyerleri, 5510 sayılı Kanun'un 40'ıncı maddesinde tek tek belirtilmiştir.

⁵ Genel sağlık sigortası primi: 5510 sayılı Kanun'da genel sağlık sigortalıları için alınması öngörülen prim tutarını ifade eder.

⁶ Kısa vadeli sigorta kolları, iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortası kollarını; uzun vadeli sigorta kolları, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası kollarını ifade eder.

4a kapsamındaki diğer sigortalılar için özellikli durumlar

1- Öğrenciler ile kursiyerlerin prim oranı

05.06.1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu'nda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası hükümleri uygulanır.

Meslek liselerinde okumakta iken veya yüksek öğrenimleri sırasında zorunlu staja tabi tutulan öğrenciler hakkında ise iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri uygulanır.

Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimine katılan kursiyerler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri uygulanır.

Bunlar için prim oranı prime esas kazançlarının % 1'idir.

Kursiyerlerin prime esas günlük kazançlarının hesaplanmasında prime esas günlük kazanç alt sınırı dikkate alınır.

Adayçırak, çırak ve meslekî eğitim gören öğrencilerin prime esas kazancı ilgili kanunlarında belirtilen şekilde uygulanır. İlgili kanun, 3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu olup, adı geçen Kanun'un 25 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmüne göre, sigorta primleri 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu maddesi gereğince bunların yaşına uygun asgari ücretin % 50'si üzerinden Milli Eğitim Bakanlığı bütçesine konulan ödenekle karşılanır.

2- Sosyal güvenlik destek primi oranı (SGDPO)

01.10.2008'den önce sigortalı olanlar, malûllük veya yaşlılık aylığı bağlananlar ve 01.10.2008'de sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışmaya devam edenler hakkında sosyal güvenlik destek primine tabi olma bakımından 5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan 506 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edilir. Yani, emekli aylığı kesilip kesilmemesi tamamen sigortalının iradesine bağlı olup, emekli aylığı kesilmeden sosyal güvenlik destek primine tabi çalışma yönünde tercihte bulunan sigortalılar için %30 oranında SGDPO kesilir.

Ancak; 01.10.2008'den sonra da SGDPO kesilmek suretiyle çalışmaları devam ederse, sosyal güvenlik destek primi oranı, kısa vadeli sigorta kollarının prim oranına %30 oranının eklenerek bulunur. Yani, yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre %31 ile %36,5

arasında değişir. %30 oranının 1/4'ü sigortalı, 3/4'ü işveren hissesidir. KVSPO karşılığı primi de işverenler ödeyecektir.

3- 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabi olan sigortalıların prim oranı

01.10.2008'den önce 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabi olanlar, 4a kapsamında sigortalı kabul edilir. 2925 sayılı Kanun'un öngördüğü her türlü yardım ve ödemeleri karşılamak üzere, Kurumca sigortalılardan 2925 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesi gereğince %12,5'i genel sağlık sigortası primi olmak üzere %32,5 oranında prim alınır.

III- 4b KAPSAMINDAKİ SİGORTALILARA AİT PRİM ORANLARI

1- Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, prime esas kazancının % 20'sidir.

2- Kısa vadeli sigorta kolları prim oranı, yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre % 1 ilâ % 6,5 oranları arasında olmak üzere, Kurumca belirlenir.

3- Genel sağlık sigortası primi, prime esas kazancın % 12,5'idir.

4b'liler yönünden prim oranları tablosu

Sigorta Kolu	Prim Oranı (%)
MYÖSPO	20
KVSPO	1-6,5
GSSPO	12,5
TOPLAM	33,5-39

4b kapsamındaki diğer sigortalılar için özellikli durumlar

1- Sosyal güvenlik destek primi oranı

5510 sayılı Kanun'un 01.10.2008'de yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa sigortalı olan kişilerden yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra; 4b kapsamındaki sigortalılardan (*tarımsal faaliyette bulunanlar hariç*) çalışmaya başlayanlardan aylıklarının kesilmemesi için yazılı istekte bulunanların yaşlılık aylıklarının ödenmesine devam edilir. Bunlardan, almakta oldukları aylıklarının % 15'i oranında sosyal güvenlik destek primi kesilir. Bunlardan ayrıca kısa vadeli sigorta kolları primi alınmaz.

01.10.2008'den önce sigortalı olanlar, malûllük veya yaşlılık aylığı bağlananlar ve 01.10.2008'de

sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışmaya devam edenler hakkında sosyal güvenlik destek primine tabi olma bakımından 5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan 1479 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edilir. Bunlar hakkında, sosyal güvenlik destek primi oranı olarak, 2008 yılında % 12 olarak, 2009 yılında %13, 2010 yılında %14, 2011 yılında %15, 2012 yılından itibaren de %15 olarak uygulanır.

2- 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabi sigortalıların prim oranı

01.10.2008'den önce 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabi sigortalı olanların hak ve yükümlülükleri, 4b kapsamının tarımsal faaliyette bulunanlar kısmında devam eder.

Prime esas kazançlarının belirlenmesinde; 01.10.2008'den 31.12.2008 tarihine kadar günlük kazancın 15 katı dikkate alınır, 30 katı geçmemek üzere her yıl 1 puan artırılarak uygulanır.

1479 ve 2926 sayılı Kanunlara göre, aylık almakta olanların tarımsal faaliyette bulunmaları (çalışmaları) nedeniyle aylık bağlanacaklara ilgili dosyasından 10 yıl süreyle sağlık sigortası veya genel sağlık sigortası primi ödememiş olanlardan, sağlık sigortası ve genel sağlık sigortası primi kesilmiş olan süreler düşülmek kaydıyla, aylıklarının % 10'u oranında ve 10 yılı tamamlayacak süreyle genel sağlık sigortası primi kesilir.

IV- 4c KAPSAMINDAKİ SİGORTALILARA AİT PRİM ORANLARI

(Aşağıdaki 1, 2 ve 3'üncü maddelerdeki prim oranları; 01.10.2008 tarihi ve sonrasında ilk defa devlet memuru olanlar için geçerlidir.)

1- Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı

Fiilî hizmet süresi zammı uygulanmayan işlerde; malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının % 20'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 11'i işveren hissesidir.

Fiilî hizmet süresi zammı uygulanan işlerde;

FHS	MYÖSPO	EKLENECEK PUAN	TOPLAM MYÖSPO
60	%20	3,33	%23,33
90	%20	5	%25
180	%20	10	%30

Toplam MYÖSPO ile MYÖSPO (%20) oranı arasındaki farklara (%3,33, %5, %10) ait primlerin tamamı işverenler tarafından ödenir.

2- Genel sağlık sigortası prim oranı

Kısa ve uzun vadeli sigorta kollarına⁷ tâbi olanlar için prime esas kazancın % 12,5'idir. Bu primin % 5'i sigortalı, % 7,5'i ise işveren hissesidir.

3- Ek karşılık primi

Sigortalılara bağlanan veya bağlanacak vazife malûllüğü aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylıklarının karşılığı olmak üzere, sigortalılar için kamu idarelerinin bütçelerinden ayrılan sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi ödeneklerinin % 20'si oranında **ek karşılık primi** alınır. Ayrılan ek karşılık priminin tamamı kurum bütçelerinin yetkili makamlarca onaylanarak yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşlarından itibaren 6 ay içinde ve aylık eşit taksitlerle ödenir. Genel bütçe kapsamındaki idarelerin ek karşılık primleri Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

4c'liler yönünden prim oranları tablosu

Sigorta Kolu	Toplam Prim Oranı (%)	Sigortalı Hissesi (%)	İşveren Hissesi (%)
Kısa vadeli sigorta kolları ⁸	-	-	-
Malûllük, yaşlılık ve ölüm	20	9	11
Genel sağlık sigortası	12,5	5	7,5
TOPLAM	32,5	14	18,5

Kamu idarelerinin bütçelerinden ayrılan sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi ödeneklerinin % 20'si oranında **ek karşılık primi** alınır. İlgili kurum bütçesinden karşılanır.

⁷ Kısa vadeli sigorta kolları, iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortası kollarını; uzun vadeli sigorta kolları, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası kollarını ifade eder.

⁸ 4c kapsamındaki sigortalılar için kısa vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanmayacağından, kısa vadeli sigorta kolları prim oranı da söz konusu olmayacaktır.

4c kapsamındaki diğer sigortalılar için özellikli durumlar

1- 5510 sayılı Kanun'un 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi olup, 01.10.2008 tarihi itibarıyla 4c kapsamına alınanların;

- Kesenek ve karşılıkları,
- Fiili hizmet zammı ve itibari hizmet süresi karşılıkları ile
- %100 artış farkları

hakkında 5434 sayılı Kanun'un, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmeden önceki hükümleri uyarınca işlem yapılır.

Kamu idarelerinin sağlık hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin görevleri, yürürlükten kaldırılan kanunlardaki hak ve yükümlülükler çerçevesinde ilgili kayıt ve işlemler Kurum tarafından devralınan tarihe kadar devam eder. Devir süreci 3 yıl içinde tamamlanır. 2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanun uyarınca iştirakçi olup 4c kapsamındaki sigortalıların çalıştıkları kamu idarelerinin sağlık hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin görevleri, 2008 yılı Ekim ayı başından başlamak üzere en geç 3 yıl içinde Kurum tarafından devralınır. Devir tarihinden itibaren, kamu idarelerince, bu sigortalılar için her ay **emekli keseneklerine esas aylıklarının** %12'si oranında ayrıca genel sağlık sigortası primi ödenir. Ayrıca, bunlar için ödenecek ek karşılıkların hesabında, genel sağlık sigortası primi tutarları dikkate alınmaz.

2- 01.10.2008'den önce iştirakçi olanlar, vazife malûllüğü veya emekli aylığı bağlananlar ve 01.10.2008'de sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışmaya devam edenler hakkında sosyal güvenlik destek primine tabi olma bakımından 5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan 5434 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

3- 5434 sayılı Kanuna göre vazife malûllüğü aylığı almakta iken, 01.10.2008 tarihi itibarıyla 4a/4b kapsamında çalışmaya devam edenler hakkında, 01.10.2008'den itibaren 1 ay içinde yazılı talepleri doğrultusunda, iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri ve uzun vadeli sigorta kolları veya sosyal güvenlik destek primine ait hükümler uygulanır. Bunlardan uzun vadeli sigorta primi ödeyenlerin belirtilen süre içinde yazılı talepte bulunmamaları halinde ayrıca iş kazası meslek hastalığı hükümleri uygulanır, sosyal güvenlik destek primi kesilmez.

01.10.2008'den önce iştirakçi olup, 01.10.2008'den sonra 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre vazife malûllüğü aylığı bağlananlardan, 4a/4b kapsamında çalışmaya başlayanlar hakkında da yazılı talepleri doğrultusunda işlem yapılır. Bunlardan ayrıca genel sağlık sigortası primi alınmaz.

V- PRİMLERDE DEVLET KATKISI

Devlet, Kurumun ay itibarıyla tahsil ettiği;

- Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile
- Genel sağlık sigortası

priminin 1/4' ü oranında Kuruma katkı yapar.

Devlet katkısı olarak hesaplanacak tutar talep edilen tarihi takip eden 15 gün içinde Hazinece Kuruma ödenir.

VI- İSTEĞE BAĞLI SİGORTA PRİM ORANI

İsteğe bağlı sigorta⁹ primi, prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında, sigortalı tarafından beyan edilecek prime esas aylık kazancın % 32'sidir. Bunun % 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, % 12'si genel sağlık sigortası primidir. Sigortalıların prime esas kazanç ile ilgili olarak beyanda bulunmaları esastır.

VI- HİZMET BORÇLANMALARINDA PRİM ORANI

Talep tarihindeki prime esas günlük kazanç alt ve üst sınırları arasında olmak üzere, sigortalıların kendilerince belirlenecek günlük kazancın % 32'si üzerinden prim hesaplanır.

VIII- EMEKLİLERİN ÇALIŞIP ÇALIŞMAYACAKLARI

İlk defa 5510 sayılı Kanun'dan sonra sigortalı olanların emekli olduktan sonra

1- 4a ve 4c kapsamında bir işte çalışmaya başlamaları halinde aylıkları kesilecek;

2- 4b kapsamında çalışmaları ve aylıklarının kesilmemesini talep etmeleri halinde ise aylıkları kesilmeksizin almakta oldukları emekli aylıklarından % 15 oranında destek primi kesilecektir.

Elbette yukarıdaki durumun gerçekleşmesi için iki şarta bağlıdır:

1- 5510 sayılı Kanuna göre 01.10.2008 ve sonrasında sigortalı olmak,

⁹ İsteğe bağlı sigorta: Kişilerin isteğe bağlı olarak prim ödemek suretiyle uzun vadeli sigorta kollarına ve genel sağlık sigortasına tabi olmalarını sağlayan sigortayı ifade eder.

2- 5510 sayılı Kanun gereğince emeklilik şartlarına haiz olmak.

Kısaca, bu durum 25–30 yıl gibi uzun bir süre sonra gerçekleşecektir. Bu tarihten sonra emekli olup, 4a/4c kapsamında çalışanların emekli aylıkları kesinlikle kesilecek, 4b kapsamında çalışanların taleplerine bağlı olarak kesilip veya kesilmeyecektir.

IX- SONUÇ

5510 sayılı Kanun'un 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe girdiği tarihten sonra 4c kapsamında sigortalı yani ilk defa devlet memuru olanlar, tamamıyla 5510 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaktır. İlk defa 4c kapsamına girenler 01.10.2008'den sonra prime esas kazançlarının %14'ü oranında, bunların işverenleri (ilgili kamu kurumu) de %18,5 oranında sigorta primi kesintisi yapılacaktır. Bunun dışında, genel bütçe kapsamı dışındaki kamu idarelerinde ilgili kurum bütçelerinde ödenmek şartıyla ayrıca kamu idarelerinin bütçelerinden ayrılan sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi ödeneklerinin % 20'si oranında **ek karşılık primi** alınacaktır. Genel bütçe kapsamındaki

idarelerin ek karşılık primleri ise, Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanacaktır.

01.10.2008'den önce devlet memuru olup, 01.10.2008'den sonra da devam edenler hakkında konumuzla ilgili olarak prim oranları konusunda 5510 sayılı Kanun'a tabi olmayıp, eski hükümlere göre işlem yapılacaktır. Kesenek ve karşılıkları, fiili hizmet zammı ve itibari hizmet süresi karşılıkları ile %100 artış farkları hakkında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanacaktır. Bunun haricinde, kamu idarelerinin sağlık hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin görevlerinin Kurum tarafından devralındığı tarihten itibaren (devir süresi 3 yılda tamamlanacaktır.) kamu idarelerince 4c kapsamındaki sigortalılar için her ay **emekli keseneklerine esas aylıklarının % 12'si** oranında ayrıca genel sağlık sigortası primi ödenir. Demek oluyor ki, devir işlemi tamamlanıncaya kadar eski iştirakçilerden genel sağlık sigortası primi alınmayacaktır. Ayrıca, bunlar için ödenecek ek karşılıkların hesabında, genel sağlık sigortası primi tutarları dikkate alınmaz.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI MALİ KAYNAKLARINDAN BELEDİYELERİN YARARLANDIRILMASI

Ahmet SANDAL
Çevre ve Orman Bakanlığı, İç Denetçi & Kamu Yönetimi Uzmanı

GİRİŞ

Ülkemizde, belediye yönetimlerinin idari, personel, teknik, mali ve benzeri yönden desteklenmeye ve güçlendirilmeye ihtiyaç duydukları bilinen bir gerçektir. Bu ihtiyaç, kentli nüfusun her geçen gün arttığı günümüzde artarak devam etmektedir. Belediyelerin bu ihtiyaçlarının her birinin kendi özelliği itibarıyla önem ve önceliği olsa da, en önemli ve en ciddi sorun, çevre yatırımları için gereken mali kaynakların yetersizliği noktasında yaşanmaktadır. Belediyeler çevre yatırımları için mali kaynak sorununu çeşitli yöntemlerle çözmektedirler. Bu yöntemlerden birisi ve belki de en önemlisi Çevre ve Orman Bakanlığı mali kaynaklarından yararlanmaktır. Bu yazıda, önce geçmiş dönemlerde yapılan yardım sistemi üzerinde kısaca durulacak, ardından 2006 yılından itibaren başlanılan çevre yatırımlarının finansmanı (şartlı nakdi yardımlar ve krediler) sistemi anlatılacaktır.

I- BELEDİYELERİN 1985-2001 YILLARI ARASINDA ÇEVRE KİRLİLİĞİNİ ÖNLEME FONU'NDAN DESTEKLENMESİ

Belediyeler, yıllardan beri Çevre Kirliliğini Önleme Fonu kaynaklarıyla desteklenmiştir. Bu yardımların özellikle 1991 yılından (Çevre Bakanlığı kurulduktan sonra) itibaren miktar olarak arttığını görmekteyiz. Çevre Bakanlığından belediyelere yapılan parasal aktarmaların miktar olarak yıldan yıla artmasına karşılık, bunların hibe türü yardımlar olması ve kredi türü bir yapılmaya bir türlü gidilememesi nedeniyle nitelik yönünden bir değişiklik (Çevre Kirliliğini Önleme Fonu'nun mevcut olduğu 1985-2001 döneminde) görülmemiştir. Gerçi, bu destek, zaman zaman "belediyelere yalnızca araç-gereç (itfaiye, vidanjör gibi) yardımı yapıldığı, bu yardımların da eşit-adaletli bir şekilde dağıtılmayıp siyasi bakımdan ayırım yapıldığı" ileri sürülse de, neticede bazı belediyeler, Çevre Bakanlığı fonlarınınca desteklenmiştir. 2001 yılına gelindiğinde bazı fonların kapatılmasını düzenleyen Kanun'dan Çevre Bakanlığı Çevre Kirliliğini Önleme Fonu da etkilenmiş ve bu dönemden sonra yardımların şekli ve kaynağı değişmiştir. Bu arada, 08.05.2003

tarih ve 4856 sayılı Kanun ile Çevre Bakanlığı da Çevre ve Orman Bakanlığı haline getirilmiştir. Ancak, bütün bu değişikliklerden sonra da, Belediyelere yönelik mali katkı ve yardımlar halen devam etmiştir.

II- BELEDİYELERİN 2001-2006 YILLARI ARASINDA ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI MALİ İMKANLARINDAN YARARLANDIRILMALARI

1985-2001 döneminde belediye yönetimlerinin mülga Fondan (Çevre Kirliliğini Önleme Fonundan) kaynak kullanmak suretiyle yararlanmaları iki şekilde olmakta idi. Birincisinde, "hibe" dediğimiz yöntemle belediyelere Çevre Kirliliğini Önleme Fonundan aynı ve nakdi yardım yapılmıyordu. İkinci tür yararlanma şekli ise, fon kaynaklarından belediyelere kredi kullandırma biçiminde tezahür etmekteydi. Ancak, geçmişte, bu yöntemlerden en çok hibe suretiyle yardım gerçekleşmiş, belediyelerin fondan kredilendirilmeleri yok denecek kadar az düzeyde tutulmuştur.

2001- 2006 döneminde ise Çevre ve Orman Bakanlığının belediye yönetimlerine yönelik mali yardımlarının şekli, kaynağı ve başvurulacak makamı değişmiştir. Bu yardımlar, Çevre Kirliliğinin Önlenmesi ve Temizlenmesine İlişkin Bazı Giderler ve Bu Hususlarda Verilecek Kredilere İlişkin Esas ve Usullerin 7'nci maddesine istinaden verilmiştir. Bu yardımın parasal kaynağı, Çevre ve Orman Bakanlığı bütçesi içinde yer alan "özel gelirlerden" sağlanmış, bu husustaki iş ve işlemleri yürütecek idari makam olarak da Bakanlık APK Kurulu Başkanlığı içinde bağımlı daire başkanlığı olan Finansman Dairesi Başkanlığı belirlenmiştir.

Bu dönemde, Çevre ve Orman Bakanlığınca belediyelere mali yardımlar; çevrenin temizlenmesi, çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevre ve ormanı iyileştirici amaçlar doğrultusunda verilmiştir. Bu yardımların iki kapsam içinde düzenlenmiş olduğu görülmektedir. Birinci kapsamda, belediyelerin araç-gereç talepleri için yardım yapılmış, ikinci kapsamda ise, bu yönetimlerin hazırlayacakları çevre kirliliğini

önleme ile çevre koruma ve geliştirme projeleri için yardım sağlanmıştır.

III- 2006 YILINDAN İTİBAREN BELEDİYELERİN ÇEVRE YATIRIMLARININ ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI MALİ KAYNAKLARINDAN FİNANSMANI

26.04.2006 tarih ve 5491 sayılı Kanunla, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nda köklü değişiklikler gerçekleştirilmiş ve bu tarihten sonra yeni bir döneme girilmiştir. Bu Kanunla birlikte çevre yatırımları için yeni mali kaynaklara kavuşulduğu görülmektedir. Bu tarihten sonra, mali yardım ve kredi taleplerini değerlendirecek idari makam da değiştirilmiştir. Artık, bu husustaki iş ve işlemleri yürütecek idari makam olarak Bakanlık Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü içinde bağımlı daire başkanlığı olan Finansman Dairesi Başkanlığı belirlenmiştir.

Bu yeni dönemdeki finansman durumunu üç başlık altında değerlendirebiliriz. Bunlar öncelik sırasına göre, finansmanın gelir boyutu, şartlı nakdi yardımlar ve kredilerdir.

a) Çevre ve Orman Bakanlığı Mali Kaynaklarının Bu Dönemde Artışını Sağlayan Hukuki Düzenlemeler:

2872 sayılı Kanun'un 5491 sayılı Kanun'la değişik 3/h maddesinde "Çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve giderilmesi için uyulması zorunlu standartlar ile vergi, harç, katılma payı, yenilenebilir enerji kaynaklarının ve temiz teknolojilerin teşviki, emisyon ücreti ve kirletme bedeli alınması, karbon ticareti gibi piyasaya dayalı mekanizmalar ile ekonomik araçlar ve teşvikler kullanılır" denilmektedir. Bu maddeyle, çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin iyileştirilmesi ve çevre ile ilgili yatırımların desteklenmesi amacıyla yeni gelir kapıları açıldığı gibi, yeni kavramların da Çevre Hukukuna girdiğini görmekteyiz. Çevre koruma maksadıyla vergi, harç, katılma payı, kirletme bedeli ve emisyon ücreti alınması gibi önemli ve sürekli gelir kaynaklarını burada zikretmek gereklidir. Bu gelirlerin yanında, Çevre Kanunu'nda değişiklik yapan 5491 sayılı Kanun ile çok farklı ve yeni bir gelir imkanı doğmuştur. Bu gelir "karbon ticareti"nden oluşmaktadır. Kısaca, karbon ticareti, fosil yakıtların kullanımına sınırlama getirmek için getirilmiş bir yöntemdir. Bu yöntem basit anlatımla şöyle işlemektedir: "Şirketlere (ya da ülkelere) sınırlı bir miktarda fosil yakıt kullanımı hakkı tanınmakta. Bu hakkı dolduran şirket, başka şirketten

kullanmadığı fosil yakıt hakkını satın alabilmektedir. Böylece, adaletli bir dağılım sağlandığı gibi, fosil yakıtların düzeyi de sınırlı tutulmaktadır".

Çevre ve Orman Bakanlığının mali kaynaklarında artış sağlayan hukuki düzenlemelere döndüğümüzde, Çevre Kanunu'nun 18'inci maddesinin ilk fıkrasını özellikle belirtmek gerekmektedir. Bu fıkra, çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin iyileştirilmesi ve çevre ile ilgili yatırımların desteklenmesi amacıyla;

a) İthaline izin verilen kontrole tâbi yakıt ve atıkların CIF bedelinin yüzde biri ile hurdaların CIF bedelinin binde beşi oranında alınacak miktar,

b) Büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilen su ve kullanılmış suları uzaklaştırma bedelinin yüzde birinin çevre katkı payı olarak tahsil edileceği

hükme bağlanmıştır.

Çevre yatırımlarının finansmanı için çok önemli ve düzenli bir gelir kaynağının bu maddeyle ihdas edildiğini görmekteyiz. Bununla birlikte, aynı Kanunda, yurt içi ve yurt dışından temin edilecek her türlü hibe, yardım ve bağışlar ile kredi ana para dönüşleri ve kredi faizleri de tahsil edilerek, Çevre ve Orman Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılıp bütçeye gelir kaydedileceği de belirtilmiştir. Toplanan bu gelirlerin çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevre kirliliğinin giderilmesi için nasıl kullanılacağına ilişkin olarak da Çevre Kanunu'nun 18'inci maddesinin b fıkrasının 6'ncı bendinde, "atıksu arıtımı, atık bertarafı ve katı atık geri kazanım tesislerinin gözetim, fizibilite, etüt, proje ve inşaat işlerinin kredi veya yardım suretiyle desteklenmesi ile çevre düzeni plânlarının yapımı, hava, su ve toprak kalitesinin ölçüm ve izleme ağına oluşturulması, gürültünün önlenmesi ile ilgili etüt ve projelerin desteklenmesi, acil müdahale plânlarının hazırlanması, Çevresel Etki Değerlendirmesi faaliyetleri, havza koruma plânı çalışmaları, biyolojik çeşitliliğin korunması, çölleşme ve iklim değişikliği ile mücadele çalışmaları, stratejik çevresel değerlendirme, nesli tehlikede olan bitki ve hayvan türleri ile yaşama ortamlarının korunması, uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan yükümlülüklerin karşılanması, çevre eğitimi ve yayını ile ilgili faaliyetler ve ihtisas komisyonları için yapılan harcamalar ile çevre kirliliğinin giderilmesi çalışmaları için Bakanlık bütçesine, yılı bütçe gelirleri içerisinde tahmin edilen yukarıdaki gelirler karşılığı ödenek öngörülür" denilmektedir. Bu durumda, çevre yatırımlarının bir listesini bu fıkra hükmü içinde görmekteyiz.

Yukarıda belirtilen işler için gelirlerin nasıl toplanacağına ve harcamaların ne şekilde yapılacağına ilişkin hususlar ise “Çevre Gelirlerinin Takip ve Tahsili ile Tahsilat Karşılığı Öngörülen Ödeneğin Kullanımı Hakkında Yönetmelik” de düzenlenmiş olup, anılan yönetmelik 03.04.2007 tarih ve 26482 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelikle birlikte başta belediyeler olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlara Çevre ve Orman Bakanlığı mali kaynaklarından çevre koruma maksatlı yatırımlarında mali yardım sağlama noktasında önemli bir aşamaya gelinmiştir.

b) Çevre ve Orman Bakanlığı Mali Kaynaklarından Belediyelere Sağlanacak Şartlı Mali Yardımların Şekil ve Yöntemi:

Öncelikle belirtmek gerekir ki, belediyeler tarafından yapılacak, 03.04.2007 gün ve 26482 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan “Çevre Gelirlerinin Takip ve Tahsili ile Tahsilat Karşılığı Öngörülen Ödeneğin Kullanımı Hakkında Yönetmelik” Kapsamında yapılacak şartlı nakdi yardım talepleri, yönetmeliğin 7’nci maddesinde belirtildiği üzere

- a) Atıksu arıtımı, atık bertarafı ve katı atık geri kazanım tesislerinin gözetim, fizibilite, etüt, proje ve inşaat işlerinin kredi veya yardım suretiyle desteklenmesi ile çevre düzeni planlarının yapımına,
 - b) Hava, su ve toprak kalitesinin ölçüm ve izleme ağının oluşturulmasına,
 - c) Gürültünün önlenmesiyle ilgili etüt ve projelerin desteklenmesine,
 - ç) Acil müdahale planlarının hazırlanmasına,
 - d) Çevresel etki değerlendirmesi faaliyetlerine,
 - e) Havza koruma planı çalışmalarına,
 - f) Biyolojik çeşitliliğin korunmasına,
 - g) Çölleşme ve iklim değişikliğiyle mücadele çalışmalarına,
 - ğ) Stratejik çevresel değerlendirme çalışmalarına,
 - h) Nesli tehlikede olan bitki ve hayvan türleri ile yaşama ortamlarının korunmasına,
 - ı) Uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan yükümlülüklerin karşılanması için yapılan harcamalara,
 - i) Çevre eğitimi ve yayını ile ilgili faaliyetlere,
 - j) İhtisas komisyonları için yapılan harcamalara,
 - k) Çevre kirliliğinin giderilmesi için yapılan çalışmalara,
- yönelik olmalıdır.

Ayrıca yukarıda belirtilen projelere ilişkin olarak bahsi geçen Yönetmeliğin 9’uncu maddesi gereğince,

istenen başvuru belgelerinin de eksiksiz doldurulması gerekmektedir.

Bu belgeler ise;

- a) Bakanlığa hitaben yazılan müracaat yazısı
 - b) Gerekçe raporu, (projenin gerekçeleri belirtilecek, şu andaki durum ne, proje gerçekleşirse neler elde edilecek v.b.)
 - c) Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Birlik Encümen kararı, (yardım talebine ilişkin olacak ve mali yetersizlik vurgulanacak ve talep edilen yardım miktarı belirtilecek)
 - d) Keşif özeti ve metraj cetveli (entegre katı atık düzenli depolama ve bertaraf tesisleri için keşif özeti ve metraj cetveli Bayındırlık ve İskân Bakanlığı il müdürlükleri, İller Bankası veya il özel idaresi birimleri tarafından onaylı),
 - e) Bakanlıkça onaylı proje, (Projenin Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından onaylı olması gerekiyor)
 - f) ÇED olumlu veya ÇED gerekli değildir kararı (ÇED e tabi bir faaliyet değilse, buna ilişkin İl Çevre ve Orman Müdürlüğünden alınan yazı)
 - g) Jeolojik etüt belgesi (Katı Atık Düzenli Depolama-Atıksu Arıtma Tesisleri İçin)
 - h) İş Temrin Planı Örneği (Artma Tesisleri ve Kanalizasyon Talepleri İçin)
 - ı) Taahhütname,
 - i) Protokol.
- şeklinde sıralayabiliriz.

Çevre ve Orman Bakanlığı Mali Kaynaklarından yardım talep eden belediyelerden, yardımların belirtilen konularda kullanılacağına, başka bir iş için kullanılmayacağına ve başkasına hiçbir suretle devredilmeyeceğine ve Bakanlığa bildirilecek diğer şartlara uyulacağına dair bir taahhütname önceden alınır. Yardım talebinde bulunan Belediyeler gerekli belgeleri usulüne uygun şekilde hazırlayarak ilgili İl Çevre ve Orman Müdürlüğüne verirler. İl Çevre ve Orman Müdürlüğünce, belgeler üzerinde gerekli incelemeler yapılır, varsa eksikleri tamamlattırılarak projenin gerekliliği ve uygulanabilirliğine ilişkin görüşleriyle birlikte Çevre ve Orman Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğüne gönderilir. Genel Müdürlük belgeler üzerinde gerekli kontrol ve incelemeleri yaparak yardım konusu kendi görev alanına giriyorsa görüşlerini doğrudan İnceleme Komisyonuna bildirir. Diğer genel müdürlüklerin görev alanına giriyor ise görüşlerini almak üzere ilgili genel müdürlüğe gönderir. İlgili genel müdürlük projenin gerekliliğine ve uygulanabilirliğine ilişkin görüşlerini İnceleme Komisyonuna bildirir. İlgili

genel müdürlükçe uygun görülen ve bu Yönetmeliğin 7'nci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan projelere ilişkin talepler İnceleme Komisyonuna sunulur. Bu bent dışındaki diğer taleplerden uygun bulunanlar ise doğrudan işleme alınır.

Burada, İnceleme Komisyonunun oluşumu ve çalışma usulü üzerine kısaca durmak gerekirse; İnceleme Komisyonu, müsteşarın oluruyla, bir müsteşar yardımcısının başkanlığında, Çevre Yönetimi Genel Müdürü veya Genel Müdür Yardımcısı ile ödeme emri belgesini düzenlemekle yetkili olan Genel Müdür Yardımcısı ve ilgili teknik daire başkanı ile gerekli görülmesi hâlinde diğer genel müdürlüklerden ilgili daire başkanlarından oluşur.

Kararlar, oy çokluğuyla alınır ve İnceleme Komisyonu üyeleri tarafından imzalanır. Oyların eşitliği hâlinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

c) Çevre ve Orman Bakanlığı Mali Kaynaklarından Belediyelere Kredi Kullandırmanın Şekil ve Yöntemi:

Çevre ve Orman Bakanlığınca Belediyelere, çevre yatırımları için, kredi suretiyle finansman sağlanması için de yukarıdaki şekil ve yöntem geçerlidir. Burada ayrıca belirtmemiz gereken hususlar şunlardır. Belediyelerin atık su arıtma, katı atık bertaraf ve geri kazanım tesisleri ile çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesine yönelik faaliyet ve tesislerin projelendirilmesi ve yapımı için sözleşme hükümleri doğrultusunda proje bedelinin yüzde kırkbeşine kadar defaten veya dilimler hâlinde kredi verilmektedir. Bu kredi taleplerinin Bakanlıkça uygun görülmesi gerekmektedir.

Atık su arıtma, katı atık bertaraf ve geri kazanım tesislerinin projelendirilmesi ve yapımı için verilecek kredinin vadesi en çok on yıl olup, üç yıla kadar ödemesiz devre tanınabilir. Geri ödeme, ödemesiz devreyi takip eden yıldan başlamak üzere yıllık eşit taksitler hâlinde yapılır. Çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesine yönelik diğer faaliyet ve tesislerin projelendirilmesi ve yapımı için verilecek kredinin vadesi ise en çok beş yıl olup, iki yıla kadar ödemesiz devre tanınabilir. Geri ödeme, ödemesiz devreyi takip eden yıldan başlamak üzere yıllık eşit taksitler hâlinde yapılır.

Çevre ve Orman Bakanlığınca belediyelere, çevre yatırımları için sağlanan kredilerin faiz oranları ise her yıl ocak ayında, o yılın uygulanmakta olan zirai kredi faizi oranları esas alınarak, bölge ve sektör farkı gözetilerek Bakanlıkça tespit ve ilan edilir.

IV- ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI MALİ İMKANLARINDAN BELEDİYE YÖNETİMLERİNİN YARARLANDIRILMALARI KONUSUNDA BAZI ÖNERİLER

Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından belediyelere yapılan mali yardım ve kredilerin gerekli olduğu açık bir gerçektir. Ancak, başka bir gerçek ise, bu kredi ve yardımların yerinde ve ihtiyaca göre yapılması, belli kriterler içinde kalınmasıdır. Bu sağlandığında, yani, mali katkılarının belli kriterler içinde adil ve önceliği olan yerleşim yerlerine yapıldığında, çevre koruma, geliştirme ve çevre kirliliğini önlemede başarı ve kalite ortaya çıkacaktır. Aksi halde, kamu kaynaklarının israf edilmesi gündeme gelecektir.

Bu kapsamda, kredi ve yardımlar yapılırken, yerleşim yerleri çevre ve orman varlığı, nüfus gibi ölçütler içinde bir tasnife tabi tutulabilir. Parasal yardımlarda amaca doğrudan varacak tarzda ve belediye ile beldenin önem ve öncelikleri göz önünde bulundurularak hareket edilmelidir. Örneğin, orman içinde kurulu küçük bir belde belediyesine, orman yangınları göz önüne alınarak yardım yapılmalı, turistik bir beldede turizm ve çevre koruma bağlamında yardım yapılmalıdır. Bununla birlikte, özellikle küçük nüfuslu belediyelerde katı atıkların, dere, çay, orman gibi çevre değerleri içine gelişi güzel bırakılabildiği dikkate alınarak, bu belediyelere katı atık depolama merkezleri kurmaları için parasal destekte bulunulmalıdır.

Yardım yapılırken bir başka öncelik de, arıtma tesisleri ve katı atık toplama ve bertaraf tesisleri kuran ve işleten belediyelere tanınmalıdır. Böylece, bu belediyeler hem çevre yönünde yatırımda bulundukları için ödüllendirilmiş olacaklar, hem de artan giderlerini bu surette bir nebze gidermiş olacaklardır.

SONUÇ

Çevre ve Orman Bakanlığı mali imkanlarından Belediyelere yardım yapılması ve kredi sağlanması isabetli bir tercihtir. Çevre ve orman koruma, geliştirme ve çevre kirliliğini önleme hizmetlerini en üst düzeye çıkarmak üzere bu kredi ve yardımların daha da artırılması gerekir. Bu kredi ve yardımların, yukarıdaki hukuki düzenlemeler doğrultusunda sağlanması, hem çevresel başarıya katkı sağlayacak, hem de kaynakların israf edilmesini önleyecektir.

Ülkemizdeki tüm belediye yönetimlerinde çevre yatırımlarının artmasını ve tüm vatandaşlarımızın sağlık ve yaşanabilir çevreye biran önce kavuşmasını dilerim.

OKUL SERVİS ARAÇLARI HİZMET YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA BELEDİYELER LEHİNE OLUMLU BİR GELİŞME

Hafize ZÜLFLÜ
Türkiye Belediyeler Birliği
Yazı İşleri Müdürü

I- GİRİŞ

Bilindiği gibi, “İdarede Reform Çalışmaları” kapsamında mahalli idarelerle ilgili olarak çıkarılan 5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nda toplu taşıma konusunda belediyelerin görev ve yetkileri net bir şekilde belirlenmiştir. Bu çerçevede belediyeler;

- Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek.

- Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek;

- Durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettmek veya kiraya vermek,

- Kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek, görev ve yetkilerine sahiptir. Keza, 5393 sayılı Kanun’un 84’üncü maddesi uyarınca 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun 5393 sayılı Kanuna aykırı hükümleri de uygulanmayacaktır.

Mahalli idareler hakkında hemen hemen Cumhuriyetin ilk yıllarından beri uygulanmakta olan temel yasaları yürürlükten kaldırarak onların yerine uygulamaya konulan bu yeni yasalarla belediyeler lehine getirilen düzenlemeler kapsamında belediyelerimiz görevlerini yapmaya devam ederken, 28 Ağustos 2007 tarihli Resmi Gazete’de Ulaştırma Bakanlığı tarafından hazırlanan “Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği” adı altında bir Yönetmelik yayımlanmıştır.

Aynı tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği’nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik” ile de İçişleri Bakanlığı (Emniyet Genel Müdürlüğü) tarafından hazırlanmış olan ve 14/6/2003 tarihli ve 25138 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

İlk bakışta Ulaştırma Bakanlığı tarafından hazırlanan Yönetmelikle, okul servis taşımacılığı yapılacak taşıtlarda aranacak şartlar, taşımacının yükümlülüğü, şikayetlerin değerlendirilmesi, okul servis araçlarının kiralınması ve taşıma işlerinde çalışanlar, sigorta zorunluluğu, sigorta şirketlerinin yükümlülüğü, sigortasız taşıma yapılamayacağı, denetim ve geçici hükümlerin düzenlendiği görülmekle birlikte, yönetmelik maddelerinin incelenmesinden belediyelerin yetki alanına girildiği ve mahalli idareler reformu kapsamında belediyelere verilen bazı yetkilerin bu yönetmelikle geri alındığı gözlenmiştir. Kanunla verilen bir yetkinin yönetmelikle geri alınması mümkün olmamakla birlikte, toplu taşıma alanında belediyelerimize verilmiş bir yetki konusunda karmaşa yaşanmasına sebep olunmuş, bazı belediyelerimiz yetkilerini kullanmaya devam ederken, bazı belediyelerimiz okul servis araçlarına karışmamaya başlamıştır.

Ulaştırma Bakanlığınca çıkarılan Yönetmelik karşısında belediyelerimizin durumları Türkiye Belediyeler Birliği tarafından incelenerek, 22.10.2007 tarihinde Ulaştırma Bakanlığına ayrıntılı olarak iletilmiş ve durumun düzeltilmesi istenmiştir.

Bu talebin üzerinden yaklaşık bir yıl gibi bir süre geçmesinin ardından 11 Ekim 2008 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile gerekli değişikliklerin yapılarak, durumun belediye yasalarına ve belediyelerin lehine düzeltildiği görülmüştür.

Ulaştırma Bakanlığına gösterdikleri hassasiyet için teşekkür ederek, bu yazıda yeni yönetmelikteki düzenlemeler ele alınacaktır.

II- OKUL SERVİS ARAÇLARI HİZMET YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİĞİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yukarıda da ifade edildiği gibi, 5216 ve 5393 sayılı Kanun’larla açık ve net olarak belediyelere verilmiş

bir yetki konusunda daha alt bir düzenlemeyle aykırı bir durum getirilemeyecektir. Ayrıca, hukukumuzda alt normların üst normlara uygun olması da gerekmektedir.

Türkiye Belediyeler Birliği, ülkemizdeki tüm belediyeleri ulusal ve uluslararası düzeyde temsil etmek üzere, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 20'nci maddesine dayanılarak kurulmuş olup, temel görevi belediyelerin menfaatleri korumak, gelişmelerine yardımcı olmak, personelini eğitmek ve mahalli idarelerle ilgili kanun hazırlıklarında görüş bildirmektir. Bu hüküm çerçevesinde, belediyeleri ilgilendiren her mevzuat hakkında Birliğin görüşünün alınması gerekmekte ise de, bunun bazen gerçekleşmediği görülmektedir.

Ancak, Türkiye Belediyeler Birliği kendisine kanunla verilen görevler çerçevesinde, kamu kurum ve kuruluşları tarafından çıkarılan kanun, tüzük ve yönetmelikleri inceleyerek olumsuz düzenlemelerin giderilmesi için girişimlerde bulunmaktadır.

Bu kapsamda, Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği de incelenip değerlendirilerek Ulaştırma Bakanlığına 22.10.2007 tarihli ve 96/962 sayılı bir yazı gönderilmiştir.

Sözkonusuyazıda yukarıda değinilen hususlardan ve 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin gerekçesinde yer alan *"Yeni kamu yönetimi anlayışında, mahallî idarelerin görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda çıkarılacak tüzük, yönetmelik ve benzeri düzenlemelerde, mahallî idarelerin yetkilerini kısıtlayıcı, mahallî hizmetleri zayıflatıcı ve yerinden yönetim ilkesine aykırı düzenleme yapılamaması esası benimsenerek merkezî hükümetin kanunlar dışındaki düzenlemelerle belediyelerin görevlerine müdahalesi önlenmektedir."* açıklamasından söz edilerek kısaca; anılan Yönetmeliğin, belediye sınırları içerisinde öğrenci taşımacılığı yapacak olan okul servis araçları konusunda belediyelerin yetki alanına girdiğinden bahisle, şehir içinde (belediye sınırları içerisinde) trafiğe çıkan diğer toplu taşıma ve diğer servis araçlarının yanı sıra, öğrenci taşımacılığı yapan okul servis araçlarının güzergahları ile araçlara verilecek "Özel izin belgesi"nin trafik şube müdürlüklerince değil, belediyelerce verilmesi, servis ücretlerinin de yine belediye meclislerince belirlenmesi gerektiği ifade edilmiş, belediyelerimizin gerek esnaf odaları, gerekse trafik birimleriyle karşı karşıya getirilmemesi ve yetki çatışmalarına yol açılmaması bakımından anılan Yönetmeliğin sözü edilen maddelerinin yeniden gözden geçirilmesi ve olumsuzlukların düzeltilmesi istenmiştir.

Bu gelişmeler neticesinde, Ulaştırma Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 28 Ağustos 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği"nde değişiklik yapan Yönetmelik 11 Ekim 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Değişiklikle eski düzenlemelerde belediyeler aleyhine olan bazı tanımlar ve hükümler büyük ölçüde değiştirilerek belediyelere 5393 ve 5216 sayılı Kanunlarla verilen yetkilere paralel düzenlemeler yapılmıştır. Örneğin;

"ç) Okul Servis Aracı: Genel olarak okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim öğrencileri ile sadece rehber personel taşınmalarında kullanılan taşıt" şeklindeki tanım,

"ç) Okul Servis Aracı: Genel olarak okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim öğrencileri ile sadece rehber personel taşınmalarında kullanılan ticari tescilli yolcu taşımaya mahsus taşıt" olarak değiştirilmiş olup, okul taşıtları da ticari kategoriye alınmıştır.

"e) Özel İzin Belgesi: Okul servis aracının işletenini, şoförünü, rehber personeli, taşıtın plakasını, cinsini, taşıma sınırını ve izleyeceği güzergahı belirten ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, Karayolları Trafik Yönetmeliği ve bu Yönetmelik ile il-ilçe trafik komisyonu kararlarına uygunluğu anlaşılan okul servis araçlarına trafik denetleme şube veya bürolarınca verilen belge" şeklinde tanımlanmış olan Özel İzin Belgesi tanımı,

"e) Özel İzin Belgesi: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, Karayolları Trafik Yönetmeliği ve bu Yönetmelik ile il-ilçe trafik komisyonu kararlarına uygunluğu anlaşılan okul servis araçlarına büyükşehirlerde büyükşehir belediyelerince, diğer yerlerde ise ilgili belediyelerce verilen ve okul servis aracının işletenini, şoförünü, rehber personeli, taşıtın plakasını, cinsini, taşıma sınırını ve izleyeceği güzergahı belirten belge," şeklinde değiştirilerek, belediyelere 5393 ve 5216 sayılı kanunlarla verilen yetkilere uygun hale getirilmiştir.

Yönetmeliğin 5'inci maddesi taşımacının yükümlülüklerini düzenlemiş olup, bu maddenin taşımacıyı "c) Trafik denetleme şube veya bürolarından özel izin belgesi (EK-4) almakla" yükümlü tutan (c) bendi, "c) İlgili belediyeden Özel İzin Belgesi (EK-4) almakla," şeklinde değiştirilmiş,

Keza, aynı maddenin taşımacının uygulayacağı ücret tarifesi konusundaki "d) Her yıl 507 sayılı Esnaf

ve Sanatkarlar Kanunu'nun 125'inci maddesi uyarınca bu Kanuna tabi Odalarca belirlenen Okul Servis Araçları fiyat tarifelerinde belirlenen ücrete uymakla," şeklindeki (d) bendi de "d) Yetkili mercilerce belirlenen okul servis araçları fiyat tarifelerindeki ücrete uymakla," şeklinde değiştirilmiştir.

Bu değişiklikler de okul servis taşıtlarına belediyelerce özel izin belgesi verilmesini ve yine bu taşıtların ücret tarifelerinin belediyelerce yapılmasını temin etmiştir.

Yönetmelik değişikliği ile eski Yönetmeliğin uygulanmasından kaynaklanan sorunları çözmeye dair diğer bazı değişiklikler de yapılmış olup, bunlar belediyelerimizi doğrudan ilgilendirmediğinden, burada incelenmemiştir.

Yönetmeliğin tanımlara dair 3'üncü maddesinin "c) Güzergah: Okul servis araçlarının kalkış noktası ile varış noktası arasında kalan, trafik denetleme şube veya bürolarınca verilen özel izin belgelerinde belirtilen yollar," şeklindeki (c) bendinin değiştirilmesi unutulmuş olsa da, burada sözü edilen özel izin belgesine dair tanım değiştirildiğinden, uygulamada bu maddenin kalmış olması çok sorun yaratmayacaktır.

III- SONUÇ

Şehir içinde toplu taşımacılık bütünlük arz eden bir görevdir. Belediye sınırları dahilinde toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işletletmek, kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek, durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletletmek veya kiraya vermek, kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek görev ve yetkileri 5393 sayılı Kanunla belediyelere verilmiştir. Aynı Kanun, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 5393 sayılı Kanuna aykırı hükümlerinin uygulanmayacağını da hüküm altına almıştır.

Bu bakımdan, şehir içinde (belediye sınırları içerisinde) trafiğe çıkan diğer toplu taşıma ve servis araçlarının yanı sıra, öğrenci taşımacılığı yapan okul servis araçlarının güzergâhlarının da Ulaştırma

Bakanlığı tarafından hazırlanan Yönetmeliğe göre, trafik denetleme şube müdürlüklerince değil, 5393 sayılı Kanun kapsamında şehir içindeki diğer taşıtlarla birlikte trafiğin uyum içerisinde sağlanması açısından belediyelerce belirlenmesi gereklidir.

Bilindiği gibi belediyelerce, 5393 sayılı Kanun çerçevesinde şehir içinde çalışan minibüs, taksi veya diğer ticari araçlara izin (ruhsat) verilmektedir. İzin verilmesindeki esas ve usuller ise, Anayasanın 124'üncü maddesi ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15/b maddesine dayanılarak hazırlanan ve belediye meclislerince kabul edilerek, 3011 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre mahallinde yayımlanarak yürürlüğe konulan yönetmeliklerle belirlenmektedir. Bu araçların çalışmaları da yine belediyelerce denetlenmektedir. Bu nedenle, Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği'nde sözü edilen "Özel izin belgesi"nin de, trafik şube müdürlüklerince değil, belediyelerce verilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, 13.7.2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu 7.6.2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu'ndan sonra çıktığından, belediye sınırları içinde çalışacak olan her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarının belirlenmesi, bilet ücret ve tarifelerinin tespit edilmesi hususunda özel düzenleme getirmesi nedeniyle belediye sınırları içinde toplu taşımacılık yapan araçların ücret tarifeleri Belediye Meclisince kararlaştırılacaktır.

Sonuç olarak, Ulaştırma Bakanlığına Türkiye Belediyeler Birliği tarafından girişimde bulunulması neticesinde yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği'nde gerekli değişiklikler yapılarak, yönetmeliğin belediyeler açısından kargaşa ve yetki çatışmasına yol açan hükümleri düzeltilmiştir.

Temennimiz, Türkiye Belediyeler Birliğinin, 5355 sayılı Kanunla kendisine verilen belediyelerin menfaatlerinin korunması görevi çerçevesinde, gerekli inceleme ve çalışmaları yaparak olumsuzlukların üzerine gitmeye devam etmesi ve düzeltilmesini takip etmesidir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- İlgili mevzuat hükümleri
- İlgili kurumların dokümanları

SORU CEVAP HATTI

Belediye Mevzuatı, Personel, İmar, İhale, Bütçe ve Muhasebe konularındaki sorularınıza fahri danışmanlık hizmeti veren Yerel Yönetim Uzmanlarımız anında cevap veriyor...

Türkiye Belediyeler Birliği, Soru - Cevap Hattından yararlanarak cevaplanmasını istediğiniz sorularınızı gönderebileceğiniz adres ve telefonlar:

Adres: Tunus Cad. No:12 06680 Kavaklıdere/ANKARA

Telefon: 0 312 419 21 00 (PBX) **Faks:** 0 312 419 21 30

e-posta: illerbelediyeler@gmail.com

ÖĞRENMEK İSTEDİKLERİNİZ

İlhami BİLGİN

Demirci Belediyesi

Mali Hizmetler Müdürü

MANİSA

SORU: 19/07/2008 tarih ve 26941 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Seri A ve 3 sıra no’lu tahsilat genel tebliğinde; 4734 ve 5018 sayılı Kanun kapsamındaki kurumların hak sahiplerine yapacakları 2.000,00 YTL üzerindeki ödemelerde, vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin aranılması zorunluluğu olduğu açıklanmıştır. Bu durumda, ilgili tutarı aşan ödemelerde vergi dairesinden borcu yoktur şeklinde bir yazı alınması uygulaması mı yapılacaktır?

Ayrıca, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü’nün 13/08/2008 tarih ve 21584 sayılı “Performans programı hazırlama rehberi” yazılarında nüfus kriterleri olmadan tüm belediyelerce program hazırlanacak mıdır?

CEVAP: 6183 sayılı Kanun’a 5766 sayılı Kanun’un 2’nci maddesiyle 22/A maddesi eklenmiş olup, bu madde “**Madde 22/A – (Ek: 4/6/2008-5766/2 md.)** 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları ödemeler ile kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle yapılacak ödemelerde ve 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu’na ekli tarifelerde yer alan ticaret sicil harçlarından kayıt ve tescil harçları, noter harçlarından senet, mukavelename ve kağıtlardan alınan harçlar, tapu ve kadastro harçlarından tapu işlemlerine ilişkin alınan harçlar, gemi ve liman harçları ile diploma harçları hariç olmak üzere (8) sayılı tarifeye konu harçlar ve trafik harçlarına mevzu işlemler ile 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nda yer

alan bina inşaat harcı ve yapı kullanma izin harcına mevzu işlemlerde; **Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye, bu kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.**

Takibata yetli tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara ikibin Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir.” şeklindedir.

Maliye Bakanlığının 29.6.2008 tarihli ve 19.7.2008 tarihli Resmi Gazetelerde yayımlanan tahsilat genel tebliğlerinde de bu hususta düzenlemeler yapılmıştır.

Yukarıdaki düzenlemeler doğrultusunda, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların (dolayısıyla belediyelerin), 4734 sayılı Kanun kapsamındaki işlerden kaynaklı olarak hak sahiplerine 2.000 liranın üzerinde ödeme yapacakları zaman, vergi dairelerinden vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgeyi istemeleri gerekmektedir.

Ayrıca, 5393 sayılı Belediye Kanunu ile nüfusu 50.000’in altında olan belediyelere performans programına ve bütçenin hazırlanmasına esas teşkil edecek olan stratejik plan hazırlama zorunluluğu getirilmemiştir. Ancak, **İÇİŞLERİ BAKANLIĞI Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü’nün 13/08/2008 tarihli ve B.05.0.MAH.0.65.001/80000-21584 sayılı genelgesinde, stratejik plan hazırlama zorunluluğu bulunmayan belediyelerin performans**

programı yapıp yapmayacaklarına dair açık bir ifade bulunmamaktadır.

Bu durumun, ilgili Bakanlıktan sorularak açıklığa kavuşturulması yerinde olacaktır.

Cevaplayan: Yüksel KOÇAK

TBB Mali Hizmetler Müdürü

Fahrettin AKTAŞ
Nusaybin Belediyesi
Yazı İşleri Müdürü
MARDİN

SORU: 1- Belediyemize ait Kültür ve Sanat Merkezi içerisinde bulunan Kafeteryayı ilçemizde bulunan kadın kooperatifine ihaleye çıkmadan yapılacak sözleşmeye dayanarak verebilir miyiz?

2- Belediyemize ait park içerisindeki aile çay bahçesi işletmek üzere 2007 yılında 6 yıllığına 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 45'inci maddesi gereğince kiraya verilmiş bulunmaktadır. Yüklenici belediyemize başvurarak ihale ile belirlenen yıllık kiranın kendisine fazla geldiğini belirterek indirilmesini istemektedir. Talep üzerine indirim yapılabilir mi?

CEVAP: 1- Sorunuzdan, Belediyenize ait Kültür ve Sanat Merkezi içerisinde bulunan kafeteryanın ihalesiz olarak ilçenizdeki kadın kooperatifine ihaleye çıkılmadan sözleşme yapılarak verilmesi düşünüldüğü anlaşılmaktadır.

Belediyenize ait Kültür ve Sanat Merkezi içerisinde bulunan kafeteryanın (dolayısıyla kafeterya da belediyeye ait olmaktadır) işletilmesi belediye tarafından yürütülmeyerek, üçüncü kişilere verilecekse ihale konusu gündeme gelecektir.

Bilindiği gibi, belediyelerin satım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işlemlerinin yürütülmesinde halen 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uygulanmaktadır. Bir başka ifadeyle, gelir getirici işler yapılacak ihale işlemleri 2886 sayılı Kanun kapsamında yürütülmektedir.

Bu nedenle, anılan kafeteryanın ihalesiz olarak herhangi bir kuruluşa verilmesinin uygun olmayacağı düşünülmektedir. Denetimlerde de bu durum tespit edilirse kamu zararı olduğu yönünde algılanarak, buna göre işlem yapılabilir.

Bunun dışında, eğer söz konusu kafeterya belediye tarafından işletilmeyerek, dışarıdan üçüncü bir gerçek veya tüzel kişiye kiraya verilerek işletilecekse işletmecisi adına işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmesi de gerekmektedir.

2- Yukarıda da ifade edildiği gibi, belediyelerin satım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işlemlerinin yürütülmesinde halen 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uygulanmaktadır.

Nitekim, ikinci sorunuzda belediyeye ait çay bahçesini Devlet İhale Kanunu kapsamında üçüncü bir şahsa işlettirilmek üzere 6 yıllığına kiraya verdiğiniz belirtilmektedir. İhale ile yapılan işlerde, bedel tespiti yapılmak ve şartname hazırlanmak suretiyle Kanunda belirlenen usullerin birisi ile ihaleye çıkılmakta, ihale sonucunda sözleşme imzalanmaktadır.

Yüklenicinin kira bedelinin yüksek olması nedeniyle indirimde bulunma talebinin işleme alınması mümkün değildir. Nihayet, ihale aşamasında istekli olarak ihaleye katılanlar kendi tekliflerini kendileri belirlemiştir.

Bu durumda, yüklenici kiranın fazla gelmesi nedeniyle çay bahçesini çalıştırmak istemiyorsa, işi bırakabilir. İş bırakmayla ilgili olarak sözleşmede yer alan hükümlerine göre (iş bırakmadan en az 3 ay önceden bildirim vs. gibi) işlem yapılması ve anılan çay bahçesinin yeniden ihalesinin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Cevaplandırın: Hafize ZÜLÜFLÜ

TBB Yazı İşleri Müdürü

Samim YAVUZ

Düzce Belediyesi
Yazı İşleri Müdürü

SORU: Meclis üye tam sayısı 25 olan Belediyede Başkanın katıldığı toplantılarda bu sayı 26 olarak değerlendirilmekte olup, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğu için gereken sayı 14 kabul edilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 23'üncü maddesi ile Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin 17'inci maddesi, meclis kararlarının kesinleşme hükümlerini içermektedir.

1- Belediye Başkanınca meclise iade edilen bir karar için, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğu ile değil de toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla ısrar edilirse, (örneğin 16 üyenin katıldığı toplantıda bu oran 9/7 olursa), iade edilen ancak meclis üye tam sayısının salt çoğunluğu ile ısrar edilmeyen karar geçersiz midir, yoksa Meclisin yine de çoğunluk bir kararı söz konusu olduğundan, kararın içerdiği hükümler onaylanmış sayılır mı?

2- Meclis üye tam sayısının salt çoğunluğuyla değil, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla ısrar edilen (9/7 gibi) karar hakkında Belediye Başkanının 5 günlük süre içerisinde yeniden iade etme yetkisi var mıdır? (Meclis üye salt çoğunluğu " 14 üye " ısrar etseydi karar alındığı anda kesinleşecekti.)

CEVAP: Belediye meclisi kararlarının kesinleşme yöntemi, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 23'üncü, Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin 17'nci

maddesinde açıklanmıştır. Söz konusu maddeye göre; *“Belediye başkanı, hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarını, gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere beş gün içinde meclise iade edebilir.*

Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar kesinleşir.

Belediye başkanı, meclisin ısrarı ile kesinleşen kararlar aleyhine on gün içinde idarî yargıya başvurabilir.

Kararlar kesinleştiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde mahallin en büyük mülkî idare amirine gönderilir. Mülkî idare amirine gönderilmeyen kararlar yürürlüğe girmez.

Mülkî idare amiri hukuka aykırı gördüğü kararlar aleyhine idarî yargıya başvurabilir.

Kesinleşen meclis kararlarının özetleri yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulur.” hükmünü taşımaktadır.

Buna göre; belediye meclisince alınan kararlardan;

-Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar,

-Yeniden görüşülmesi istenip de **belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar,** kesinleşir.

Bu hükümler çerçevesinde, belediye başkanı tarafından tekrar görüşülmek üzere iade edilen meclis kararları, meclisin gelecek ayki toplantısında meclis üye tam sayısının salt çoğunluğuyla kabul edilirse kesinleşmiş sayılacaktır. Belediye başkanı tarafından tekrar görüşülmesi için meclise iade edilen bir karar, meclis üye tam sayısının değil de, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kabul edilirse (ısrar edilirse) bu karar reddedilmiş sayılacağından, kesinleşerek yürürlüğe konulması mümkün değildir.

Belediyenizdeki duruma gelince;

1- Belediye Meclisi üye sayınız 25 olup, belediye başkanı ile birlikte üye tam sayınız 26 olmaktadır. Buna göre; meclis üye tam sayısının salt çoğunluğu için gereken sayı 14'tür.

Örneğinizde olduğu gibi, Meclisinizin 16 üye ile toplandığını varsayalım. Belediye başkanı tarafından tekrar görüşülmesi için meclise iade edilen bir karar, 14 üye tarafından kabul edildiği takdirde ısrar edilerek kesinleşmiş sayılacaktır. Şayet katılan 16 üyenin 9'u kabul, 7'si red oyu kullanırsa, bu karar reddedilmiş sayılacağından kesinleşerek yürürlüğe konulması mümkün değildir. Netice itibarıyla, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğu ile ısrar edilmeyen karar geçersizdir.

2- Meclis üye tam sayısının salt çoğunluğu ile değil de, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile ısrar edilen, yani örneğinizdeki gibi 9/7 şeklinde alınan karar hakkında belediye başkanının 5 günlük süre içerisinde yeniden (ikinci kez) iade etme yetkisi yoktur.

Cevaplayan: Mustafa DÖNMEZ

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn. Md'lüğü. Şb. Md.

Erol BOSTANCI

**Develi Belediyesi
KAYSERİ**

SORU: 1- Belediyemize paint ball faaliyeti ile ilgili işyeri açma ve çalışma ruhsatı başvurusunda bulundu. Buraya ruhsat verebilir miyim? Metrekare şartı arayabilir miyim? Güvenlik açısından sözleşme isteyebilir miyim? İstersem kiminle olmalıdır?

2- Formula 2 tarzında işyeri açma düşüncesinde olanlar var. Buralara ruhsat verebilir miyiz? Şartlar ne olmalıdır?

CEVAP: Paintball içi boya ile doldurulmuş küçük jelatin veya plastikten toplardan oluşan mermiler kullanılan silahlarla belli bir parkur içinde oynanan bir takım ve strateji sporudur.

Formula ise, FIA (Uluslararası Otomobil Federasyonu) tarafından düzenlenen otomobil yarışlarıdır.

Bu faaliyetlerin bir tür spor olduğu da düşünülebilir. Ancak, gerek Özel Beden Eğitimi ve Spor Tesisleri Yönetmeliğinde, gerekse 10 Ağustos 2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'te bu faaliyet konularına dair hükümler bulunmamaktadır.

Fakat, bu faaliyetler ticari amaçla yapıldığı için sonuç olarak yetkili mercilerden işyeri açma ve çalışma ruhsatı alacaklardır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5'inci maddede sıhhi, gayri sıhhi veya umuma açık olup olmadığına bakılmaksızın bütün işyerlerinde aranacak ortak şartlar düzenlenmiştir.

Paintball ve Formula faaliyetinin sıhhi işyeri niteliğinde olacağı değerlendirilmekte olup, Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre bu Yönetmelik kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sıhhi bir işyerinin açılması halinde, benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre işlem yapılacaktır.

Sıhhi işyerlerinin taşınması gereken genel ve özel nitelikler Yönetmeliğin Ek-1 listesinde gösterilmiştir. Bu listenin A- bölümünde sıhhi müesseselerde aranacak asgari ortak şartlar, B ve devamı bölümlerde ise işyerinin niteliğine göre özel şartlar düzenlenmiştir.

Yukarıdaki hükümler çerçevesinde, anılan Paintball ve Formula tesisine işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilirken Yönetmelikte yer alan ortak düzenlemeler ve sıhhi müesseseler için aranacak asgari ortak şartların yanı sıra, özel şart olarak Ek-1 listenin "H- TİYATRO, SİNEMA, DÜĞÜN SALONLARI, SİRK, LUNAPARKLAR VE GÖSTERİ MERKEZLERİ" bölümünde yer alan şartlardan uygun olanların aranmasının yerinde olacağı düşünülmektedir. Özellikle;

- Pistteki araçların kontrol ve bakımından sorumlu olmak üzere, teknik bilgi ve yeterliğe sahip en az bir mühendis ve bir teknisyen bulundurulması,

- Araçlarda emniyet kemeri bulundurulması,
- Can ve mal emniyeti için gerekli tedbirlerin alınmış olması,

...

- Zeminin toz kaldırmayacak uygun malzeme ile kaplanması,

- Bay ve bayanlar için ayrı, sıvı sabunlu, yeter sayıda tuvalet ve aynalı lavabo bulunması, önem taşımaktadır.

İdare bürosunun da, ortak hükümlere ve asgari şartlara uygun olması gerekmektedir.

Sonuç olarak, sonunuzda sözü edilen faaliyetler artık ülkemizde spor olarak kabul edilmekte ve bu faaliyetlere ilişkin federasyonlar da bulunmaktadır. 15/10/1999 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Özel Beden Eğitimi ve Spor Tesisleri Yönetmeliği'ne göre de, spor tesislerine Gençlik ve Spor Teşkilatınca izin verilmeden önce belediyeden alınan işyeri ruhsatı istenmektedir.

Cevaplandıran: Hafize ZÜLÜFLÜ

TBB Yazı İşleri Müdürü

Söğüt Belediyesi BİLECİK

SORU: İçkili lokanta ruhsatı bulunan bir binanın bağımsız girişi ayrı olan üst katına kahvehane ruhsatı vermemizde herhangi bir sakınca var mıdır? (Yani iki katlı bir bina, alt katı içkili lokanta, üst katı kahvehane olacak.)

CEVAP: 10 Ağustos 2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte içkili yerler ve kahvehaneler umuma açık istirahat ve eğlence yerleri arasında tanımlanmıştır.

Anılan Yönetmeliğin "**Birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerleri**" başlıklı onuncu maddesinde "**Madde 10- Adresi ve işleticisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana**

faaliyet dalı esas alınarak tek ruhsat düzenlenir. Talî faaliyet konuları ruhsatta ayrıca belirtilir.

Aynı adreste bulunsun bile ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerlerine ayrı ayrı ruhsat düzenlenir.

İşyerlerinin depo olarak kullandıkları yerler, işyeri açma ve çalışma ruhsatında gösterilir." hükmü yer almaktadır.

Yönetmeliğin dördüncü kısmında "Umuma Açık İstirahat ve Eğlence Yerleri", bu kısmın birinci bölümünde içkili yer bölgesinin tespiti ile içkili yer bölgesi olarak tespit edilemeyecek yerler düzenlenmiştir.

Yukarıdaki hükümlerde de, iki katlı bir binanın alt katında içkili lokanta, üst katında kahvehane olarak faaliyet göstermesini yasaklayıcı bir husus öngörülmektedir.

Ancak, üst kata kahvehane ruhsatı verilirken, yönetmelikte kahvehaneler için aranan şartların sağlanması gerekmektedir.

Cevaplandıran: Hafize ZÜLÜFLÜ

TBB Yazı İşleri Müdürü

Cemalettin CİVELEK

Düzce Belediyesi

SORU: Kolluk kuvvetinden (jandarma) Belediyemize gönderilen yazıda; jandarma sorumluluk alanındaki isimli büfenin açma ve kapatma saatlerine riayet etmediği belirtilmekte ve gerekli yaptırımın uygulanması istenmektedir. Söz konusu yer umuma açık istirahat ve eğlence yeri olmadığından ne tür işlem yapacağız?

CEVAP: Bilindiği gibi büfeler; tütün, sigara, kibrit, kapalı şişelerde alkollü içkiler memba suları, gazoz, paketlenmiş kuruyemişler, çikolata, çiklet ve her türlü konserve vb. maddelerde açıkta olmamak kaydıyla sandviç, tost, kurabiye, paket tereyağı, margarin, yağı, kapalı kaplarda yoğurt, süt, ayran gibi maddeler ile gazete mecmua zarf, kâğıt vb. maddeler satılmak üzere yaya ve trafiği engellemeyecek şekilde yetkili merciler tarafından uygun görülecek yer ve şekilde yapılan yerlerdir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin tanımlara dair 4'üncü maddesinin (g) bendinde umuma açık istirahat ve eğlence yerinin tanımı yapılmış olup, bu çerçevede "Umuma açık istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili

yerler; sinema, kahvehane ve kiraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri”dir.

Yönetmeliğin 33’üncü maddesine göre, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatleri, belediye sınırları içinde belediye encümeni, bu yerler dışında il encümeni tarafından tespit edilecektir.

İskele, istasyon, hava meydanı, terminal, garaj, benzin istasyonu ve benzeri yerler ile kara, deniz ve hava ulaşım merkezleri ile fuar, panayır, sergi ve pazar kurulması gibi zorunluluk arz eden yer ve zamanlarda, sabahçı kahvesi ve benzeri diğer tesislere, bağlı olduğu kolluk kuvvetinin görüşü alınmak suretiyle yetkili idare tarafından geçici veya sürekli izin verilebilecektir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatlerinin belirlenmesi konusunda 5393 sayılı Kanun’da belediye encümenlerine görev vermiştir.

Sorunuzda sözü edilen yer köy olmasına ve jandarmanın sorumluluk alanına girmesine rağmen, adı geçen köyün belediyenin mücavir alanı olduğu düşünülmekte olup, mücavir alanlardaki işyerlerinin ruhsatlandırılması ve denetiminin Belediyenizde olduğu varsayılmıştır.

Bu açıklamadan sonra yukarıdaki mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, belediye encümeni sadece İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu’nun 7’nci maddesinde tanımlanan umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için açılış ve kapanış saati düzenleyecektir.

Bu bakımdan, büfeler umuma açık istirahat ve eğlence yeri olmadığından, belediye encümeninizce de büfeler için açılış ve kapanış saati belirlenmediğinden, ilgili kolluk kuvvetine yukarıdaki mevzuat hükümleri ve bilgiler dahilinde açıklama içeren bir yazı gönderilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: Hafize ZÜLÜFLÜ

TBB Yazı İşleri Müdürü

Söğüt Belediyesi BİLECİK

SORU: Mülkiyeti Ertuğrulgazi Vakfına ait olup, tasarrufu Vakıf Başkanı Kaymakamlığa ait olan ve Kaymakamlık tarafından kiraya verilen arsa üzerinde; kıl çadırda sürdürülen gözleme pişirme ve çay, ayran servisi şeklinde faaliyet gösteren bir işyerinin ruhsatlandırılmasında Belediyemizin

izleyeceği prosedür nedir? Böyle bir işyeri hangi sınıfa girecektir?

CEVAP: Bilindiği üzere, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 9’uncu maddesinde “Bu Yönetmelik kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sıhhi bir işyerinin açılması halinde, benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre işlem yapılır.” hükmü bulunmaktadır. Bu hüküm doğrultusunda çadırda gözleme yapılıp satılmasına en yakın faaliyet olarak; Aynı Yönetmeliğin “**SIHHÎ MÜESSESELER İÇİN SINIFLARINA VE ÖZELLİKLERİNE GÖRE ARANACAK NİTELİKLER**” başlıklı Ek-1 listesinin “D- LOKANTA, AYAKTA YEMEK YENİLEN YERLER, KAFETERYA, YEMEĞİ PAKETTE SATAN YERLER VE BENZERİ İŞYERLERİ” kısmında gösterilen “**d) Ayakta yemek yenilen yerler, kafeterya, yemeği pakette satan yerler**” görülmüştür.

Buralar için aranacak özellikler ise,

“d) Ayakta yemek yenilen yerler, kafeterya, yemeği pakette satan yerler

1- Yemek pişirme ve kapları temizleme yeri olmak üzere en az iki bölümden oluşacaktır.

2- Havalandırma en azından aspiratörle sağlanacaktır.” şeklinde gösterilmiştir.

Çadırda odunlu fırın kullanılarak çevrenin kirletilmesinin söz konusu olmadığı düşünülerek, sorunuzda yer alan faaliyet sıhhi müessese olduğu varsayılmaktadır.

Bu kapsamda söz konusu işyerinin, ilgili Yönetmeliğin 5’inci maddesinde yer alan ortak şartlar ile, EK-1 listenin A- Bölümünde gösterilen sıhhi işyerlerinde aranacak asgari ortak şartlardan yürütülecek faaliyet için gerekli olanlar ve çadırın büyüklüğü, kurulduğu alan vb. hususlar dikkate alınarak yukarıda sözü edilen “**d) Ayakta yemek yenilen yerler, kafeterya, yemeği pakette satan yerler**

1- Yemek pişirme ve kapları temizleme yeri olmak üzere en az iki bölümden oluşacaktır.

2- Havalandırma en azından aspiratörle sağlanacaktır.” kriterlerinin yerine getirilmesi suretiyle ruhsatlandırılabilirliği düşünülmektedir.

Ayrıca, İşçileri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce Isparta Belediye Başkanlığına gönderilen 28.9.2005 tarihli ve B050MAH0650002/9505-82498 sayılı yazıda da “... Çadır, baraka veya büfe gibi yerlerde yürütülecek olan sıhhi işyeri faaliyetleri için ruhsat düzenlenmesinde sakınca bulunmamaktadır. Bu gibi yerlerde yürütülecek faaliyetin cinsine göre, işyerinde temiz su bulunması, yangına karşı önlem alınmış olması, çalıştıracak kişinin ustalık belgesine sahip olması vb.

belgeler istenebilecektir.” denilmiş olup, bu görüşün de göz önüne alınması gerekmektedir.

Cevaplayan: Hafize ZÜLÜFLÜ

TBB Yazı İşleri Müdürü

Ahmet OLGAC

*Mardin Belediyesi
Zabıta Müdürü*

SORU: İlimiz Cumhuriyet Meydanı 340 no'lu yerde bulunan Turizm, içkili restoran açma talebinde bulunmaktadır. Söz konusu adreste (yanında) Vakfı eğitime muhtaç çocuklara eğitim vermektedir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 32'nci maddesinde yer alan mesafe şartının, içkili restoran açma talebine engel teşkil edip etmeyeceğinin bildirilmesini arz ederiz.

CEVAP: 10 Ağustos 2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 32'nci maddesinde “Meyhane, kahvehane, kiraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, **resmî ve özel okul binalarından ve ilk ve orta öğretim öğrencilerinin barındığı öğrenci yurtları ile anaokullarından**, kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklıkta bulunması zorunludur. **Özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ile okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumları için bu zorunluluk aranmaz. Ancak söz konusu özel öğretim kurumlarıyla yukarıda belirtilen türdeki işyerleri aynı binada bulunamaz.**

Turizmin yoğun olduğu yörelerdeki okulların tatil olduğu dönemlerde yukarıda belirtilen işyerleri ile okullar arasında yüz metre şartı aranmaz.” hükümleri mevcuttur.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 1'inci maddesi “Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzelkişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzelkişiler tarafından açılan okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim kurumları ve bu düzeyde haberleşme ile öğretim yapan kuruluşlar, çeşitli kurslar, dershaneler, öğrenci etüd eğitim merkezleri, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, bîçki dikiş yurtları ve benzeri kurumların kurum açma, öğretime başlama, eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi konularındaki hükümleri kapsar.” şeklinde düzenlenmiştir.

23.6.1985 tarihli ve 18790 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği”nin 7.9.1991 ve 9.9.1999 tarihli Resmi Gazetelerde yayımlanan değişik 4'üncü maddesinde, “**Kurum**”, **okul öncesi eğitim, ilköğretim, orta öğretim kurumları, kurslar, dershaneler ve öğrenci etüd eğitim merkezlerini, “Okul”, okul öncesi eğitim, ilköğretim ve orta öğretim kurumlarıyla milletler arası özel okulları** şeklinde tanımlanmıştır.

Sorunuzda sözü edilen vakfın özel okul işletip işletmediği belirtilmemekle birlikte, belediye zabıta müdürlüğü ile yapılan telefon konuşmasından muhtaç çocuklara gönüllü olarak eğitim verdiği ve içkili restoran açma talebinde bulunan işyerinin bitişik binasında olduğu anlaşılmıştır.

Yukarıdaki hükümler çerçevesinde, sorunuzda sözü edilen vakıf “okul” tanımı dışında bulunduğundan, 100 metre mesafe şartının uygulanmayacağı, ancak “kurum” tanımı içinde değerlendirilerek, meyhane, kahvehane, kiraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerle aynı binada faaliyet gösteremeyeceği düşünülmektedir.

Cevaplayan: Hafize ZÜLÜFLÜ

TBB Yazı İşleri Müdürü

Avni KÖKSAL

*Yazı İşleri Müdürü
Kavak/SAMSUN*

SORU: 4857 sayılı İş Kanunu'nun 41/8 fıkrasında, “Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz.” denilmektedir.

4857 sayılı Yasa'da yıllık 270 saati aşan fazla çalışmalara ilişkin ücretin ödenip ödenemeyeceği konusunda bir hüküm olmadığından, yapılacak uygulamaya esas olmak üzere ve iş durumu itibarıyla işçileri çalıştırmanın zorunlu olduğundan yasal boşluğa düşmemek için görüşlerinizin bildirilmesini arz ederim.

CEVAP: 4857 sayılı İş Kanunu'nun 63'üncü maddesine göre; “*Genel olarak çalışması süresi haftada en çok kırkbeş saattir. Aksi kararlaştırılmamışsa bu süre, işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine eşit ölçüde bölünerek uygulanır. Tarafların anlaşması ile haftalık normal çalışma süresi, işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine, günde onbir saati aşmamak koşulu ile farklı şekilde dağıtılabilir. Bu halde, iki aylık süre içinde işçinin haftalık ortalama çalışma süresi, normal haftalık çalışma süresini aşamaz.*” hükmünü,

Aynı Yasa'nın "**Fazla çalışma ücreti**"ni düzenleyen 41'inci maddesi; *"Ülkenin genel yararları yahut işin niteliği veya üretimin artırılması gibi nedenlerle fazla çalışma yapılabilir. Fazla çalışma, Kanunda yazılı koşullar çerçevesinde, haftalık kırkbeş saati aşan çalışmalardır.*

Her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde elli yükseltilmesi suretiyle ödenir.

Fazla çalışma yapan işçi isterse, bu çalışmalar karşılığı zamlı ücret yerine, fazla çalıştığı her saat karşılığında bir saat otuz dakikayı serbest zaman olarak kullanabilir.

İşçi hak ettiği serbest zamanı altı ay zarfında, çalışma süreleri içinde ve ücretinde bir kesinti olmadan kullanır. Fazla saatlerle çalışmak için işçinin onayının alınması gerekir.

Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz..." hükmü,

6.4.2004 tarihli ve 25425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İş Kanunu'na ilişkin **Fazla çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği**'nin 5'inci maddesi; *"Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz. Bu süre, işyerlerine ve yürütülen işlere değil, işçilerin şahsına ilişkindir..."* hükmü mevcuttur.

Anılan Yasa ve yönetmelik hükümlerinin incelenmesinden; genel olarak çalışma süresinin haftada en çok 45 saat olduğu, aksikararlaştırılmamışsa bu sürenin, işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine eşit ölçüde bölünerek uygulanacağı, işin niteliği nedeniyle fazla çalışma yapılabileceği, haftalık kırkbeş saati aşan çalışmaların ise fazla çalışma olacağı, bu durumda her bir saat fazla çalışma için verilecek ücretin, normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının %50 yükseltilmesi suretiyle ödeneceği, ancak her halükarda fazla çalışma süresi toplamının bir yılda 270 saatten fazla olamayacağı, fazla çalışma yapan işçinin isterse, bu çalışmalar karşılığı zamlı ücret yerine, fazla çalıştığı **her saat karşılığında bir saat otuz dakikayı** (bir buçuk saat) serbest zaman olarak kullanabileceği, işçi hak ettiği serbest zamanı altı ay zarfında, çalışma süreleri içinde ve ücretinde bir kesinti olmadan kullanacağı, *fazla çalışma süresinin ikiyüzyetmiş saatle sınırlı tutulmasının*, işyerlerine ve yürütülen işlere değil, işçilerin şahsına ilişkin olduğu, yani işçilerin korunarak daha sağlıklı ve çalışma güçlerinin üzerinde çalıştırılmasının önlenmesine yönelik olduğu,

Netice itibarıyla, fazla çalışma süresinin hiçbir durumda yılda 270 saatten fazla olamayacağından, işçinin bu süreden fazla çalıştırılması ve bunun ücret veya serbest zaman olarak kullanılamayacağı, değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: Mustafa DÖNMEZ

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn. Md'lüğü. Şb. Md.

Salih ÇELEBİ

SORU: 28 yıl 11 ay Maliye'de çalıştıktan sonra Eylül 2007'de 3'üncü derecenin 4'üncü kademesinden emekli oldum. Bulunduğum ilçenin Belediye Başkanı beni Belediye. Başkan Yardımcısı olarak açıktan atamak istedi. Fakat İlçedeki Başkan Yardımcısı Kadrosu 1'inci derece olduğu için atama olmuyor. Meclis kararı ile 3'üncü dereceye çekilebilir mi, çekilebilirse atamam olur mu?

CEVAP: Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik, belediyelerin kadro tespit, ihdas ve iptaline ilişkin temel esasları belirlemiş, ayrıca memur kadrolarının en alt ve üst derece aralıklarını göstermiş, bu derecelere atanma ve yükselmelerde ise ilgili mevzuat hükümlerini referans göstermiştir.

Bu kapsamda Norm Kadro Yönetmeliği'nde, belediye başkan yardımcısı kadrolarının en alt ve üst derece aralıkları 1'inci derece olarak belirlenmiştir. Söz konusu Yönetmeliğe göre; belediyememur kadrolarının tespit, ihdas ve iptaline ilişkin yetki, belediye meclisine ait olmakla birlikte, başkan yardımcısı kadrolarının derece aralığı 1'inci derece olarak belirlendiği için, meclisin bu aralığı daha aşağı (2, 3, 4'üncü derece gibi) çekme yetkisi bulunmamaktadır.

Belediye başkan yardımcılığı görevde yükselme sınavına tabi bir görev olmamakla birlikte, bir memurun bu kadroya atanabilmesi için genel hükümlere göre 1'inci dereceye atanabilme koşullarını taşıması gerekir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 68'inci maddesinin (B) bendine göre; 1'inci dereceye atanabilmek için en az iki yıllık yüksek okul mezunu olmak ve Kanun'da yazılı süre kadar hizmete sahip olmak gerekir. Yazınızda belirtilmemiş olmakla birlikte, 3'üncü dereceden emekli olmanızdan lise mezunu olduğunuz anlaşılmaktadır. Bu durumda, lise mezunu bir memurun belediye başkan yardımcısı kadrosuna atanabilmesi, ne yazık ki, mümkün değildir.

Cevaplayan: Mustafa DÖNMEZ

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn. Md'lüğü. Şb. Md.

Mustafa SAYAR

Alacalar Belediyesi

Aybastı/ORDU

SORU: Belediyemiz dairelerinin iş ve işlemlerini, belediyenin tek memuru olarak ben (muhasibeci) yürütmekteyim. Belediyemizin fen işlerini yürütmek üzere Kaymakamlık Oluru ile bir başka belediyeden geçici görevli (günü birlik) memur çalıştırmaya başladık. Söz konusu personele, aylığının 2/3 ü oranında aylık maaş verebilir miyiz?

Bu bahisle;

Bu geçici görevli personele aylığının 2/3 ü oranındaki aylık maaş ödemesi yapılması yanlış mı olur? Yanlış ise ne tür bir belge düzenlenerek ne ad altında ve ne kadar ödeme yapılması mümkündür.

CEVAP: Bulundukları yerden başka yerlerdeki görevlere vekalet eden memurlara, 6245 sayılı Harcırah Yasası hükümleri uygulanmakta, bunlara vekalet aylığı ödenmemektedir.

Konu hakkında 6245 sayılı Harcırah Yasası'nın "Memuriyet mahalli dışına gönderilenlerin gündeliği" başlıklı 39 uncu maddesi; *"Resmi bir görevle memuriyet mahalli içinde bir yere gönderilenlere gündelik verilmez. Geçici bir görevle memuriyet mahalli dışındaki bir yere gönderilenlerden, buralarda ve yolda öğle (saat 13.00) ve akşam (saat 19.00) yemeği zamanlarından birini geçirenlere 1/3, ikisini geçirenlere 2/3 oranında ve geceyi de geçirenlere tam gündelik verilir."* hükmünü taşımaktadır.

Aynı Yasa'nın 42'nci maddesi ise; yurt içinde geçici görevle başka bir yere gönderilenlere, bu Yasa'ya göre verilecek yevmiyeler, görev yerine varış tarihinden itibaren ilk 90 gün için tam, müteakip süre için 2/3 oranında (dikkat edilirse aylığın değil, yevmiyenin 2/3'ü) ödeneceğini öngörmektedir. Yurt içinde geçici görev yerine varış tarihinden itibaren bir yıllık süre içinde aynı yerde aynı iş için aynı kişiye 180 günden fazla yevmiye verilemez. Geçici görevde yapılacak ara vermeler bu süreyi veya gündelik oranının artırılmasına etkili olamaz.

Harcırah Yasası'nın 14'üncü maddesine göre, memuriyet merkezinin bulunduğu yer dışındaki bir göreve vekaleten gönderilenlere yol masrafı da verilecektir. Ayrıca bunlara hamal, bagaj ve ikametgah veya görev mahalli ile istasyon, iskele, durak arasındaki nakil masrafları da verilecektir.

Cevaplayan: Mustafa DÖNMEZ

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn. Md'lüğü. Şb. Md.

Kızderbent Belediyesi

SORU: Kızderbent Belediyesinde işçi olarak çalışmaktayım. Herhangi bir sendika üyeliğim yok. Sadece belediye meclisinin almış olduğu karara istinaden maaş hesaplanıyor. Bu kararda belediyemizde çalışan işçilere devlet memurları için belirlenen aylık kat sayısının 19.000 gösterge rakamı ile çarpımı sonucunda bulunan tutarda aylık brüt ücret ödenir diyor. Bu kararda başka bir ödmeden bahsedilmiyor.

Bu karar doğrultusunda; 6772 sayılı Kanun'a göre ilave tediye alabilir miyim?

Eşim çalışmıyor yeni doğum yaptı? Doğum yardımı alabilir miyim? Eğer alabilirsem nereden ve ne kadar alabilirim. İzin hakkım var mıdır?

CEVAP: 1- Bilindiği üzere, işçilere ikramiye verilmesi, 4.7.1956 tarih ve 6772 sayılı Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması ve 6452 Sayılı Kanunla 6212 Sayılı Kanun'un 2'nci Maddesinin Kaldırılması Hakkında Kanun ile düzenlenmiştir.

Söz konusu Yasa; belediyeler ve bunlara bağlı teşekküllerde İş Kanunu kapsamına giren veya girmeyen yerlerde çalışmakta olan ve bu Kanun'daki tanıma göre işçi vasfında olan kimselere, ücret sistemleri ne olursa olsun, her yıl için birer aylık istihkakları tutarında ilave tediye (ek ödeme, ikramiye) yapılacağını öngörmektedir. Yine, bu ödemeler (ikramiye)den ayrı olarak her yıl için bir aylık istihkakları tutarını geçmemek üzere Bakanlar Kurulu kararıyla aynı oranda bir ilave tediye daha yapılabilir.

Yasa'da sözü geçen işçi vasfında olan kimseler, yani işçi kavramının tanımına ise, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2'nci maddesinde açıklık getirilmiştir. Anılan madde hükmüne göre; işçi, bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye işçi denilmektedir.

Yukarıdaki yasa hükümleri değerlendirildiğinde; 6772 sayılı Kanun'a göre yapılacak ödemelerle ilgili bir kısıtlama bulunmadığı, bir yerde işçi olarak çalışıyor olmanın yeterli olduğu anlaşılmaktadır.

2- Çalışmayan eş için doğum yardımı alıp alamayacağınıza gelince; bilindiği üzere, kurum, kuruluş ve ortaklıklara ait işyerlerinin kadro veya pozisyonlarında çalışanlar için toplu iş sözleşmesi, personel kanunları veya ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre belirlenen malî haklar ile sosyal yardımları mevcuttur. Bu hükümlerde ücret, izin, doğum izin süresi, çalışmayan eş için yardım yapılıp yapılamayacağı, doğum yardımı gibi hususlara yer verilir. Ayrıca bu yardımlardan ne şekilde yararlanılacağı belirtilir. Yazınızdan toplu iş sözleşmesi hükümlerine

tabi olmadığınız anlaşıldığından, sosyal yardımlardan yararlanamayacağınız düşünülmektedir.

Ancak, izin hakkından yıllık ücretli izni kastediyorsanız, İşçilerin “Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri”, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 53 üncü maddesinde düzenlenmiştir. Söz konusu madde hükmüne göre; “İşyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verilir...

İşçilere verilecek yıllık ücretli izin süresi, hizmet süresi;

a) Bir yıldan beş yıla kadar (beş yıl dahil) olanlara on dört günden,

b) Beş yıldan fazla onbeş yıldan az olanlara yirmi günden,

c) Onbeş yıl (dahil) ve daha fazla olanlara yirmialtı günden,

az olamaz....” hükmünü öngördüğünden, tüm işçilerin çalışma sürelerine göre yasada gösterilen süre kadar yıllık izin hakkı vardır.

Cevaplayan: Mustafa DÖNMEZ

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn. Md’lüğü. Şb. Md.

Abdulkadir BEKTAŞ

*Mutan Barajı Anıtma Tesisi
ZONGÜLDAK*

SORU: İnönü Üniversitesi Malatya MYO Maden Bölümü mezunuyum. Halen Metropolitan Belediyeler Birliği Mutan Barajında 657 sayılı Yasaya tabi Koruma ve Güvenlik Görevlisi olarak (5/1) GİH sınıfında görev yapmaktayım.

Yıllardır görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavına katılamadım. Nedeni ise, bundan yaklaşık 4 yıl önce kurumda boş bulunan teknisyen kadrosuna müracaat ettim. Ancak, koruma ve güvenlik görevlisi başka bir işte çalıştırılmayacağı mazeretiyle beni bu sınavdan ellediler.

Başkanın izniyle gönderilip, üniversitenin yaptığı unvan değişikliği sınavına tüm masrafları kendim

ödemek şartıyla bu sınava katılmak istedim. Şuan Norm Kadromuza göre boş kadro bulunmamaktadır. Bu yüzden, bu sınava giremeyeceğim söylenmektedir.

Bu çerçevede;

- Ben bu sınava unvanımı alıp, başka kuruma geçmek için başvurabilir miyim?

- Kurumum benim için önceki boş kadroyu talep edip, beni bu sınava gönderebilir mi?

Bu konuda izlemem gereken başka bir yol varsa aydınlatmanızı saygılarımla arz ederim.

CEVAP: Meslek Yüksek Okulu Maden Bölümü mezunu olup, Metropolitan Belediyeler Birliği Mutan Barajında 657 sayılı Yasaya tabi Koruma ve Güvenlik Görevlisi olarak çalıştığınızdan bahisle, görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavına katılarak unvan değişikliği yapmak isteğinizi, göreviniz itibarıyla bu sınava girip giremeyeceğinizi konu alan yazınız incelenmiştir.

Mahalli idarelerde görev yapan Devlet memurlarının görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavla yapılmaktadır. Bu konuda İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve 05.02.2000 gün ve 23952 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İl Özel İdareleri, Belediyeler ve İl Özel İdareleri ve Belediyelerin Kurdukları Birlik, Müessese ve İşletmeler İle Bunlara Bağlı Döner Sermayeli Kuruluşlardaki Memurların Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik”in ‘hizmet grupları’ başlığını taşıyan değişik 5’inci maddesinde, **Tekniker** kadrosu da unvan değişikliğine tabi kadrolar arasında sayılmıştır.

Bu nedenle, Tekniker kadrosuna atanabilmeniz için kurumunuzda münhal tekniker kadrosu bulunması ve açılacak unvan değişikliği sınavına girip, başarılı olmanız gerekmektedir. Kurumda boş kadro bulunmaması halinde, mevcut olmayan veya boşalması muhtemel kadroya başvurulması mümkün değildir.

Cevaplandiran: Mustafa DÖNMEZ

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn. Md’lüğü. Şb. Md.

RESMÎ GAZETE

EKİM

KANUN

KANUN: 2009 Yılında İstanbul Şehrinde Yapılacak Beşinci Dünya Su Forumunun Organizasyonu ile Katma Değer Vergisi Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun

Kanun No:5804

Kabul Tarihi: 15/10/2008

İçerik: Bu kanun, 24/1/2008 tarihli ve 5732 sayılı Kanun ile uygun bulunan Beşinci Dünya Su Forumu Organizasyonu İçin Çerçeve Anlaşma ve Anlaşma Mektubu'na uygun olarak 2009 Yılı Mart Ayında İstanbul Şehrinde Yapılacak Beşinci Dünya Su Forumunun organizasyonundan sorumlu Forum Sekreteryaasının görev, yetki, çalışma usul ve esasları ile diğer düzenlemeleri kapsar.

23 Ekim 2008 tarih ve 27033 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

KANUN: Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Kanun No: 5805

Kabul Tarihi : 15/10/2008

İçerik: 24/6/1995 tarihli ve 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"3, 5, 7 ve 8'inci madde hükümlerini karşılayan başvurular, coğrafi işaretin menşe ad olduğu durumlarda, Enstitü tarafından Resmî Gazete ile coğrafi işaretin üretim alanını kapsayan ilde yayımlanan bir yerel gazetede yayımlanır, coğrafi işaretin ait olduğu üretim alanının birden fazla ili kapsaması durumunda ise coğrafi işaretin kapsadığı bütün illerde yayımlanmak şartıyla, bu illerde yayımlanan yerel gazetelerden birinde ilan yoluyla yayımlanır. Coğrafi işaretin mahreç işareti olduğu durumlarda, menşe adlar için geçerli olan, Resmi Gazete ve yerel gazete ilanına ek olarak başvurunun Resmi Gazete'de ilan edildiğine ilişkin bilgi ilanı, yurt çapında dağıtımı olan en yüksek tirajlı günlük iki gazeteden birinde ilan yoluyla yayımlanır. Yayıma ilişkin her türlü masraf başvuru sahibinden karşılanır."

23 Ekim 2008 tarih ve 27033 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

BAKANLAR KURULU KARARI

BAKANLAR KURULU KARARI: 17 Ağustos 1999 ve 12 Kasım 1999 Tarihlerinde Meydana Gelen Depremler Nedeniyle İşyerleri Yıkılan veya Ağır Hasar Gören Hak Sahiplerine Verilmek Üzere Bolu İli, Yaşamkent

Mahallesinde İnşa Edilen Ancak Çeşitli Nedenlerle Boş Kalan Bazı İşyerlerinin Bedelsiz Olarak Bolu Belediyesine Devredilmesi Hakkında Karar

Karar Sayısı: 2008/14192

İçerik: 17 Ağustos 1999 ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde meydana gelen depremler nedeniyle işyerleri yıkılan veya ağır hasar gören hak sahiplerine verilmek üzere Bolu İli, Yaşamkent Mahallesiinde inşa edilen ancak çeşitli nedenlerle boş kalan işyerlerinden ekli listede ada, parsel, kat ve işyeri numaraları gösterilenlerin bedelsiz olarak Bolu Belediyesine devredilmesi; Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 3/9/2008 tarihli ve 10947 sayılı yazısı üzerine, 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Kanunun 31'inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 22/9/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

21 Ekim 2008 tarih ve 27031 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

SINIR TESPİT KARARI

SINIR TESPİT KARARI: İÇİŞLERİ BAKANLIĞINDAN

Karar Sayısı: 2008/10511

İçerik: Artvin İli Hopa İlçesi Merkez Bucağına bağlı Güvercinli Köyü ile Arhavi İlçesi Merkez Bucağına bağlı Yukarışahinler Köyü arasında kalan iki ilçe arası sınırın, özel krokisinde de gösterildiği üzere, "Mahallen Ataselim Deresi denilen derenin Güvercinli Köyü-Yukarışahinler Köyü Dere içi Mahallesi yoluyla kesişim noktasından başlayarak, buradan Ataselim Deresini takiben bu derenin Abagola Deresiyle kesiştiği noktaya çekilen hat, buradan Abagola Deresini akışı yönünde takiben bu derenin Kayabaşı Deresi ile kesiştiği noktada son bulunan hat" olarak belirlenmesi, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 2. maddesinin (B) ve (D) fıkralarına göre uygun görülmüştür.

18 Ekim 2008 tarih ve 27028 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

YER ADININ DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KARAR

YER ADININ DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KARAR:

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINDAN

Karar Sayısı: 2008/10512

İçerik: İzmir İli Urla İlçesi sınırları dahilinde bulunan Toloz Limanı adının "Emir Çaka Bey" olarak değiştirilmesi, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 2'nci maddesinin (B) ve (D) fıkralarına göre uygun görülmüştür.

18 Ekim 2008 tarih ve 27028 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

İDARİ BAĞLILIĞIN DEĞİŞTİRİLMESİ KARARI

İDARİ BAĞLILIĞIN DEĞİŞTİRİLMESİ KARARI:

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINDAN

Karar Sayısı: 2008/10510

İçerik: Amasya İli Hamamözü İlçesi Merkez Bucağı Aşağıovacık Köyünün, aynı ilin Gümüşhacıköy İlçesi Merkez Bucağına bağlanması; 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 2'nci maddesinin (B) ve (D) fıkralarına göre uygun görülmüştür.

18 Ekim 2008 tarih ve 27028 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK

YÖNETMELİK: BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞINDAN: Binalarda Isı Yalıtımı Yönetmeliği

İçerik: (1) Bu Yönetmeliğin amacı; binalardaki ısı kayıplarının azaltılmasına, enerji tasarrufu sağlanmasına ve uygulamaya dair usul ve esasları düzenlemektir. (2) Bu Yönetmelik, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu kapsamındaki belediyeler dahil olmak üzere, bütün yerleşim birimlerindeki binalarda uygulanır. (3) Münferit olarak inşa edilen ve ısıtılmasına gerek duyulmayan depo, cephanelik, ardiye, ahır, ağıl ve benzeri binalarda bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanması zorunlu değildir. (4) 180 sayılı Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamenin 32'nci maddesi kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşları, il özel idareleri ve belediyeler, bu Yönetmeliğe uymak ve bu Yönetmeliği uygulamakla yükümlüdürler.

9 Ekim 2008 tarih ve 27019 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: ULAŞTIRMA BAKANLIĞINDAN: Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 28/8/2007 tarihli ve 26627 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliğinin 3'üncü maddesinin (ç) ve (e) bentleri, 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (c), (d) ve (e) bentleri, 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, Geçici 1'inci maddesinin birinci fıkrası ve Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-4 değiştirilmiştir.

11 Ekim 2008 tarih ve 27021 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun Görev, Yetki, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun, görev, yetki çalışma usul ve esasları ile Kurul üyelerinin hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir.

11 Ekim 2008 tarih ve 27021 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı, 5510 sayılı Sosyal

Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre sigortalı sayılanlar ve bunların bakmakla yükümlü oldukları veya hak sahibi çocuklarının çalışma gücü veya meslekte kazanma gücü kayıp oranlarının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

11 Ekim 2008 tarih ve 27021 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞINDAN: İller Bankası Kanunu Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 9/3/1990 tarihli ve 20456 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İller Bankası Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 18'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin dördüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. "Kredilerin vadesi içerisinde tamamen kapatılması esastır. Herhangi bir sebeple tahsil edilemeyen anapara ve faizler cari ay sonunda kapitalize edilerek, müteakip ay içerisinde tahsil edilir."

12 Ekim 2008 tarih ve 27022 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞINDAN: Elektrik Enerjisi Üretimine Yönelik Jeotermal Kaynak Alanlarının Kullanımına Dair Yönetmelik

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı, elektrik enerjisi üretimine uygun jeotermal kaynak alanlarının kullanımına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

14 Ekim 2008 tarih ve 27024 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SAĞLIK BAKANLIĞINDAN: Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 14/10/1999 tarihli ve 23486 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde yer alan "nüfus cüzdanı örneği" ibaresi "T.C. Kimlik Numarası" olarak değiştirilmiştir.

17 Ekim 2008 tarih ve 27027 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SAĞLIK BAKANLIĞINDAN: Akupunktur Tedavisi Uygulanan Özel Sağlık Kuruluşları ile Bu Tedavinin Uygulanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 17/9/2002 tarihli ve 24879 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Akupunktur Tedavisi Uygulanan Özel Sağlık Kuruluşları ile Bu Tedavinin Uygulanması Hakkında Yönetmeliğin 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile aynı fıkranın (d) bendinde yer alan "noter onaylı" ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

17 Ekim 2008 tarih ve 27027 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SAĞLIK BAKANLIĞINDAN: Ambulanslar ve Acil Sağlık Araçları ile Ambulans Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
İçerik: 7/12/2006 tarihli ve 26369 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ambulanslar ve Acil Sağlık Araçları ile Ambulans Hizmetleri Yönetmeliğinin 11’inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan “nüfus cüzdanı örneği” ve “ve ikametgah ilmuhaberi”, (f) bendinde yer alan “mesul müdür tarafından onaylanmış nüfus cüzdanı fotokopileri”, (g) bendinde yer alan “ve ikametgâh ilmuhaberi” ibareleri yürürlükten kaldırılmış, (e) ve (f) bentlerinin sonuna “T.C. Kimlik Numarası” ibaresi eklenmiştir.

17 Ekim 2008 tarih ve 27027 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SAĞLIK BAKANLIĞINDAN: Diyaliz Merkezleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 8/5/2005 tarihli ve 25809 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Diyaliz Merkezleri Hakkında Yönetmeliğin 16’ncı maddesinin ikinci fıkrasının (e) bendi değiştirilmiş ve (h) bendi yürürlükten kaldırılmıştır. Aynı Yönetmeliğin 16’ncı maddesinin üçüncü fıkrası değiştirilmiştir.

17 Ekim 2008 tarih ve 27027 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SAĞLIK BAKANLIĞINDAN: Evde Bakım Hizmetleri Sunumu Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 10/3/2005 tarihli ve 25751 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Evde Bakım Hizmetleri Sunumu Hakkında Yönetmeliğin 9’uncu maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “nüfus cüzdanlarının fotokopisi” ibaresi “T.C. Kimlik Numarası” olarak değiştirilmiştir.

17 Ekim 2008 tarih ve 27027 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞINDAN: Motorlu Araçların Dış Gürültü Emisyonları ve Egzoz Sistemleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliğinde (70/157/AT) Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçların Dış Gürültü Emisyonları ve Egzoz Sistemleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliğinin (70/157/AT) 3’üncü maddesi, 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi, 7’nci maddesi, 8’inci maddesi, 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 10’uncu maddesi değiştirilmiştir. Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki Geçici Madde 4, Geçici Madde 5 eklenmiştir. Aynı Yönetmeliğin Ek I, Ek II ve Ek III’ü değiştirilmiş, Ek IV’ü yürürlükten kaldırılmıştır.

20 Ekim 2008 tarih ve 27030 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: ULAŞTIRMA BAKANLIĞI (DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI)’NDAN: İç Su Araçları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 21/10/2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İç Su Araçları Yönetmeliğinin 5’inci maddesinin birinci fıkrası, 9’uncu maddesi, 10’uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentleri, 15’inci maddesi, 46’ncı maddesinin birinci fıkrası ve 51’inci maddesinde yer alan “sağlık kurulu raporunda” ibaresi “sağlık raporunda” olarak değiştirilmiştir.

21 Ekim 2008 tarih ve 27031 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINDAN: İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı, il istihdam ve mesleki eğitim kurullarının oluşumu ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

21 Ekim 2008 tarih ve 27031 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 28/8/2008 tarihli ve 26981 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliğinin 9’uncu maddesinin dördüncü fıkrası, 32’nci maddesinin dokuzuncu fıkrasının birinci cümlesi, 39’uncu maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi, geçici 1’inci maddesinin ikinci fıkrası değiştirilmiştir.

23 Ekim 2008 tarih ve 27033 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINDAN: Fikir ve Sanat Eserlerinin Kayıt ve Tescili Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 17/5/2006 tarihli ve 26171 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Fikir ve Sanat Eserlerinin Kayıt ve Tescili Hakkında Yönetmeliğin 5’inci ve 13’üncü maddesi değiştirilmiştir.

28 Ekim 2008 tarih ve 27038 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞINDAN: Kamu Görevlilerinin Maluliyet İşlemleri Hakkında Tebliğ

İçerik: Bu Tebliğin amacı, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun malullük sigortası hükümleriyle getirilen hak ve yükümlülükler ile malullük işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve düzenlemektir.

9 Ekim 2008 tarih ve 27019 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞINDAN: Sigortalının Ölümünde Hak Sahibi Olan Ana ve Babaya Aylık Bağlanması Tespitine İlişkin Tebliğ

İçerik: Bu Tebliğin amacı, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa tabi sigortalı veya gelir/aylık almakta iken ölenlerin ana ve babasının hak sahibi olarak gelir/aylığa hak kazanıp kazanmadığını belirlemektir.

9 Ekim 2008 tarih ve 27019 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞINDAN: Kamu Görevlilerinin Tahsis Yardımlarına İlişkin Tebliğ

İçerik: Bu Tebliğin amacı, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre kamu görevlilerine, uzun vadeli sigorta kollarından bağlanan aylıklar ile öngörülen yardımlara ilişkin usul ve esasları belirlemek ve düzenlemektir.

9 Ekim 2008 tarih ve 27019 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞINDAN: Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4. Maddesinin Birinci Fıkrasının (c) Bendi Kapsamında Çalışan Sigortalıların Prime Esas Kazancının Tespitine İlişkin Tebliğ

İçerik: Bu Tebliğin amacı, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında bulunan sigortalıların, aynı Kanunun 80’inci maddesi gereğince prime esas tutulacak kazançlarının hesabında dikkate alınacak kazançlarını belirlemektir.

9 Ekim 2008 tarih ve 27019 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: MALİYE BAKANLIĞINDAN: Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 319)

14 Ekim 2008 tarih ve 27024 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞINDAN: 2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

22 Ekim 2008 tarih ve 27032 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞINDAN: Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının KDV İade Alacağından Mahsup Edilmesi Suretiyle Ödenmesi Hakkında Tebliğ

22 Ekim 2008 tarih ve 27032 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞINDAN: Ruhsat Vermeye Yetkili Mercilerce Verilen Ruhsatların Sosyal Güvenlik Kurumuna Gönderilmesi İle Geçici İskan veya Yapı Kullanma İzin Belgesinin Verilmesinde İlişiksizlik Belgesinin Aranılması Hakkında Tebliğ

İçerik: Bu Tebliğin amacı, valilikler, belediyeler, il özel idareleri ve ruhsat vermeye yetkili diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişilerinin; a) Yapı ruhsatı ve diğer tüm ruhsat veya ruhsat niteliği taşıyan işlemlerine ilişkin bilgi ve belgeler ile varsa bunların verilmesine esas olan istihdama ilişkin bilgileri Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmesinin, b) Geçici iskan veya yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce ilgililerden, yapılan inşaat dolayısıyla borçlarının bulunmadığına dair Sosyal Güvenlik Kurumunca düzenlenmiş ‘ilişiksizlik belgesi’nin aranılmasının, usul ve esaslarını düzenlemektir.

22 Ekim 2008 tarih ve 27032 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: MALİYE BAKANLIĞINDAN: Tedavi Yardımına İlişkin Uygulama Tebliği (Sıra No: 6)

İçerik: Bu Tebliğin amacı; kapsama dâhil hak sahiplerinin sağlık kurum ve kuruluşlarında yapılan tedavilerine ait ücretler ile tedavi yardımına ilişkin işlemlerde, kurumlararası uygulama birliğinin sağlanması, sağlık hizmetlerinin ödeme kriterlerinin ve bunlara ilişkin esas ve usullerin tespit edilmesidir.

23 Ekim 2008 tarih ve 27033 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

SAYIŞTAY KARARI

SAYIŞTAY KARARI: SAYIŞTAY BAŞKANLIĞINDAN: Sayıştay Genel Kurulu İçtihadı Birleştirme Kararı

Esas No: 2008/1

Karar No: 5229/1

Konu: Yapım işlerinde sözleşme yılından sonra birim fiyatın değişmesi nedeniyle meydana gelen imalat artış ve azalışlarında imalatın yapıldığı yıl fiyatlarının mı, tespit yılı fiyatlarının mı uygulanacağı konusunda Temyiz Kurulunun 5.6.2003 tarihli ve 10191 sayılı ilamı ile 14.3.2005 tarihli ve 11590 sayılı ilamı arasında aykırılık bulunduğu bahisle içtihadın birleştirilmesi istemi.

23 Ekim 2008 tarih ve 27033 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

KURUL KARARI

KURUL KARARI: KAMU İHALE KURUMUNDAN: Kamu İhale Kurulu Kararı

Karar Tarihi: 16/10/2008

Karar No: 2008/DK.D-120

25 Ekim 2008 tarih ve 27035 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

GENELGELER

**T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü**

Sayı : B.05.0.MAH.0.65.001/80000-23900
Konu : Özürlüler İçin Gerekli
Düzenlemelerin Gerçekleştirilmesi

10/09/2008

.....VALİLİĞİNE

Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğünün “Özürlüler için gerekli düzenlemelerin gerçekleştirilmesi” ile ilgili 12/08/2008 tarih ve 9731 sayılı yazısı ilişikte gönderilmiştir.

Konunun il özel idaresine ve iliniz dahilindeki belediyelere duyurulmasını, özürlülerle ilgili her türlü düzenlemenin standartlara uygun olarak gecikmeksizin gerçekleştirilmesini, eylem planları çerçevesinde yapılan düzenlemeler hakkında her yıl Ocak ayı sonuna kadar Bakanlığımıza bilgi verilmesini rica ederim.

Ercan TOPACA
Vali
Bakan a.
Genel Müdür

EK:
Yazı

DAĞITIM:

Gereği:
81 İl Valiliğine

Bilgi:
Başbakanlık
(Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü)

**T.C.
BAŞBAKANLIK
Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü**

Sayı : B.02.0.PPG.0.12-010-06/9731
Konu : Özürlüler İçin Gerekli
Düzenlemelerin Gerçekleştirilmesi

12 AĞU 2008

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA

İlgi : 12/07/2006 tarihli ve 26226 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış bulunan 2006/18 sayılı Genelge.

Kamu binaları, kamuya açık alanlar ve toplu taşıma araçlarının özürlülerin kullanımına uygun duruma getirilmesi 5378 sayılı Kanun ile hükme bağlanmış ilgi Genelge ile de uygulamada dikkat edilecek hususlar belirtilmiştir.

Söz konusu kanun ile yapıları çevrede ulaşılabilirlik konusunda yerel yönetimlere ve tüm kamu kurum ve kuruluşlarına yükümlülükler getirilmiş ve bunların gerçekleştirilmesi için 7 yıllık süre tanınmıştır. Ancak, geline nokta, kanunda belirtilen düzenlemelerin bir kısmının gerçekleştirildiği, yapılan düzenlemelerin ise mevzuatta belirtilen standartlara uygun olmadığı müşahade edilmektedir. Sonradan ilave harcama yapılmaması bakımından; konuyla ilgili mevzuat hükümlerine dikkat edilerek yeni yapılaşma alanlarında veya yeniden düzenleme yapılan alanlarda, kamu binalarının veya kamunun kullanımına tahsis edilmiş bulunan diğer yapıların, mevzuata uygun şekilde inşası sağlanacaktır.

Ülke gerçekleri ve tasarruf ilkelerine uygun hareket edilmesi, özürllülerle ilgili her türlü düzenlemenin standartlara uygun olarak, gecikmeksizin gerçekleştirilmesi, eylem planları çerçevesinde yapılan düzenlemelerin kamu kurum ve kuruluşlarınca bağlı ve ilgili bulundukları bakanlıklara, yerel yönetimlerce İçişleri Bakanlığına her yıl Ocak ayının sonuna kadar bildirilmesi ve ilgi genelge hükümlerine uygun hareket edilmesi konusunda kurum yöneticileri tarafından gereken önlemlerin alınmasını önemle rica ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.65.001/80000-24232
Konu : Sinyalizasyon sistemleri

12/09/2008

.....VALİLİĞİNE

- İlgi : a) 04/05/2004 tarih ve 80538 sayılı yazımız.
b) 25.06.2008 tarih ve 17296 sayılı yazımız.
c) Ulaştırma Bakanlığının 23/06/2008 tarih ve 459/2881 sayılı yazısı.

Trafik sinyalizasyon sistemlerinde kullanılan malzemelerin Türk Standartlarına uygunluğu konusu, 09.06.2008 tarih ve 26901 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Ulaşımında Enerji Verimliliğinin Artırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 11'inci maddesinde açıklanmıştır.

Konunun iliniz dahilindeki belediyelere duyurulmasını rica ederim.

Ercan TOPACA
Vali
Bakan a.
Genel Müdür

DAĞITIM :
Gereği :
81 İl Valiliğine

Bilgi :
Ulaştırma Bakanlığına
(Karayolları Genel Müdürlüğü)

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B050MAH060003/24804-62237
Konu : Birlik Aidatları

18/09/2008

.....VALİLİĞİNE
(İl Mahalli İdareler Müdürlüğü)

5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun "Birlik üyelerinin yükümlülükleri" başlıklı 21'inci maddesinde; "Birliğe karşı mali yükümlülüklerini yerine getirmeyen üye mahalli idarelerin ödemeleri gerekli miktar, birliğin başvurusu üzerine bu idarelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılan paydan, bu payların dağıtımını yapan kuruluş tarafından kesilerek alacaklı birliğe ödenir." hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm çerçevesinde mahalli idare birlikleri, üye mahalli idarelerin ödemeleri gereken aidatları, bu idarelerin İller Bankası payından kestirmek suretiyle tahsil etmektedirler.

Ancak bu işlemlerde ortaya çıkan veya çıkabilecek bazı olumsuzlukları önlemek için mahalli idare birliklerinin İller Bankasına bu amaçla yapılan başvurularının Bakanlığımız aracılığıyla yapılmasının uygun olacağı değerlendirildiğinden, iliniz dahilindeki mahalli idare birliklerine taleplerinin Bakanlığımıza iletilmesi gerektiğinin duyurulması hususunda; Gereğini rica ederim.

Zekeriya ŞARBAK
Bakan a.
Müsteşar Yardımcısı

DAĞITIM:

Gereği:

81 İl Valiliğine

Bilgi:

İller Bankası Genel Müdürlüğüne

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.65.001/80000- 25784

08/10/2008

Konu : Kurban Hizmetleri Kurulu
Kararı

.....VALİLİĞİNE

İlgi : Diyanet İşleri Başkanlığının 09/06/2008 tarih ve 957 sayılı yazısı.

Diyanet İşleri Başkanlığının ilgi yazısı ekinde alınan 22/05/2008 tarih ve 2008/1 sayılı Bakanlıklararası Kurban Hizmetleri Kurulu Kararı ilişikte gönderilmiştir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Ercan TOPACA
Vali
Bakan a.
Genel Müdür

EK:

Karar

DAĞITIM:

Gereği:

81 İl Valiliğine

Bilgi:

Diyanet İşleri Başkanlığına

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

Din Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
BAKANLIKLARARASI KURBAN HİZMETLERİ KURULU KARARI

Toplantı Tarihi : 22/05/2008
Toplantı Saati : 14.00
Toplantı Yeri : Diyanet İşleri Başkanlığı
Karar no : 2008/1

Bakanlıklararası Kurban Hizmetleri Kurulu, Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. İzzet ER'in başkanlığında toplanarak gündemindeki konuları görüşmüştür. Buna göre;

I- Kurban bayramında ibadet maksadıyla kurban kesmek isteyen vatandaşların dini hükümlere, sağlık şartlarına ve çevre temizliğine uygun bir şekilde kurbanlarını bizzat kesmelerine veya vekalet yoluyla kestirmelerine yardımcı olmak, kurban satılacak ve kesilecek yerleri tespit etmek için il ve ilçe Kurban Hizmetleri Komisyonlarınca yürütülen kurban hizmetleriyle ilgili olarak 20 Aralık 2007 tarihinde idrak edilen Kurban Bayramı münasebetiyle yapılan çalışmaların değerlendirilmesinde;

A- Diyanet İşleri Başkanlığınca Kurban Hizmetlerinin eksiksiz bir şekilde yürütülmesi için tedbirler alındığı, Bakanlıklararası Kurban Hizmetleri Kurulu'nun toplantılar yaptığı ve bu toplantılarda alınan kararlar doğrultusunda taşra teşkilatımıza yapılacak iş ve işlemler ile ilgili talimatlar gönderildiği, bununla birlikte sinevizyon hazırlanarak illere gönderildiği ve web sayfasına yüklendiği, Diyanet İşleri Başkanlığı desteği ile İstanbul Bayrampaşa Belediyesi tarafından 07-08 Aralık 2007 tarihlerinde tertip edilen "Üluslar arası Kurban Sempozyumu"na Başkanlıktan yetkililerin iştirak ettiği ve Kurban hizmetleri ile ilgili değerlendirmelerde bulunulduğu, bunlara ilaveten, gerektiğinde yazılı ve görsel medyaya basın açıklamaları yapıldığı ve gerekli görülen zamanlarda beyanat verildiği, kurban ibadeti konusundaki televizyon programlarına iştirak edildiği, Türkiye genelinde kurulan kurban satış ve kesim yerlerinin açık adreslerinin Kurban Bayramı'ndan on gün önce Diyanet İşleri Başkanlığı web sitesine yüklendiği, ülkemiz kurban potansiyelini belirlemek amacıyla çalışma yapılarak kesilen kurban sayıların tespit edildiği, buna göre 865.277 büyükbaş ve 2.547.100 küçükbaş hayvanın kurban kesildiğinin belirlendiği, Kurulumuz üyesi olan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığınca taşraya kurban hizmetleri konusunda genelge gönderildiği,

B- İl ve ilçelerde kurban hizmetlerinin genellikle ilgili mevzuata ve belirlenen kurallara uygun olarak yerine getirildiği, hem kurban satış-kesim yerleri düzenlenmesi ve hem de kesim elemanı yetiştirme ve geliştirme konusunda yıllara göre gözle görülür sayısal bir artışın ve iyileşmenin olduğu, kurban kesimi için randevu sisteminin uygulanmasına ve çalıştırılmasına başlandığı, tesisten yararlanma, kesim elemanı ve diğer hizmetlerle ilgili ödenekler belirlendiği, kurban satış yerlerinde insan, çevre temizliği, hayvan refahı ve güvenlik şartları açısından gerekli tedbirlerin alındığı, kurban satış ve kesimi esnasında ortaya çıkan atıkların belediyeler tarafından kaldırıldığı ve hijyenik ortamın oluşmasına çalışıldığı, kurban kesim ve satış yerlerinde personel görevlendirmesi yapıldığı, besicilik yapan bazı kişilerin kesim yeri de hazırladıkları, özel sektörün vekaletle kurban kesimi için teşvik edildiği, kurban kesim ve satış yerlerine giden yol güzergahlarında ulaşımı kolaylaştırıcı tedbirlerin alındığı, Kurban Hizmetleri Komisyon'larınca alınan tedbirler ile verilen hizmetlerden duyulan memnuniyet sonucu halkımızın kurban kesim yerlerinde kurban ibadetini yerine getirme konusunda ilgisinin büyük oranda arttığı, il ve ilçe Kurban Hizmetleri Komisyonlarının gerekli kararları aldığı, uygulamaları denetlediği, il ve ilçelerde uygun yerlerde Kurban Satış Yerleri ve Kurban Kesim Yerleri oluşturulduğu, 2007 yılında 1.865 adet Kurban Satış Yerinin hazırlandığı, 1.213 adet kalıcı kesim yeri, 2.031 adet seyyar kesim yeri, 953 adet besi çiftliği ve 257 adet özel sektöre ait mezbananın kesim yeri olarak belirlendiği, buna ilaveten, il müftülüklerinden gelen raporlara göre 615 adet satış yerine ve 1.103 adet kesim yerine daha ihtiyaç bulunduğu, ülke genelinde 273 adet kurban kesim elemanı yetiştirme ve geliştirme kursu düzenlendiği, 5.389 kişiye kurs bitirme belgesi verildiği, 2007 yılı itibarıyla kurs bitirme belgesi alan kişi sayısının 25.546'ya ulaştığı,

Vatandaşlarımızın kurban konusunda bilgilendirilmesine yönelik çalışmalar çerçevesinde Başkanlığımızca derlenen Kurban Rehberi'nin, il ve ilçe müftülüklerimiz tarafından 204.232 adet bastırılarak ücretsiz dağıtıldığı, bu rehberin halkı bilgilendirmede önemli bir rol oynadığı, halkı kurban konusunda bilgilendirme çalışmalarının müftü, vaiz ve imamhatiplerimizin yapmış oldukları vaazlar ve katıldıkları mahalli radyo ve tv programları marifetiyle de yerine getirildiği, kurban hizmetlerinin aksamadan yerine getirilmesi amacıyla 2.632 yönetici, 5.762 din görevlisi, 1.499 veteriner hekim, 6.165 kesim elemanı, 3.294 yardımcı personel, 1.131 şoför ve 2.195 diğer personel olmak üzere toplam 22.678 personel görevlendirildiği ve ücretlerinin Kurban Hizmetleri Komisyonlarınca belirlenen miktarlar üzerinden Kurban Komisyonu Hesabı'ndan ödendiği,

C- Köyden kente göçlerin yoğun olduğu, hızla şehirleşen bir dünyada yaşandığı, şehirleşme kültürü ile paralel olarak kurban ibadetinin sağlıklı ve hijyenik koşullarda yerine getirilmesinde de belli bazı kurallar ve kolaylıkların getirilmesi zarureti

bulunduğu, bu zaruret sonucu, son yıllarda kurum ve dernekler öncülüğünde vekaletle kurban kesim organizasyonları yapıldığı, insanların, hem ibadetlerini yerine getirecek olmalarının verdiği haz, hem de ibadet yaparken diğer insanlara yardım etmenin verdiği gönül rahatlığının insanımızın vekaletle kurban kesim kampanyalarına rağbetini artırdığı,

Diyanet İşleri Başkanlığının, halkımızın kurban ibadetini kolaylıkla yerine getirebilmeleri amacıyla Türkiye Diyanet Vakfı işbirliği ile Vekalet Yoluyla Kurban Kesim Organizasyonu düzenlediği, bunun dışında Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanlığı, Deniz Feneri Derneği, İHH, Türk Hava Kurumu, Cansuyu, Mehmetçik Vakfı, Yeryüzü Doktorları, İhlas Vakfı ve Darülaceze gibi kurum ve kuruluşlar tarafından da Vekalet Yoluyla Kurban Kesim Organizasyonları yapıldığı,

D- 2007 yılında Kurban Hizmetleri ve Vekalet Yoluyla Kurban Kesim Organizasyonları ile ilgili basınımızda genelde olumlu, fakat bununla birlikte olumsuzlukların da yer aldığı haberlerin yapıldığı, bu haberlerde kurban ile doğrudan ve dolaylı olmak üzere pek çok konuya değinildiği anlaşılmıştır.

20 Aralık 2007 tarihinde idrak edilen Kurban Bayramı münasebetiyle yurt içinde Bakanlıklararası Kurban Kurulu ve Kurban Hizmetleri Komisyonları tarafından yürütülen hizmetler ve uygulama sonucu itibarıyla başarılı olarak değerlendirilmiştir. Bununla beraber 08.12.2008 tarihinde idrak edilecek Kurban Bayramı münasebetiyle kurban hizmetlerindeki kaliteyi artırmak maksadıyla,

1. Komisyonlar tarafından kurban hizmetleri ile ilgili işlerin sürekli gündemde tutularak hizmetlerde iyileştirme, şehir dışında ihtiyacı karşılayacak sayıda kurban satış ve şehir içinde/dışında kesim yerleri oluşturma çalışmalarına devam edilmesine,
2. Kurban hizmetleri ile ilgili olarak başta belediyeler olmak üzere diğer komisyon üyelerinin yükümlülüklerini yerine getirme konusunda daha aktif olmalarına,
3. Kurban Bayramı günlerinde hizmeti kolaylaştıracığından tanıtıcı kimlik kartı hazırlanarak görevliler tarafından görev kimlik kartı veya koluğu takılmasının sağlanmasına, kurban kesim yerlerinde görev alan kasaplara özel elbise veya buna benzer bir formanın giydirilmesine,
4. Büyükşehirlerde kurban hizmetlerinin daha kolaylaştırılabilmesi için kurbanlık hayvan satma ve kesme mekanlarının bir birine yakın yerlerde olacak şekilde planlanmasına, satış ve kesim yerlerine kolay ulaşımın sağlanması için yerel yönetimlerce tedbir alınmasına,
5. Kurban satış ve kesim yerlerinin varlığının ve yerlerinin basın, yayın ve diğer iletişim kanalları aracılığı ile halka önceden duyurulmasına,
6. Kurban kesim yerlerinde izdihamı önlemek için randevu sisteminin geliştirilerek uygulanmasına,
7. Kurban Kesim Elemanı Yetiştirme ve Geliştirme kurslarına önem verilerek devam ettirilmesine ve kurların ilgi görmesi için bazı tedbirlerin alınmasına,
8. Halkın bilgilendirilmesi için vaaz, hutbe ve TV programları vasıtasıyla eğitim hizmetlerine önem verilmesine, Kurban Rehberi'nin köyler dahil daha geniş bir kitleye dağıtılmasına,
9. Her il ve ilçenin hizmet alanında kurban satış ve kesimlerinde yaşanan sorunları tespit ederek eylem planı hazırlanmasına,
10. Kayıt dışı ve kontrolsüz hayvan kesimlerinin önlenmesine,
11. Çocukların kurban kesim yerlerinden uzak tutulmaları için çalışmalar yapılmasına,
12. Vekaletle kurban kesim organizasyonları yapan kuruluşlara kurban kesimi için vekalet veren vatandaşın vekaletini dini hassasiyete uygun bir şekilde vermesinin temin edilmesini sağlayacak ve kesimsiz kurban diye bir ibadetin olmadığı konusunda bilgilendirmenin yapılmasına,
13. 2007 yılında basına da yansıyan, bazı vakıf ve derneklerin organizesinde yapılan Vekaletle Kurban Kesim Organizasyonlarında, vatandaşın "kesimsiz kurban bedeli" adı altında para alınması ve vatandaşların büyük çoğunluğunun da bu parayı ödediklerinde kurban ibadetini yerine getirdiklerini zannetmelerine yol açtığı, Başkanlığımıza gelen sorulardan anlaşıldığından kurban kesecek veya vekaletle kestirecek vatandaşların, hayvan kesilmeden bu ibadetin yerine getirilmiş olmayacağını bilmeleri ve vekaletle kurban kestirmek isteyenlerin bu hususu önemle takip etmeleri gerektiği konusunda mutlak usullerle bilgilendirilmelerine,
14. Kurban hizmetlerinde gerektiğinde Kasaplar Odası'ndan görüş alınmasına ve kasaplık mesleğini icra edenlerin gerekli belgeleri tevsik etmeleri halinde kurban kesim yerlerinde görevlendirilmelerine,
15. Kurbanlık hayvanın kaçırın veya ziyet eden satıcı ve üreticilere kurban satış yerlerinde yer kiralınmamasına,
16. Ankara Metropol İlçeler Kurban Hizmetleri Komisyonları ile yapılan toplantının ve uygulamasının yararlı olduğu görüldüğünden Büyükşehirlerde ve orta büyüklükteki ilçelerde Kurban Hizmetleri Komisyonları ile eğitici toplantılar yapılmasına,

II. 14.02.2008 tarihli ve 318 kayıt nolu Evrak Akış ve Talimat Fişi eki 13.02.2008 tarihli ve 363 sayılı yazı eki 29.08.2007 tarihli ve Türkiye Yem Sanayicileri Birliğine ait 2007/103 sayılı yazı ve eklerinin görüşülmesinde, ilgi yazıda Yönetmeliğimizde yalnızca Diyanet İşleri Başkanlığının Türkiye Diyanet Vakfı ile işbirliği yaparak düzenlediği Vekaletle Kurban Kesim Organizasyonlarının Başkanlık müfettişlerince denetlendiği, belirtilerek mukabil **gerçek ve tüzel kişilerin vekalet yoluyla kurban kesim işlerinin ve bu amaçla yaptıkları organizasyonların** denetlenmediği belirtilerek denetim yapılması, etlerin dağıtılmasının sağlanması veya ihtiyaç anında kullanılmak üzere saklanması, yurt dışında kurban kesilmemesi ve kurbanda makas uygulamasının önüne geçilerek kurbanın kesilme vakti olan bayramın ilk üç gününde vekalet verenlerin

kurbanlarının kesilmesinin temin edilmesi taleplerinin değerlendirilmesi sonucunda, Bakanlar Kurulu Kararı ve buna bağlı olarak hazırlanan Yönetmeliğin 26. maddesinde “**gerçek ve tüzel kişiler bizzat veya vekalet yoluyla kurban kesebilir ve bu amaçla organizasyon yapabilirler.**” Hükmünce gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılan vekaletle kurban kesim organizasyonlarının denetiminin yapılabilmesini temin etmek üzere 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu’na hüküm konulmasını sağlamak için konunun, tüzel kişiliklerin bağlı bulunduğu İçişleri Bakanlığı (Dernekler Daire Başkanlığı)’na bildirilmesine,

III. Türk Veteriner Hekimler Birliği’nin 20.03.2008 tarihli ve RK. 17.08/838 sayılı yazısı eki Kurban Çalıştay Sonuç Raporu’nun Sonuç Bildirgesinin görüşülmesinde,

A. Kurban olarak satın alınacak hayvanların, sağlıklı, besili, veteriner sağlık raporu/menşe şahadetnamesi, aşı kayıtları bulunan ve hayvan kimlik sistemine kayıtlı olanlardan seçilmesi, gebe ve damızlık değeri yüksek hayvanların kurbanlık olarak kesilmesinin önlenmesi,

B. İl ve ilçelerde ilgili mevzuat gereğince kurulan Kurban Hizmetleri Komisyonlarının daha etkin çalışmalarının sağlanması için mülki idarelerce gerekli tedbirlerin alınması,

C. Başta kist hidatik, şarbon, bruselloz ve tübereküloz gibi hayvanlardan insanlara geçen (zoonoz) hastalıklar olmak üzere hayvan sağlığını tehdit eden şap gibi bulaşıcı hastalıklar konusunda kurban öncesinde kamuoyunun bilgilendirilmesi, okullarda bu konularda eğitim çalışmalarının yapılması, kan, sakatatlar ve diğer artıkların kesinlikle çöpe atılmaması, köpek vb. hayvanlara verilmemesi, toprak içine derince açılacak çukurlara gömülerek imha edilmesi,

D. Gıda Güvenliği ve hijyen etkinliği açısından, hayvan pazarlarında ve kurban bayramı süresince kesim yerlerinde, resmi görevlendirmelerin dışında Türk Veteriner Hekimleri Birliği organizasyonunda Veteriner Hekim Odaları tarafından oluşturulacak havuzdan yerel yönetimlerce hizmet alınması şeklinde hayvan kesim endekslisi olarak veteriner hekim görevlendirilmesi ve görev harcırahlarının günün şartlarına uygun olarak ödenmesinin sağlanması,

E. Ülke ekonomisi ve deri sanayimiz açısından son derece önemli olan, buna karşın kurbanda yapılan kesim/yüzüm ve muhafaza hataları nedeniyle çok büyük zayıflar verilen derilerin usulüne uygun şekilde yüzülmesi, tuzlanması, ambalajlanması ve derihanelere nakli için yeterli tedbirlerin alınması,

Konularının gereği yapılmak üzere Kurban Hizmetleri Komisyonlarına bildirilmesine,

F. Norm Kadro düzenlemeleri adı altında bir süre önce birçok belediyelerimizde ortadan kaldırılan Belediye Veteriner İşleri Müdürlüklerinin tekrar kurularak, koruyucu halk sağlığı hizmetlerine katılımlarının aktif hale getirilmesi talebinin İçişleri Bakanlığına bildirilmesine,

G. Uygunsuz koşullarda bireysel yapılan kesimlerin önüne geçilebilmesi ve yeterli teknik donanımına sahip merkezi tesislerde kesimlerin gerçekleştirilmesi için vekalet sisteminin özendirilmesi ayrıca bu sistemde yapılacak kesimlerin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde oluşturulacak özel merkezlere yönlendirilmesi suretiyle doğudan batıya olan ve bulaşıcı hastalıkların yapılmasına yol açan hayvan hareketlerinin azaltılması konusunun basın yayın aracılığıyla Vekaletle Kurban Kesim Organizasyonu yapanlara duyurulmasına,

IV. 02.04.2008 tarih ve 729 kayıt nolu Evrak Akış ve Talimat Fişi eki Çevre ve Orman Bakanlığı’nın 02.04.2008 tarihli ve B.18.0.ORK.0.01.02.604.1037-2234 sayılı yazısının görüşülmesinde, Vekaletle Kurban Kesim Organizasyonları yapanların genelde büyükbaş hayvanı kurban kesmeyi tercih ettikleri bilinmekle beraber bu organizasyonu yapanlara vatandaşlarımızın mahalli radyo, televizyon programları, vaaz, hutbe ve konferanslar yoluyla eti daha organik olan keçinin kurban kesilmesi konusunda bilgilendirme ve teşvik yapılmasına,

V. Kurban hizmetlerinde görevlendirilecek personele ödenecek ücret konusunun görüşülmesinde, il ve ilçelerde Kurban Komisyonu Hesabı için kesim yerlerinde tesisten yararlanma ve kesim elemanı ücreti tahsil edilerek oluşturulacak gelirden ödenmesine,

Oy birliğiyle karar verilmiştir.

Prof. Dr. İzzet ER
Diyaret İşleri Başkanlığı
Başkan Yrd.

(KATILMADI)
İçişleri Bakanlığı

Hacı DENİZ
Sağlık Bakanlığı
Çevre Mühendisi

Dr. Ali TORUN
Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı
Koruma ve Kontrol Gn. Md. D. Bşk.

Hacı Mehmet CAN
Çevre ve Orman Bakanlığı
Şube Müdürü

Yusuf ERDOĞDU
T.D.V. Genel Müdürlüğü
Genel Müdür Yrd.